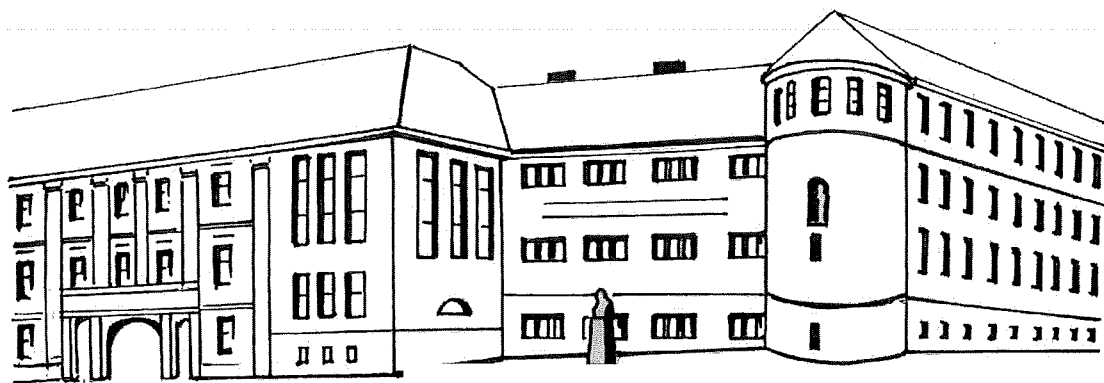

CISZTERCI REND NAGY LAJOS GIMNÁZIUMA ÉS KOLLÉGIUMA

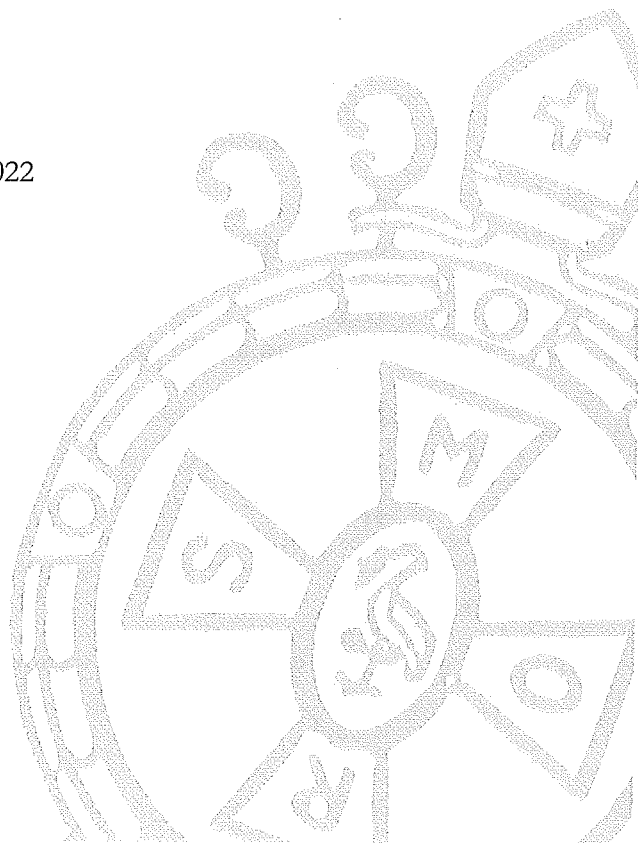
Módosított

PEDAGÓGIAI PROGRAM

a 2020. augusztus 31-én elfogadott és 2020. szeptember 1-én bevezetésre kerülő új NAT
alapján

PÉCS, 2022

TARTALOMJEGYZÉK

I.	AZ ISKOLA ÖNMEGHATÁROZÁSA	5
I.1.	Bevezető.....	5
I.2.	Az iskola jellege	5
I.3.	Az iskola tevékenységi területei	5
I.4.	Az iskola képzési területe	5
I.5.	A nevelési program kialakításáról	7
I.6.	Az intézmény küldetési nyilatkozata.....	7
I.6.1.		Az
	iskola küldetése a társadalom felé.....	7
I.6.2.		Az
	iskola küldetése a pedagógus felé.....	8
I.6.3.		Az
	iskola küldetése a gyermek felé.....	8
I.7.	A Pedagógiai Program törvényi háttere	8
II.	AZ INTÉZMÉNY NEVELÉSI PROGRAMJA.....	9
II.1.	Az iskola vallási élete, ünnepei, hagyományai	9
II.2.		
	Nevelésünk krisztusi alapjai.....	10
II.3.		
	Nevelésünk ciszterci vonásai	11
II.4.		A
	ciszterci pedagógus	12
II.5.		Az
	iskolában folyó nevelő-oktató munka	17
II.5.1.		
	<i>Alapelvek</i>	17
II.5.2.		
	<i>Célok</i>	17
II.5.3.		
	<i>Feladatok</i>	19
II.5.4.		

<i>Eszközök, eljárások</i>	19
II.6.	A
ciszterci diák.....	19
II.7.	A
ciszterci szülő	20
II.8.	A
szülő, a tanuló és a pedagógus együttműködésének formái, részvételük a döntési folyamatokban	20
II.9.	
Műveltség, kultúra	21
II.10.	A
magyarságtudat	24
II.11.	A
munkára nevelés (Áta).....	25
II.12.	A
testi nevelés, sport	25
II.13.	A
személyiségfejlesztés programja	26
II.14.	A
közösségfejlesztés programja.....	28
II.15.	A
beilleszkedési és magatartási nehézségekkel küszködő diákokat segítő program....	29
II.16.	A
tehetség kibontakoztatását segítő program	30
II.17.	A
gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos program	31
II.18.	A
tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő program	32
II.19.	
Egészségfejlesztési program	33
II.20.	
Környezeti nevelés programja	36
III. HELYI TANTERV	43
IV. A KOLLÉGIUM PEDAGÓGIAI PROGRAMJA	61
IV.2.1.	
Oktatáspolitikai elvárások és tendenciák, változások.....	61

IV.2.2.	Társadalmi, gazdasági elvárások, új kihívások.....	61
IV.2.3.		A
	tanulók (tanuló-összetétel) jellemzői	62
IV.2.4.	Szervezeti jellemzők, feltételek, kapcsolatrendszer	62
IV.2.5.	Külső-belső környezeti jellemzők. Tárgyi-dologi feltételek.....	63
IV.2.6.		A
	kollégiumi élet szervezése	63
1.	A TANULÁS TANÍTÁSA.....	71
2.	AZ ERKÖLCSI NEVELÉS	72
3.	NEMZETI ÖNTUDAT, HAZAFIAS NEVELÉS.....	74
4.	ÁLLAMPOLGÁRSÁGRA, DEMOKRÁCIÁRA NEVELÉS.....	75
5.	AZ ÖNISMERET ÉS A TÁRSAS KULTÚRA FEJLESZTÉSE	76
6.	A CSALÁDI ÉLETRE NEVELÉS.....	77
7.	TESTI ÉS LELKI EGÉSZSÉGRE NEVELÉS.....	79
8.	FELELŐSSÉGVÁLLALÁS MÁSOKÉRT, ÖNKÉNTESÉG	80
9.	FENNTARTHATÓSÁG, KÖRNYEZETTUDATOSSÁG	81
10.	PÁLYAORIENTÁCIÓ	83
11.	GAZDASÁGI ÉS PÉNZÜGYI NEVELÉS	84
12.	MÉDIATUDATOSSÁGRA NEVELÉS.....	85
V.	AZ EFOP-3.3.7-17-2017-00049 AZONOSÍTÓSZÁMMAL NYILVÁNTARTOTT PÁLYÁZAT KAPCSÁN VÁLLALT FELADATOK.....	87
VI.	MELLÉKLETEK.....	Hiba!
A könyvjelző nem létezik.		

I. AZ ISKOLA ÖNMEGHATÁROZÁSA

I.1. Bevezető

A Ciszterci Rend Nagy Lajos Gimnáziuma a város és a régió szolgálatában 1687-ben kezdte meg működését. Alapítója a Jézus Társasága volt, jelenleg a Zirci Ciszterci Apátság fenntartásában működik.

Alapelvként a *Hithűség – Tisztesség – Minőség* hármását határozta meg.

I.2. Az iskola jellege

Iskolánk 4-6 évfolyamos, koedukált, katolikus gimnázium, amelyhez kollégium is kapcsolódik. Az iskolában prioritása van a teljes embert formáló nevelői és oktatói munkának, ezért kiemelt jelentőséggel kezeljük a magas színvonalú szakmai munka mellett a lelki és a testi erő fejlesztését is.

Az intézmény működésének törvényi alapja az Alapító Okirat.

I.3. Az iskola tevékenységi területei

A 2012-ben 325 éves múlttal rendelkező katolikus szellemiségű Nagy Lajos Gimnázium mindig kiemelkedett a régió iskolái közül az egyetemi és főiskolai továbbtanulásra felkészítés szempontjából és keresztény, humánus nevelési módszereivel.

Az iskolában magas színvonalon oktatjuk a természettudományos és a társadalomismereti tantárgyakat, az utóbbi években szélesítjük és erőteljesen fejlesztjük az idegen nyelvek és a számítástechnika oktatását. A katolikus hittan rendes órarendi tantárgy, de egyéb - nem tanítási napon szervezett - vallási programok is szolgálják valláserkölcsi nevelésünket. A nem katolikus tanulók saját felekezetüknek megfelelően részesülnek hitoktatásban.

Az intézmény elsősorban a Pécsi és Kaposvári Egyházmegyéék (Pécs, Baranya, Tolna és Somogy megye) területén lakókat várja, de a speciális osztályokba távolabb lakó tehetséges tanulókat is fogadja, sőt a kollégiumi férőhelyek lehetővé teszik, hogy bármely osztálytípusba felvegyünk tanulókat az ország egész területéről. Felvétel esetén a vidéki fiú tanulóknak Kollégiumunkban (Pécs, Széchenyi tér 11.), a leány tanulóknak a Ciszterci Nevelési Központ Kollégiuma (Pécs, Apáca u. 23.) biztosít helyet.

Valamennyi tanuló - osztálytípustól függetlenül - a gimnáziumok számára előírt, a NAT. alapján készült kerettanterv helyi változata, a helyi tanterv alapján tanul. A speciális osztályokba járóknak az adott szak általános követelményén túl jelentős többletanyagot kell elsajátítaniuk, amely természetesen magasabb heti óraszámot is jelent.

I.4. Az iskola képzési területe

A gimnázium koedukált oktatási-nevelési intézmény. Az 1998/99-es tanévtől négy- és hatosztályos gimnáziumi képzési formában is működik.

I.4.1. *A négy évfolyamos képzés*

Ebben a formában egy általános tantervű mellett egy biológia-kémia, illetve matematika-informatika orientációjú, egy angol, illetve német nyelvi és egy néprajz speciális tantervű osztály indul.

Valamennyi jelentkező választhat az iskolában angol, német, latin, olasz, francia, spanyol nyelvet. Ugyanakkor a választás nem lehet teljesen szabad, igazodni kell az iskola tárgyi és személyi feltételeihez.

Az általános tantervű osztály alaptantervi anyagra épít, így minden tárgyból megadjuk azt a képzést, amely a sikeres érettségi vizsgához elvezet. Az osztályban a 11-12. évfolyamon az emelt szintű érettségire való felkészítés szélesebb köre gazdagabb lehetőségeket kínál az alaptantervi ismeretek bővítésére.

Az emelt óraszámú biológia-kémia osztályba elsősorban azoknak a jelentkezését várjuk, akik a későbbiekben az orvostudományi egyetem általános orvosi, fogorvosi vagy gyógyszerészeti karára, egészségügyi főiskolára, állatorvos-tudományi egyetemre vagy a tudományegyetemek biológia, kémia vagy vegyész szakára kívánnak jelentkezni.

Várjuk azon jó képességű és szorgalmas tanulókat is, akik a reál tárgyak iránt érdeklődnek, de még nincs határozott elképzelésük pályájukat illetően. A középiskolai biológiai és kémiai tananyagot kémiai és biológiai laboratóriumi gyakorlatokkal és számítási feladatokkal bővítve dolgozzuk fel. Az általános tantervű osztályokhoz képest jelentősen magasabb óraszámokban tanítjuk a kémia és a biológia tantárgyak anyagát. Így kívánjuk biztosítani a sikeres szereplést a tantárgyi tanulmányi versenyeken és az érettségi vizsgákon valamint előkészíteni diákjaink felsőoktatási intézményekben való biztos alapokon nyugvó eredményes haladását.

A matematika-informatika osztályban az első két évben az általános tantervű képzést egészítjük ki magasabb óraszámú elméleti és gyakorlati informatikai képzéssel és plusz óra matematikával. Harmadik évtől lehetőséget adunk arra, hogy számítástechnika tantárgyból a diákok emelt szintű felkészítést választhassanak, mely az egyetemre, főiskolára való bejutást segíti.

Az előző években a számítógép-állomány jelentősen bővült. Jelenleg két gépteremben, összesen 40 korszerű számítógép áll rendelkezésükre.

A diákok felkészülését segítik: a 2014-ben elkészült Inczédy Dénes Természettudományos Labor, digitális táblák, könyvtári számítógépek és stabil internet.

Az angol és német speciális osztályban magas óraszámokban tanítjuk az angol, illetve német nyelvet. Célunk az, hogy diákjainkat eljuttassuk legalább a középfokú állami nyelvvizsga követelményének szintjéig. Ezen kívül ennél lényegesen többet is kínálunk, pl: az angol- amerikai, illetve német civilizáció, az angol, illetve német történelem és irodalom ismeretét.

A néprajzi képzés országosan egyedülálló kezdeményezés, mely a népi kultúra és hagyományok értékeinek elevenen tartását, továbbadását célozza.

I.4.2. *A hat évfolyamos képzés (1998. szeptember 1-jétől)*

A 10. évfolyam befejezéséig a tanulók az egységes tantervi alapkövetelmény szerint folytatnak tanulmányokat. Ezután az érdeklődésnek megfelelően humán és reál irányban lehet specializálódni.

I.4.3. Nyelvválasztás

Valamennyi jelentkező választhat az iskolában angol, német, latin, olasz, francia, spanyol nyelvet. Ugyanakkor a választás nem lehet teljesen szabad, igazodni kell az iskola tárgyi és személyi feltételeihez. A 9. osztályosok német vagy angol nyelvet választhatnak haladó szinten első nyelvként, második nyelvként pedig a fent felsoroltak közül bármelyiket. A 7. osztályosok két éven keresztül egy idegen nyelvet tanulnak, mely angol vagy német lehet.

I.5. A nevelési program kialakításáról

Az iskola pedagógiai értékrendjének és célkitűzésének tudatosítása feltétele egy koherens és megvalósítható tantervi program kialakításának. Az iskola önmeghatározása arra ad választ, hogy a helyi lehetőségek és igények valamint az iskola katolikus keresztény szellemiségének megfelelően hová kívánjuk diákjainkat eljuttatni. Az ebből adódó következő kérdés, hogy ehhez milyen ismeretekre, készségekre, képességekre és magatartásformákra van szükség.

Az iskola a katolikus nevelésben felhalmozódott tapasztalatok alapján alakítja ki a négy és hat osztályos iskolára vonatkoztatott konkrét nevelési tervet, figyelembe véve az iskola célkitűzéseit, az adott régió sajátosságait és a korszerűség kritériumait. Ez a

Pedagógiai Program tehát katolikus jellegénél fogva figyel a katolikus nevelés irányelveire, illetve a „Katolikus iskola” (Katolikus Nevelés Kongregációja, Róma 1977) útmutatásaira. A program a magyar közoktatás egészébe illeszkedve követi a nemzeti köznevelésről szóló (2011. évi CXCV. törv.), a Nemzeti Alaptanterv (110/2012. évi kormányrendelet), a Kerettanterv (51/2012. (XII. 21.) számú EMMI rendelet), továbbá az Egyházi Törvénykönyv (Codex Iuris Canonici. A katolikus nevelés; Az iskolák c. fejezet 793.-806. kánon) előírásait.

Az iskola helyi tanterveit tantestületi munkacsoportok állítják össze a kerettanterv alapján, a kész dokumentumokat az intézmény igazgatója fogadja el, majd a fenntartónak jóváhagyásra felterjeszti.

A Köznevelési Törvényben meghatározott iskolai közösségi szolgálat eljárásrendjét a Szent Benedek Szeretetszolgálat Szabályzata tartalmazza.

A pedagógiai program végrehajtásához szükséges nevelő-oktató munkát segítő eszközök és felszerelések jegyzékét pedagógiai programunk tartalmazza.

I.6. Az intézmény küldetési nyilatkozata

I.6.1. Az iskola küldetése a társadalom felé

Az Egyház Krisztustól kapott feladata az emberek Isten felé vezetése, üdvösségre segítése. Az Egyház küldetése, hogy hirdesse az evangéliumot, vagyis kinyilvánítsa mindenki előtt az üdvösség örömhírét. Jézus Krisztus evangéliumában egészen kifejezetten megvan az az igény, hogy belegyökerezzenek a hívek lelkébe és életébe.

Éppen ez a célja a katolikus óvodai, iskolai, kollégiumi nevelésnek is. Iskolánk a Zirci Ciszterci Apátság által fenntartott katolikus intézmény. Ez lehetővé teszi, hogy a keresztény iskolák között sajátos hagyományt és szellemiséget

képviselhessen. Annak érdekében, hogy e szellemiség valósággá válhasson, fontos, hogy a tanárok és nevelők soraiban a civil teológusok mellett papok, szerzetesek is tevékenykedjenek. Egy egyházi iskola esetében a lelkiségből adódik a pedagógiai elvek sajátos formája és az intézmény identitása. Az itt szolgáló papok, szerzetesek feladata, hogy személyes jelenlétük által egyre jobban megvalósulhasson az iskola sajátos nevelési eszménye. Jelenlétük szolgáljon úgy, mint az evangéliumi kovász.

A katolikus közoktatás tudatosan arra kötelezi el magát, hogy az egész ember ki-fejlesztésén munkálkodjék, hiszen Krisztusban a tökéletes emberben, minden emberi érték teljesen kibontakozik, és egymásba fonódik. Ez adja a katolikus iskolák legsajátosabb katolikus jellegét, és ebben gyökerezik az a kötelessége, hogy tisztelje az emberi értékeket, érvényre juttatva azt az autonómiát, amely megilleti őket, s közben betöltve saját küldetését, amely minden ember szolgálatára kötelezi.

Korunk nélkülözi a stabil értékrendet. Az egyházi intézmény a krisztusi tanítás fényében, felismerve az ember alapvető küldetését, az egészséges személyiség kialakulását és a hit alapjait egyszerre kívánja megalapozni. A családokkal való kapcsolattartás folyamán remélhetőleg egyre több embert segíthet az igaz értékek megtalálására. Éppen ezért a katolikus intézmény nyitott mindazon családok számára, akik elfogadják az iskola katolikus szellemiségét.

I.6.2. *Az iskola küldetése a pedagógus felé*

Az Egyházban a katolikus közoktatás szerepe egyre nagyobb. A katolikus iskolában az oktatásnak és a nevelésnek meg kell felelnie a katolikus tanítás elveinek; az oktatóknak pedig ki kell tűnniük helyes tanításukkal és becsületes életükkel.

Mint minden nevelési és oktatási intézmény, a katolikus iskola is pedagógusfüggő. Céljait csak akkor érheti el, ha a pedagógusokat sőt a technikai dolgozókat is áthatja a katolikus küldetéstudat.

Hangsúlyozni kell, hogy az intézmény nem csupán keresztény intézmény, hanem azon belül katolikus lelkiséggel és szellemiséggel rendelkezik. Van, kell, hogy legyen katolikus pedagógia is!

I.6.3. *Az iskola küldetése a gyermek felé*

A Teremtő szellemi, lelki, testi értékeket helyezett el a gyermekben, amelyeket a neveléssel kell felszínre hozniuk azoknak, akik a gyermekért felelősek. A gyermeket sem a szülő, sem a pedagógus nem formálhatja „saját képére és hasonlatosságára”, hanem a Mennyei Atya vele kapcsolatos szándékát kell kifürkésznie, és megvalósulásában segíteni. Clairvaux-i Szent Bernáttal valljuk: *Ardere et lucere!* Azaz lángolni és világítani a keresztény ember feladata, elérendő célja. Ezt kell diákjainkban is kifejlesztenünk!

I.7. A Pedagógiai Program törvényi háttere

- A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. Törvény
- A Nemzeti Alaptanterv (110/2012. évi kormányrendelet)
- A 100/1997. kormányrendelet az érettségi szabályozásáról
- A Gyermkek védelméről szóló 1997. évi XXXI. tv.
- 20/2012. (VIII. 31.) a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló EMMI rendelet
- 51/2012. EMMI rendelet

II. AZ INTÉZMÉNY NEVELÉSI PROGRAMJA

II.1. Az iskola vallási élete, ünnepei, hagyományai

Az iskola hagyományainak kialakításában a vallásos nevelésre törekszik. A mindennapi életbe beépülő lehetőségeink a következők:

- A tanévet közös ünnepélyes szentmisével kezdjük és fejezzük be (Veni Sancte, Te Deum).
- Napi ima: a tanítás kezdetén és végén a tanulók az órát tartó pedagógussal közösen imádkoznak.
- Az osztályok órarendbe iktatott heti szentmisén vesznek részt. (Aznapi az első óra.)
 - (A misén résztvevő diákok olvassák fel az olvasmányt, a könyörgést.)
- Minden osztály, évfolyam számára évente egy alkalommal lelkigyakorlatos napot tartunk.
 - Egyházi témájú könyvek vásárlásával bővítjük az iskola könyvtárát.
- A katolikus iskolában kitüntetett helyet foglal el a hitoktatás. Ennek elsődleges célja a hit ébresztése, a diákok személyes istenkapcsolatra vezetése, hisz a megtanult hittételek csak megalapozott istenkapcsolatban nyernek életet és értelmet. Ezért a hitoktatás „alapvetően különbözik a többi tantárgy oktatásától, mert nemcsak az a célja, hogy az értelmet elvezesse a vallási igazságokhoz, hanem az egész embert Krisztus tanítványává tegye.” (Kat. Isk. 50.) Ezt csak a személyes példaadással, imával és türelemmel lehet elérni. Mindig tekintettel kell lenni a gyermekek életkorára, és eddigi vallási műveltségükre. S ha mindent megtettünk, akkor is Isten kegyelme segíti a fejlődést a diákok lelkében.

A tanév jeles napjai évről-évre visszatérnek az iskola életében. Megünneplési módjuk szokásrendet, hagyományt alakít ki. Ezek kereszténységünk elmélyítésében és magyarságtudatunk kialakításában jelentős szerepet játszanak.

A vallásos neveléshez kapcsolódó egyházi, rendi, és állami ünnepek megtartása, az ünneplés keresztény formáinak elsajátítása mellett, a hagyományteremtés egyéb olyan szabadidős lehetőségei gazdagítják az iskola életét, amely a teljes ember nevelésének programjához illeszkedik:

- lelkiségi csoportok
- természetjárás
- környezettudatosság
- elsősegélynyújtó szakkör
- évenkénti életmentő tanfolyam (tanároknak is)
 - irodalmi színpad
 - énekkar
 - Orff-zenekar
 - tánciskola
 - néptánc
 - népzene
 - cserkészlet
 - újságírás

- munkára nevelés (lásd később az Átai háznál)
- számtalan sportág kipróbálásának lehetősége.

II.2. Nevelésünk krisztusi alapjai

„Úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta oda, hogy aki benne hisz, az el ne vesszen, hanem örökké éljen.” (Jn 3,16)

A háromszemélyű egy Isten, aki Jézus Krisztusban kinyilvánította irántunk nagylelkű szeretetét, meghívott bennünket a vele való életközösségre. Belévetett hitünk alapozza meg bizalmunkat, hogy fenntartás nélkül elfogadhassuk szavát, segítségét és értékrendjét.

„Ő némelyeket apostollá, másokat prófétává, ismét másokat evangélistává, pásztorrá és tanítóvá tett, hogy szolgálatuk betöltésére neveljék a szenteket, és fölépítsék Krisztus testét, amíg mindnyájan el nem jutunk a hitben és az Isten Fia megismerésében az egységre, és meglelt emberré nem leszünk, elérve Krisztus teljességének mértékét.” (Ef 4,11-13.)

Az Efezusi levél 4. fejezetének pedagógiai magna chartája nevelő-oktató munkánk elé végtelenül magas célt állít: Krisztus teljességének mértékéig kell kibontakoznunk, és a ránk bízottakat kibontakoztatnunk. Ez megalapozza tanítói-nevelői szolgálatunk igényességét, de alázatát, türelmét és az empátikus megértésre való törekvést is.

„Atyám, azt akarom, hogy akiket nekem adtál, ott legyenek, ahol én vagyok...” (Jn 17,24)

A Krisztussal megélt szeretetkapcsolat ember és világszemléletünk új távlatait nyitja meg. Megtanulunk egyetemesen gondolkodni (katolicitás), és ebből fakad nyitottságunk a világban feltáruló értékekre. Egyetemes és távlatos szemléletünkben minden a helyére kerül, s ennek következtében konkrét kapcsolatok épülnek: Istennel, önmagunkkal, egymással és a természettel.

Ebből a mindennapi megvalósítás terén következik:

- **A személyességre törekvés:** egyetlen kollégánk vagy tanítványunk sem csupán egy eset, hanem egyetlen, pótolhatatlan, utánozhatatlan személy.
- **A kölcsönösség:** a nevelő és nevelt kapcsolatában minden az elfogadás és viszonzás reményében és elvárásában történik, nem csupán követelményeket állítunk, de azok megvalósítását elő is segítjük, ellenőrizzük és értékeljük. A kölcsönösség leginkább abban nyilvánul meg, hogy részt veszünk a ránk bízottak életében, és tudjuk, hogy leginkább személyes életpéldánk, elkötelezettségünk, tanúságtevésünk erejével hatunk.
- **A kiegészítés (szubszidiaritás) elve:** megbízunk egymásban és a ránk bízottakban, amit maguk is meg tudnak oldani, nem fékezzük alkotókedvüket, szárnypróbálgatásaikat. Ez az öntevékenység, az önszerveződés tisztelete, és természetesen egyben szolgálata is.
- **A kölcsönös tisztelet és kiegyensúlyozottságra törekvés** a „nyugalmat”, a békét teremti meg. Ezért a nyílt támadásoknak és hátteres intrikáknak, káros vetélkedéseknek, féltékenykedéseknek alapvetően nincs helye közöttünk.
- **A családiasság:** az a bensőséges légkör, amely testületünk és osztályközösségeink szolidaritásában, az önkéntes és szíves hitgyakorlásban, a szülők, pedagógusok, gyerekek egymást elfogadni tudásában nyilvánul meg. (Kezdve a csekély hiányzási óraszámától, versenyeken elért helyezéseken át, a hazánk sorsát formálni tudó egyéniségek, egyesületek megjelenéséig.)
- **A stabilitás:** a hűség, amely egyrészt személyes ragaszkodás, következetesség és kitartás feladataink vállalásában és teljesítésében, másrészt hűség hivatásunk méltóságához, rangjához. Ez utóbbi a tanári igényességben, nevelői következetességben, az adott szó szentségében, a hitben való meggingathatatlanságban jelenik meg
- **A felelősség:** döntéseinkért, tetteinkért, szavainkért és mulasztásainkért is felelősséggel tartozunk a helyi vezetésen, a bennünk bízó szülőkön, neveltjeinken át egyenesen

Istennek. Magatartásunk krisztusi alapja, hogy nem béresek vagyunk, hanem pásztorok, ami kis többletérzékenységet, többletodaadást, többletmunkát jelent. Ettől a kicsinytől lesz egészen más minden az általunk berendezett világban, mindennapi környezetünkben. Nem felejtjük, hogy végső prémiumunk Isten ingyenes ajándékaként a magunk és mindnyájunk üdvössége, amely boldogsággal, derűvel tölt el, és erőt ad, olykor meg is edz.

II.3. Nevelésünk ciszterci vonásai

„Hallgasd, fiam, a mester tanítását, és hajlítsd hozzá szíved figyelmesen, fogadd a jószágos Atya intéseit készségesen, és tettekkel teljesítsd.” (Szent Benedek: Regula, Prológus)

A bencés-ciszterci iskolának az Isten Országának mintájára sajátos hierarchiája van.

Valamennyiünk fölött Krisztus áll, nevelő-oktató munkánk és egész életünk Krisztusra irányul, az Ő szeretete elé semmit nem teszünk (vö.: Regula, 4. fej.) Krisztus atyai jószágának ikonja iskolánkban a zirci apát. „*Hisszük ugyanis, hogy Krisztus helyettese.*” (Regula, 2. fej.) Ily módon, ha az ő szavára hallgatunk, Krisztusra hallgatunk, ha az ő kéréseit komolyan vesszük, Krisztust vesszük komolyan (v.ö.: Regula, 5. fej.). Az iskolavezetés összekötő kapocs az apát és a tantestület, illetve a diákság között. Feladatát csak akkor tudja hitelesen végezni, ha élvezzi az apát bizalmát, másfelől a tantestület feltételek nélkül elfogadja, szívesen működik vele együtt. A bencés-ciszterci iskola rendjében a tanár és a tanítvány szerepe nem cserélődhet fel. A tanár feladata, hogy neveljen és tanítson, a tanítványé, hogy készségesen (nyitott szívvel) fogadja a tanítást. A tanításnak hitelesnek kell lennie, és nem maradhat meg a közlés szintjén: tanítványainkat arra ösztönözzük, és abban segítjük, hogy tanításunkat konkrét tettekre váltsák. A ciszterci iskola szigorú hierarchiájában nem szerzeteséletet kíván tőlünk, hanem Isten Országának rendjét és fegyelmét.

„A fiatalabbak az idősebbeket tisztelik, az idősebbek a fiatalabbakat szeressék.”

(Szent Benedek: Regula, 63. fej.)

Ez tantestületünk természetes közege, ez nevelésünk alapja. A ciszterci tanár csak olyan osztályba megy be tanítani, ahol nemcsak elfogadni, de szeretni is tudja a gyerekeket. Másfelől az iránta való tiszteletet elvárja, kiérdemli és megőrzi.

„...sok-sok fáradozással és rendkívüli nehézségek legyőzése árán - melyeket mindenkinek vállalnia kell, aki Krisztusnak szenteli életét - elérték céljukat.”

(Exordium Cistercii, I.fej. Szent Róbertől és 21 társáról).

Jól tudjuk, hogy nevelő-oktató munkánk nem könnyű, sok fáradsággal és gyakran rendkívüli nehézségekkel jár. A ciszterci pedagógus nem választja pusztán kényelemből az olcsó és könnyű utakat. Ha nem tudjuk felvállalni a nehézségeket, a konfliktushelyzeteket, nevelői munkánk látszólagos eredménytelenségét vagy kilátástalanságát, és feladjuk célunkat; hiteltelenné válunk. Ellenben, ha van erőnk, Isten erejéből és egymás segítő szeretetéből merítve mindig újrakezdeni, máris a legtöbbet tettük célunk elérése érdekében, és példánkkal a leghatékonyabban neveltünk.

„... cselekedeteinkben semmi egyenletlenség ne legyen, hanem egy szeretetben, egy Regula alatt, hasonló szokások szerint éljünk.” (Harding Szent István: Charta Caritatis. 3. fej.)

A ciszterci nevelés kulcsa és hite az egység és a közösség. Az iskolában nem csak a tanár, hanem a tanári közösség szerepe is fontos. Közösségként lépünk a gyerekek elé, ugyanazt a fegyelmi rendet követjük és alkalmazzuk, egymásért minden körülmények között kiállunk, egymásról soha egyetlen rossz szót nem mondunk, egymáshoz hasonlóan, egyeztetve, segítséget nyújtva („*hasonló szokások szerint*”) vezetjük az osztályokat. (Nem csak egyszerű

munkaközösség legyünk, hanem családias, otthont teremtő szeretet közösség.) Álljunk ki egymásért és segítsük egymást.

„Ardere et lucere! Lángolj és világíts!” (Szent Bernát)

A lángolás egy őskeresztény ima szavaival fogalmazva: „Lelkesíteni és lelkesedni”. A ciszterci pedagógus lángoló-lelkesedő, hevülő és hevíteni képes alkat. Lelkesedésével otthont, jó hangulatot teremt. Lelkesedése által világít: utat mutat a rábízottaknak.

A szeretet tanulható, tanítható, sőt tanterve van. Tanítványainkat elsősorban erre a „tudományra” oktadjuk, mindenekelőtt azzal, hogy a tanári közösségben mutatunk erre példát.

„Aki barátságban marad, Istenben marad, és Isten őbenne.”

(Rievaulx-i Szent Elréd ciszterci író: A lelki barátság)

Kapcsolatunk egymással és tanítványainkkal nem merülhet ki a formalitásokban. Melegség, fény, barátság, családiasság azt jelenti: törődnek velünk, velem. Nem csak úgy, hogy elkönyvelik: erre a feladatra én vagyok alkalmas, a másakra ő. Talán úgy, hogy néha megkérdezzük egymástól: „Hogy vagy?”; „Hogy vagytok otthon?” - s valóban kíváncsiak vagyunk rá. Ha meg merjük mondani, hogy valami rosszul megy, hogy bajban vagyunk, hogy valami bánt... Ha boldogan elmesélhetjük egymásnak, minek is örülünk... Egyszóval: ha érezzük, hogy személyre szólóan is fontos vagyok azoknak, akikkel együtt, egy célért dolgozom. A jó szó, az odafigyelés nem csak diákjainknak ad szárnyakat...

Iskolánkban a közösségi szolgálatot Nursiai Szent Benedekről, a bencés szerzetesrend alapítójáról neveztük el, aki a ciszterci rendnek is szentje és mércéje, a keresztény Európának pedig védőszentje. Olyan szentről van szó, akinek jelmondata az „Ora et labora!”, „Imádkozzál és dolgozzál!”, amely kettősség magában foglalja azt a tevékenységet, amivel mi is szeretnénk megszólítani gyermekeinket.

II.4. A ciszterci pedagógus

II.4.1. A kiválasztás szempontjai

„A nevelők gondoljanak felelősségükre: tőlük függ elsősorban, hogy a katolikus iskola valóra tudja-e váltani céljait és kezdeményezéseit. Nagy gonddal készítsék elő a tanerőket, hogy mind az evilági, mind az egyházi tudományokban megfelelő tudással és képesítéssel rendelkezzenek, és jártasak legyenek a nevelés művészetében, felhasználva fejlődő korunk legújabb eredményeit.”

(II. Vatikáni Zsinat GEM, 8. pont)

A tanár feladatai:

- Kiválóan tudja szaktárgyát, tudását frissen tartsa, állandó önképzéssel és szervezett továbbképzéseken fejlessze, és tökéletesítse.
- Ismerje, és szükség szerint szívesen alkalmazza az új pedagógiai módszereket és eszközöket.
- Egyfajta „szent elégedetlenség” hajtja, képes legyen a gyermekekkel megszerettetni a tanulást.
- A tanuláshoz megfelelő hatékony és nyugodt kommunikációs teret, feltételeket biztosítson.
- A tanulás támogatása érdekében törekedjen a folyamatos pozitív visszajelzésre és megerősítésre.
- A nevelésben legyen partner. Legyen igénye a személyes törődés, alkalmas legyen a közösségalkotásra.
- Legyen nyitott a keresztény értékekre. Szívesen vállaljon ezekre az értékekre épülő feladatokat.

- Életvitele legyen becsületes, humánus, példaadó; elkötelezettségével is adjon példát.
- Jellemezze a hitre való nyitottság, ismereteit ezen a téren is gyarapítsa, használja ki az ilyen irányú közösségi lehetőségeket.
 - A munkavállaló törekszik az intézmény vezetője által ráruházott pedagógus szerepnek megfelelni.
- Ismerje és mintaszerűen tartsa meg az előírásokat. Bizonytalanság esetén ne szégyelljen kérdezni, ne féljen tanácsot kérni. Tapasztalatait szívesen és készségesen ossza meg a nevelőtestület tagjaival.
- Legyen a béke embere. Képes legyen az iskolavezetéssel és a kollégáival készségesen együttműködni. (Nem pazarolhatjuk energiánkat belső súrlódásokra.)
- Új tanárok beilleszkedésének segítésére Angelus rendszert működtetünk (lsd.: melléklet).

II.4.2. *Az iskolavezetés*

Az igazgató képviseli az iskolát hivatalosan. Valamennyi tanulmányi és iskolai fegyelmi ügyben, mind a tanulókat, mind a tanárokat illetően, az igazgató rendelkezik azzal a jogkörrel, amely az iskola statútumai szerint hivatalához szükséges.

Ennek alapján:

- Az igazgató személye az iskolafenntartó egyházi felsőbbbség teljes körű bizalmát élvezi, és szakmailag a törvényes keretek között szabad kezét kap, de minden fontosabb intézkedést egyeztessen a fenntartóval.
- Az igazgatótól nem csak a Rend várja el, de a tantestület is igényli tekintélyének fenntartását, megőrzését, a határozott, következetes és céltudatos iskolavezetést.
 - Az igazgató kényesen ügyeljen a pedagógusok között felmerülő nézet- vagy érdekellentétek azonnali elsimítására és a jó, „családias” légkör kialakítására. Ne csak „hivatalosan”, hanem személyesen is legyen jelen a tantestületi közösségben.
- Bátran és bizalommal építsen a tantestület jóindulatú segítségére, adjon megbízásokat, jusson idő a tanárokkal való személyes törődésre is. Akkor lehetünk közös munkánkban igazán boldogok, ha senki sem túlterhelt.
- Az iskolavezetésnek kötelessége az iskolai nevelő-oktató munka felügyelete, ellenőrzése, adott esetben számonkérése.

II.4.3. *A tantestület*

„A katolikus iskola sajátos jellegének biztosítása legnagyobb részben az ott tanítók tevékenységén és tanúságtételén múlik.” (A katolikus iskola, 78.)

„A katolikus oktatásban tevékenykedő oktató személyzetnek, mivel szabadon elkötelezte magát egy sajátos jellegű hivatásbeli munkára, kötelessége mindig figyelembe venni ezt a sajátos jelleget, és a felelős szervezők irányítását követve annak szolgálatába állítani saját tevékeny együttműködését.” (A katolikus iskola, 80.)

Ezért:

- Keresztény és ciszterci alapelveinknek megfelelően hangsúlyozza a közösség fontosságát. Ennek megvalósítása mindannyiunk felelőssége.
- Krisztusban vagyunk együtt, egy önként vállalt hierarchiába épülünk be. Szükséges, hogy kialakítsuk a feltétlen bizalom légkörét. Próbáljunk segíteni, jóindulattal hiteles megoldást keresni. Gyakoroljuk a megelőző szeretetet, vagyis tapasztalatunkkal, tanácsunkkal, diszkrét javaslatunkkal előzzük meg a hibát vagy mulasztást. Így sok nézeteltérést, helytelen intézkedést vagy figyelmetlenséget el tudunk kerülni.
- Vegyünk részt szívesen és örömmel az összetartozásunkat mélyítő közös tanári programokban.

- Osztályaink jó néven vesznek, ha közös programjaikat (osztályünnepségek stb.) lehetőségünkhöz képest látogatjuk. Nem tesszük kötelezővé, de ha tehetjük, jelenjünk meg az általunk tanított osztályok évfolyammiséjén. Rövid időn belül látni fogjuk, hogyan alakítja át, mélyíti el kapcsolatunkat az adott osztállyal ez a jelenlét. Az egész iskola számára szervezett eseményeken és ünnepségeken minden pedagógus jelenlétét elvárjuk.
- Minden tekintetben fejezzük ki, hogy nem a diákoktól független tanári közösség, sőt ellenség sem vagyunk, hanem velük együtt és értük akarunk egy közösséggé válni!
- A tanári szolidaritás egyik alapszabálya egymás készséges helyettesítése. Fontos az egymással szembeni korrekt viselkedés. Ennek szellemében ne veszélyeztessük iskolánk jó hírét.
- A kollégákkal, iskolavezetéssel, szülőkkel, szakmai szervezetekkel való kapcsolattartás és együttműködés érdekében használjuk az infokommunikációs eszközöket és a különböző online csatornákat.

II.4.4. Az osztályfőnök

„Szeretet fűzze össze őket, egymással és tanítványaikkal, legyenek telve apostoli szellemmel, hogy életükkel és tanításukkal tegyenek tanúbizonyságot Krisztusról, az egyetlen mesterről. Különösen a szülőkkel működjenek együtt. (...) Növendékeiket serkentsék öntevékenységre.”

(II. Vatikáni Zsinat: GEM 8.)

Konkrétan:

- Az osztályfőnök a tantestület, azon belül az osztályfőnöki közösség tagja. Nevelő munkája tehát nem öntörvényű és nem magánügy. Ez természetesen az alapelvekre, a közösen megállapított módszerekre és eljárasmódokra vonatkozik, és legkevésbé sem szeretné korlátozni a lelkesedésből fakadó egyéni ötleteket, melyek életünket gazdagabbá, színesebbé teszik.
- Az osztályfőnök vallását gyakorló hívő, tanúságtevő keresztény, aki az ún. „Missziós osztályfőnöki program” keretében nemcsak oktatja, de saját életének példájával vezeti is a rá bízott diákokat!
- Az osztályfőnök számára természetes, hogy osztálya vallásgyakorlatain tevékenyen vegyen részt. Az egyházi (diákmisék) és iskolai ünnepeken az osztály mellett legyen.
- A nevelés során fokozottan támaszkodjon a családra, a szülői nevelő háttérre. A szülőkkel külön és együtt is tartson rendszeres kapcsolatot, fogadja szeretettel javaslataikat, adott esetben próbálja őket közelebb hozni az iskola szellemiségéhez.
- Igen fontos, hogy ismerje a szociálisan hátrányos vagy nagyon hátrányos családok helyzetét, hogy az esetleges segélyek valóban oda kerüljenek, ahol az a legszükségesebb.
- Az osztályfőnök működjön együtt az osztályában tanító tanárokkal mindenekelőtt a nevelés terén. Így erősödik a gyerekekben az az élmény, hogy őket nem egy ember, hanem egy közösség neveli.
- Az osztályfőnöknek munkakapcsolatban kell állnia a többi osztály osztályfőnökével. Ezért érezze magára nézve kötelezőnek az osztályfőnöki értekezletet. Ez az a fórum, ahol egymásnak kölcsönösen segítséget nyújthatunk az osztályfőnöki munkában, napi-heti teendőinket megbeszélhetjük, egyeztetethetjük.
- Szükségesnek látjuk az osztályfőnök-helyettesi intézményt. Az osztályfőnök maga válassza ki azt az osztályában tanító kollégát, aki segítséget tud nyújtani az osztályfőnöki munkában.
- Az osztályfőnökök a Pedagógiai Program alapján felelősen gondolják végig nevelési koncepciójukat és készítsék el osztályfőnöki tanmenetüket.

- Az osztályfőnök feladata az osztállyal kapcsolatos programok, események megszervezése, kézben tartása, az egymás iránti felelősség elmélyítése, a karitatív szolgálat megszerettetése, az önképzésre való ránevelés.
- Javasoljuk, hogy osztályaik égi pártfogót, védőszentet válasszanak. Lehetőleg ciszterciencés, ill. magyar szentjeinket, de természetesen lehet más kedves szent is.
- Az osztályfőnöki tevékenység megerősítésére részletes programot dolgozunk ki (lsd.: missziós osztályfőnöki program, osztályfőnöki helyi tanterv).

II.4.5. *Tanári munkánk fegyelme*

„A tanárok az ifjak vezetésében kövessék mindazt, amit a természet és a hittől megvilágosított értelem tanít, valamint a neveléstudomány elveit. És semmit sem változtathatnak kényük-kedvük szerint, a megállapított órarenden és az órák elosztásában, sem a tankönyvekben, melyeket az illetékes hatóságok rendelkezése alapján a tananyag átadásában követniük kell. Az egyes órákra gondosan készüljenek fel, gondolják át, mit hogyan kell előadniuk vagy tenniük. Az igazgatónak mindenben, ami hatáskörébe tartozik, készségesen engedelmeskedjenek. A tanítást ne késve kezdjék, és ne nyújtsák időn túl. A tanítási nap elején és végén a tanulókkal rövid imát végezzenek. A korholásban és a büntetésben a helyes mértéket és az alkalmas időt tartsák meg.”

(A Ciszterci Rend Zirci Kongr. Konst.43.)

Ennek megfelelően

- Az iskolába 10 perccel a munkakezdés előtt érkezünk meg.
- A tanórát becsöngetéskor pontosan kezdjük, és kicsöngetéskor hagyjuk abba. Ezzel is példát mutatunk.
- Az órai (napló), a szakmai (tantervek stb.), az osztályfőnöki (ellenőrzők, jelentések stb.) és egyéb adminisztrációt pontosan és határidőre elkészítjük.
 - Lelkiismeretesen ellátjuk az iskolai ügyeletet.
- Kényesen vigyázzunk arra, hogy magatartásunk az iskolában, gyerekek között a szünidőben, tanári programokon stb. ciszterci pedagógushoz méltó legyen.

II.4.6. *A szaktanári munka egy-egy munkaközösség keretében*

„A közös nevelési terv megvalósítására irányuló felelősségteljes együttműködést a közösség minden tagja, tanárok, szülők, növendékek, hivatali személyzet, egyaránt lelkiismereti kötelességének tekinti, s ki-ki saját szerepe, feladatköre szerint meg is valósítja. Ez a közteherviselés, amelyet evangéliumi szellemben teljesítenek, természete szerint olyan tanúságtétel, amely nemcsak építi Krisztust a közösségben, hanem bele is sugározza, „jellé” válik mindenki előtt.” (A katolikus iskola, 61.) „A katolikus iskola, miközben tanító tevékenységével segíti növendékeit abban, hogy a hit és a műveltség között szintézist teremtsenek, a tudásnak mint olyannak, nagyon mély értelmezéséből indul ki. Semmiképpen sem óhajtja az oktatást eltéríteni attól a céltól, amelyre az az iskolai nevelésben természete szerint irányul. Ennek az alapgondolatnak megfelelően minden tudományszakot a rá jellemző módszer teljes tiszteletével kell művelni. Hiba volna tehát az iskolában tanított tárgyakat úgy kezelni, mintha a hit egyszerű szolgálói vagy apologetikus célokra felhasználható eszközök volnának.” (A katolikus iskola, 38-39.)

Konkrétan:

- Szükséges, hogy pedagógiai munkánkat áthassa személyes hitünk és elkötelezettségünk, mégsem szabad a kereszteny értékeket a szaktárgyak speciális összefüggésében túlerőltetni. Ez a diákok számára is visszatetsző és ellenszenves lesz.

- A katolikus iskolában használatos tankönyvekről a kánonjog és a Ciszterci Rend Zirci Konstitúciója is rendelkezik (lásd fönt), ennek szellemében a következő elvet kívánjuk érvényesíteni: egy-egy szaktárgyon belül az adott tárgyak tanításához egységes tankönyveket használjunk. Ez alól természetesen kivételek a speciális osztályok profilját meghatározó tantárgyak, de csak az adott tagozaton. Egy-egy tárgyat tanító munkaközösség maga válassza ki a legmegfelelőbbnek látszó tankönyveket, és ehhez kérjék az iskolavezetés hozzájárulását.
- Az iskola jellegét meghatározó és a hozzá kapcsolódó ismeretanyagot (katolikus, ciszterci) szellemiségének megfelelően kell tanítani.

II.4.7. A kultúra szolgálatában

„Amikor az Egyház eleget tesz a maga sajátos feladatának, már ezzel is sarkallja és gyarapítja a kultúrát és a civilizációt, és működésével, liturgiájával is szabadságra neveli az embert.”

(II. Vatikáni Zsinat: Gaudium et spes, 59.)

A gyakorlatban:

- Nevelésünket hatékonyan szolgálja az emberi kultúra és a művészetek ápolása, mely Istenhez való közeledésünk eszközévé is válhat.
- A tanulmányok során minden diákunk megismerkedik a velünk élő nemzetiségek kultúrájának legfontosabb elemeivel.
- Ének- és zenekultúránk ápolása. Szükségesnek tartjuk, hogy énekkarunk és zenekarunk elsősorban közös istendicséretünket (iskolai misék, nagy egyházi ünnepek), továbbá iskolai ünnepeinket szolgálja. A művészet ápolásában és a nevelésben jelentősnek érezzük a hangversenyeket, a „Bemutakozunk” programjait és az azokra való felkészülést.
- A diákszínjátszást kiemelkedően fontos nevelési eszköznek tekintjük. A feladat ellátásával megbízott szaktanár gondoskodik arról, hogy minél több növendék vehessen részt a színjátszás örömeiben.
- A gimnáziumban szép hagyománya alakult ki a diákújságírásnak. Különösen a magyartanárok buzdítsák tanítványaikat, hogy a legkülönbözőbb műfajokban (széppróza, vers, riport, interjú, színes beszámoló, jóízű diákhumor) gazdagítsák lapunkat. A rajzban tehetségesek pedig alkotásaikkal tegyék szebbé a „Színes FEHÉR/FEKETE” diákújságot. Nyelvtanárok fordításokkal működhetnek közre. Ismerjük el diákjaink e téren folytatott tevékenységét.
- A gimnázium fontosnak tartja a diákok sportolását, melynek nagy hagyománya van iskolánkban. A sport a kultúra része, jelentős nevelő eszköz, kiváló jellem és személyiségformáló erő. A keresztény ember a tökéletességre törekvés kötelezettsége alapján, nem csak lelkét és értelmét, de testét is - mint a szentlélek templomát-, a krisztusi parancs szerint köteles minél jobb állapotban tartani, fejleszteni, tökéletesíteni.

II.5. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka

„A katolikus iskolában az oktatásnak és a nevelésnek meg kell felelnie a katolikus tanítás elveinek; az oktatóknak pedig ki kell tűnniük helyes tanításukkal és becsületes életükkel.” (ET 803.kán.2.§.)

II.5.1. Alapelvek

Pedagógiai tevékenységünk a fent idézett elvárásnak megfelelően, tehát:

- keresztény értékrendre épít, biztosítja a keresztény gondolkodás jelenlétét,
 - a nevelői jelleg dominál,
 - a nemzeti értékeket szolgálja,
- fontos szerepet szán az egyházi és a nemzeti hagyományoknak.

Különösen nagy hangsúlyt kapnak az alábbi alapelvek:

- A diák személyisége a pedagógus személyiségének megnyilvánulásai által fejlődik. Ezért különleges felelősség hárul mind szakmailag, mind morálisan a pedagógusokra. „A katolikus iskola sajátos jellegének biztosítása legnagyobb részben az ott tanítók tevékenységén és tanúságtételén múlik.”
- Lehetőleg a dicséretet helyezzük előtérbe. Arra kell törekednünk, hogy az valóban megalapozott, indokolt legyen.
- Fontos a követelmények belátáson alapuló belső igénnyé váló betartása, és a pontosság, a fegyelem, az önfegyelem gyakorlása. Ez a pedagógiai folyamatban résztvevő diákokra és pedagógusokra egyaránt vonatkozik.
- Szervezett keretek közöttiség elve: A középiskola feladata és felelőssége az iskolai közösségi szolgálat szervezése és koordinálása, ezért előírás, hogy csak az iskola szervezésében lehet az elszámolható tevékenységet végezni. A diáknak a tevékenység megkezdése előtt rendelkeznie kell az erre jogosult iskolai személy, a feladat felelősének és szüleinek jóváhagyásával.
- Fenntarthatóság elve: Lehetőleg olyan tevékenységekben vegyenek részt a diákok, amelyek hosszútávon fenntarthatók, valamint a további évfolyamok és az ellátottak számára is előnyösek.
- A katolikus iskolában nevelő-oktató tanároknak önképzés és szervezett továbbképzés útján is törekedniük kell arra, hogy a katolikus tanítás ismeretét egyre jobban elmélyítsék önmagukban, így lehetnek annak hiteles továbbadói. Ennek megvalósulásáért az iskolát működtető Rendnek a megbízott iskolavezetés felelősséggel tartozik. (Szükségszerű, hogy az önkéntes vállaláson és a tanítás helyes átadásán a katolikus pedagógus példamutató élete legyen a hitelesítő pecsét.)

„A katolikus vallási oktatás és nevelés az egyházi hatóság irányítása alá tartozik.”
(ET 804. kán. 1. §.)

A Ciszterci Rend Nagy Lajos Gimnáziumában és Kollégiumában a nevelés és a katolikus szellemiséget érintő oktatás alapelveit és programját a Zirci Ciszterci Apátság mint egyházi hatóság határozza meg.

II.5.2. Célok

„A Katolikus Nevelés Kongregációja nem akarja kisebbiteni annak a sok katolikusnak érdemét, munkájának, tanúságtételének értékét, aki (...) állami iskolában tanít, mégis a katolikus iskolára bízott sajátos küldetést kidomborítva, minden olyan erőfeszítést bátorítani óhajt, amely ennek ügyét igyekszik előmozdítani.”
(A Katolikus Nevelés Kongregációja: A katolikus iskola, 91.)

Tudatosítanunk kell, hogy az Egyház - egyik intézmény jelentőségét sem csorbítva - határozott különbséget tesz az állami iskolák egyházas jellegű nevelő-oktató munkája (hitoktatás) és a katolikus iskola között. A szervezeti, joghatósági, nevelési és oktatási struktúrák különbözőségén túl ez elsősorban azt jelenti, hogy a katolikus iskola el akarja vezetni a növendékeket a hit gyakorlására: a rendszeres napi imára, a Szentírás olvasására és szeretetére, a vasárnapi és ünnepi szentmiséken való részvételre, a szentségeknek, különösképpen a bűnbocsánat és a szentáldozás szentségeinek gyakori vételére, valamint a hitből és a cselekvő szeretetből fakadó életvitelre. A gimnáziumi nevelés rendszerében tehát nem téveszthetjük szem elől végső célunkat, személyes üdvösségünket, ezért a nevelés folyamán különleges hangsúlyt szeretnénk helyezni az élő Istennel való személyes kapcsolatra, a vallási ismeretek mellett a vallásos élmények felkínálására, valamint Isten népéhez tartozva az Egyházon keresztül embertársaink elkötelezett szolgálata. Ezt a legfontosabb célkitűzésünket minden munkatársunknak szem előtt kell tartania, és megvalósulását a lehető legnagyobb mértékben elő kell mozdítania.

„Ne feledjük, hogy az iskola azért tanít, hogy neveljen, vagyis, hogy belülről alakítsa az embert, s megszabadítsa őt azoktól a körülményektől, amelyek meggátolhatnák abban, hogy egészen emberként éljen. Ezért az iskolának olyan nevelési tervből kell kiindulnia, amely céltudatosan a személyiség teljes kifejlesztésére irányul.” (A katolikus iskola, 29.)

Az iskola pedagógiai munkájának célja:

- A diákokat segítse abban a folyamatban, hogy a keresztény értékrendre építve művelt emberré, gazdag (szépre, jóra fogékony) személyiséggé, Istent és embertársait szerető, felelős polgárrá, tisztességes és emberséges, alkotásra és boldogságra képes emberré váljanak.
 - A tudás átadása, a továbbtanulásra való felkészítés
- A diákok morális és esztétikai szemléletének alakítása, kognitív és kommunikációs képességeinek, az értékes tudás és az értékes alkotások iránti igényének megalapozása.
- A tanítási tartalmak feldolgozásának folyamatában magas színvonalú és sokrétű ismereteket közvetítsen.
 - Törekedjen arra, hogy alapvető képességeket és alapkészségeket fejlesszen.
- Megalapozott, érvényes és személyes értékrendet alakítson ki, illetve azt segítse elő.
 - A kudarc- és sikertűrés készségeit fejlessze.
- Az önálló, felelős állásfoglalás, cselekvés alapjait és (életkornak, fejlettségi foknak, saját személyiségjegyeknek megfelelő) készségeit kimunkálja.
- Hatékony szakmai munkával fejlessze a tanulók önálló problémamegoldó, gondolkodó képességét, készségét és kreativitását.
 - A liturgiába való aktív bekapcsolódásra ösztönözze tanítványainkat.
- Nagy művészek, tudósok hithez, egyházhoz való viszonya, a gondolkodásra, a szellem fejlődésére gyakorolt hatása álljon példaként diákjaink előtt.
 - Magyarságunk gyökereinek megismertetése
- Hagyományaink, ünnepeink megismertetése, átörökítése, élővé tétele (táncház, népdalkörök, kézműves foglalkozások).
 - A kulturált szórakozás igényének kialakítása.
- A nevelésben a ciszterci szellemiséget választottuk útmutatóul, ennek fényében különleges hangsúlyt kap nevelő munkánkban a közösség bensőséges összetartozása, az iskola és a család egymásra utalt kapcsolatának erősítése, osztályaink és iskoláink közötti

együttműködés kialakítása. A ciszterci pedagógus nem öntörvényű és önhatalmú nevelő, hanem egymásra figyelő és egymásra utalt nevelőtestület tagja. Ezért ciszterci nevelésünk kulcsa a tanárok, és különösen az osztályfőnökök közöösségteremtő ereje.

- A Szent Benedek Szeretetszolgálat olyan értékeket közvetít a diákjainknak, amiket keresztény szempontból elsőrendűnek tartunk: megtanulni segíteni más embereken, felfedezni az értékeket a rászorulóknak. Mindezt csak tapasztalat útján lehet megszerezni, és erre a közösségi szolgálat olyan lehetőséget biztosít, ami fejlődésükhöz, emberi kiteljesedésükhöz elengedhetetlen.

II.5.3. Feladatok

- Segítse elő a képességek kibontakoztatását és a hitélet erősítését az órai munkában és a tanórán kívüli tevékenységekben egyaránt.
 - Fejlessze a problémamegoldó gondolkodást és az összefüggések felismerését.
- Tehetséggondozó és felzárkóztató programokkal támogassa az egyéni képességek kibontakoztatását, fejlessze az állandó önképzésre való igényt.
 - Teremtse a diákok számára életkoruknak megfelelő döntési helyzeteket.
- Mutassa fel szentek, ismert egyházi és világi személyiségek által tanúsított, követésre méltó példáit.
- Segítse elő személyes meggyőződés, keresztény világszemlélet kialakítását megerősítését. Hozzon létre konstruktív, jellegzetes, tartalmas és felelős, szellemi arculattal rendelkező alkotó (kis)közösségeket, ahol a tanuló a közösségben való élet során fejlesztheti önismeretét, együttműködési készségét, akaratát, segítőkészségét, empátiáját.
 - Törekedjen azoknak a hátrányoknak a csökkentésére, melyek a gyermekek szociokulturális környezetéből vagy eltérő ütemű éréséből fakadnak.
- Alakítsa ki a tanulóknak az egészség- és környezettudatos életmódra való igényt.
- Mint gimnázium, kiemelkedően fontos feladatnak tekintjük a tanulók felsőfokú tanulmányokra történő felkészítését, elsősorban értelmiségi pályára való irányítását. Más gimnáziumokhoz hasonlóan magas tanulmányi követelmények elé állítjuk növendékeinket. Ennek garanciája a tanárok példaadó szakmai felkészültsége, pedagógiai munkára való rátermettsége, saját maguk és tanítványaik iránti igényessége. Az oktatásban teret biztosítunk speciális osztályoknak. A diákok tudását Egyházunk életének történetével, magyar és ciszterci identitásunkkal, saját iskolánkra vonatkozó ismeretekkel is kívánjuk gazdagítani.

Iskolai kereteken belül is lehetőséget biztosítunk egyéb kulturális, művelődési ismeretek és élmények szerzésére (irodalmi színpad, ének- és zenekar, szakkörök, cserkészet, stb.). Így kívánjuk betölteni az iskola funkcionális hivatását: a műveltség közvetítését.

II.5.4. Eszközök, eljárások

Nevelő-oktató munkánk eljárásainak, eszközeinek igazodnia kell a tanulók életkori sajátosságaihoz, értelmi fejlettségéhez és képességeihez. Az eljárások, eszközök kiválasztásánál törekedjünk a módszertani változatosságra. Kiemelten kezeljük az iskola értékelési rendszerét, a dicséret, osztályzás, jutalmazás kérdéskörét (lásd a Házi rend megfelelő részei).

II.6. A ciszterci diák

A mai magyar társadalom nagyon változatos képet mutat. Így a gyermekek is sokféle hatásnak vannak kitéve. Az iskola tanulói ifjúsága különböző társadalmi rétegekből, családi háttérből, egyházból gyűlik egybe. Éppen ezért egységes erkölcsi elvárások nehezen adhatóak.

Alapvető, hogy elfogadják és befogadják az iskola üdvösségre és felelős tudásra irányuló tevékenységét, és azt tudatosan vállalják.

A hitében megerősödött embereké a jövő. Csak az a fiatal képes ellenállni a fogyasztói társadalom csábításainak, csak az veszi észre a média által reklámozott tárgyak, célok silányságát, aki találkozott az élő Istennel. Ez a találkozás megjelöli az embert. Ehhez segíthetjük hozzá a fiatalt, ha megszerettetjük vele a csöndes szemlélődést a természetben, ha értékes irodalmat, műalkotást, zeneművet adunk a kezébe.

Fiataljaink számára igazi útravaló a küldetéstudat kialakulása:

„Ti vagytok a világ világossága.” (Mt. 5, 14)

Összefoglalva az elvárások a következők:

- belső igény a szentre, a szépre, a jóra és az igazra,
- részvétel a vallásának megfelelő (katolikus, protestáns) egyházi programokban
- tiszteletteljes, szép beszéd tanárral, társakkal egyaránt,
- mindenki testi, lelki egészségének megőrzése, biztosítása,
 - alapos, rendszeres és pontos munka,
 - a rábízott feladatok lelkiismeretes elvégzése,
 - a Házirend felelős betartása.

Az iskola a diákok nevelését a tanórákon túlmenően különböző szakkörökkel, tanulmányi kirándulásokkal, sport- és kulturális események szervezésével biztosítja. Ezen a diákoknak erejükhez és tehetségükhöz mértén részt kell venniük. Az iskola diákszervezetei ehhez ajánlást készíthetnek.

II.7. A ciszterci szülő

A szülők joga és kötelessége, hogy hitüknek megfelelő iskolába járassák gyermeküket, illetve ennek hiányában igyekezzenek ilyen iskolát alapítani. (v.ö. C.I.C. 796-800 § Grav. Ed. 2. és 6.) Az iskola egyházi szellemisége csak akkor születhet meg, ha a szülők is közösséget alkotnak, hiszen

„a keresztény hit is egy közösség ölen születik és növekszik.”

(Kat. Isk. 53.)

Így a gyermekek egy egyházi közösségből kerülnek be az iskola közösségébe, és az iskola elvégzése után oda kerülnek vissza. Ez hatalmas garancia arra, hogy a gyerekek az iskola elvégzése után megtartják a helyes értékeket.

Az iskola a szülőktől is elvárja, hogy elfogadják az iskola katolikus jellegét, ne neveljenek, tegyenek az iskola ellen, hanem erkölcsileg, szükség esetén anyagilag is támogassák. Iskolával kapcsolatos problémáikat az érintettekkel beszéljék meg. Az iskola feladata, hogy jogos problémák esetén a szülőkkal együtt megkeresse azok mindenki számára megnyugtató megoldását.

Az iskola igyekszik minél szélesebb körben megismertetni szellemiségét, nevelési alapelveit. Ezt a szülőkkal való folyamatos kapcsolattartással szeretné elérni. Ennek formái a szülői értekezletek, a szülői levelek, és természetesen a fogadóórák személyes beszélgetései.

Az iskola elvárja, hogy a szülők ezeken aktívan részt vegyenek

II.8. A szülő, a tanuló és a pedagógus együttműködésének formái, részvételük a döntési folyamatokban

Az iskolai nevelés, a gyermeki személyiség harmonikus fejlesztésének elengedhetetlen feltétele a szülői ház és a pedagógus közösség együttműködése.

Ennek alapja a gyermek iránt érzett felelősség, melynek feltétele a kölcsönös bizalom és tájékoztatás, az őszinteség. Megvalósulási formái a kölcsönös támogatás és a koordinált pedagógiai tevékenység. Eredménye a családi és az iskolai nevelés egysége, és ennek nyomán a gyermeki személyiség kedvező fejlődése.

A diákok és szülők a döntési folyamatok aktív részesei, véleményüket az iskolavezetés, az őket képviselő szervezeteken keresztül, minden szükséges alkalommal kikéri.

Az iskola együttműködési formái:

- szóbeli tájékoztatás szülői értekezleten, a Szülői Választmány, Diákönkormányzat, gyűlésein,
- írásbeli tájékoztatás szülők számára,
 - szülői hírlevél,
- interneten otthonról elérhető elektronikus napló
 - fogadóórák,
 - nyílt nap,
 - előadások szervezése,
 - közös kirándulások,
 - egyéb rendezvények.

Szülői értekezletek rendje:

- Tanévenként két alkalommal az osztályfőnök tájékoztatja a szülőket az aktuális tudnivalókról, az iskolai programokról és az osztályt érintő kérdésekről.
- Szükség szerint rendkívüli szülői értekezlet összehívása kezdeményezhető.

Szaktárgyi fogadóórák rendje:

- Tanévenként két alkalommal az iskola valamennyi pedagógusa tájékoztatja az érdeklődő szülőket a gyermekek tanulmányi előmeneteléről.
- A szaktanárok, az igazgató és az igazgatóhelyettesek egyéni fogadóórán is az érdeklődő szülők rendelkezésére állnak.
- A fogadóórák pontos időpontját a vezetőség határozza meg, és az éves munkaterv alapján készült tájékoztatóban teszi közzé.

Az iskolavezetés meghatározott rendszerességgel kérdőíves felmérést végez mind a szülők, mind a tanulók körében.

A diákönkormányzat képviseli a tanulói véleményeket, gondoskodik ezek továbbításáról és folyamatosan tartja a kapcsolatot a diákönkormányzatot segítő tanárral és az iskolavezetéssel. A diákok egyénileg is felkereshetik a szaktanárokat, az osztályfőnököket és az iskolavezetés bármely tagját.

II.9. Műveltség, kultúra

II.9.1. A kultúra jelentősége

„A kultúra szó általános értelemben véve mindazt jelenti, amivel a maga sokirányú szellemi és testi képességét kiműveli és kibontakoztatja az ember.”

(Gaudium et Spes 53.)

A kultúra és a kultusz szó közös eredetű. A kultúra viszonyulásunkat jelenti Istenhez, míg a kultusz ennek konkrét megvalósulását, Isten tiszteletének formáját. Az

ateistának mondott kultúra negatív viszonyulást tükröz, míg a fogyasztói társadalom tömegkultúrája az Isten elfelejtését, az ember teljes magára maradottságát.

A kultúra átfogja egész életünket és rendezőelvünké válik. Szétválasztja a jót a rossztól, a helyeset a helytelentől, az igazat a hazugtól, az értékeset az értéktelentől, a hasznosat a haszontalantól. Így az erkölccsel együtt az ember életének, gondolkodásmódjának, döntéseinek és cselekedeteinek alapja. A helyes kultúra nem egyszerűen a műveltség kialakításából áll.

Ezért „a mai társadalomban, amelyet a művelődés pluralizmusa jellemez, az Egyház égető szükségét érzi annak, hogy biztosítsa a keresztény gondolkodás jelenlétét” (Kat. Isk. 11.). A mai embernek nagyon nehéz eligazodnia ebben a pluralizmusban.

Ráadásul sok, rossz irányba vivő hatás a jó, a keresztény értékek köntösében jelentkezik. Sokszor nagyon nehéz felismerni a humanizmusban, a New Age-ben, a szektákban, a környezetvédelemben és más eszméáramlatokban azokat a kisiklásokat, amelyek valláspótlékok, az embert istenítik, tagadják a bűnt, a megváltást, a megbocsátást. Kizárólag az ember képességeire, az emberi szeretetre, sajnálatra épülnek. Éppen ezért alapvető VI. Pál gondolata: „Ha mindent Jézus Krisztusra vonatkoztatunk, meg tudjuk különböztetni az értékeket, amelyek az embert emberré teszik a negatív értékektől, amelyek az emberi méltóságot lerombolják.” (VI. Pál allokúciója, Osservatore Romano 1974. jún. 9.) A keresztény kultúra forrása és egyben célja is Isten. A kereszténység kétezer éves történelme során ezt igyekezett képviselni.

A kultúra természetesen mindig egy adott közösségben válik élővé, érthetővé, értékeket, életet rendező elvvé. Az a műveltség, megörökölt szokásrendszer, amely nem a közösség életéből fakad, halottá válik. Hagyományként ápolható, de a közösség tagjaira gyakorolt emberformáló szerepét elveszíti, és ezzel lényegétől fosztódik meg. Amennyiben a kultúrában az ilyen elemek elszaporodnak, kultúrválság lép fel, ennek megoldását csak az adja, ha a közösség tagjai átvizsgálják kultúrájukat, megkeresik azokat az Istenen nyugvó sarokpontokat, amelyeken a régi értékeket felhasználva az új kultúra felépíthető.

Ehhez alaposan meg kell ismerni a hagyományt, annak eredetét, jelentését, a kultúrában betöltött szerepét. Amennyiben ez a folyamat elmarad, akár a hagyományok szépségére, akár a régiek tiszteletére hivatkozva, a kultúra elveszti általános szerepét, múzeumba szorul, és egy teljesen új, sokszor egészen más alapokon nyugvó „kultúra” veszi át a helyét.

A mai társadalom egy ilyen kultúrválságot él át. A hagyományos keresztény kultúra sok eleme még a keresztények körében is talaját veszítette. A helyette kialakuló fogyasztói szemlélet, a technikai haladásba vetett hit, az emberi élet és a társadalmi folyamatok gazdasági kérdéssé egyszerűsítése megfosztja az embert Isten utáni vágyakozásától. Ezért különösen fontos ma a régi értékekből táplálkozó új keresztény kultúra kialakítása.

Természetesen az egyházi kultúra mellett nagyon fontos minden olyan kulturális eredmény megismerése, amely valamilyen emberi értéket hordoz. Ha egy alkotás valóban kifejez valamit, és túlmegy a kommersz és a giccs színvonalán, akkor a művész Istenhez, emberhez, saját magához való viszonyát tükrözi a maga sajátos módján. Ennek felismertetése rendkívül fontos személyiségformáló feladat.

Az iskola elsősorban nevelési-oktatási intézmény, és mint ilyen a kultúra átadásának fontos helye. Az oktatás révén megismerteti a diákokat a tudományok eredményeivel, felkészíti őket a továbbtanulásra, és a leendő foglalkozásuk lelkiismeretes végzéséhez szükséges tudást biztosítja nekik. Az így megismert tudás felelős felhasználását a kultúra biztosítja. Ezért az iskolában a nevelés szerepe döntő, a helyes gondolkodás, döntés és cselekvés elsajátítása. Ennek hiányában a legnagyobb szaktudás is értéktelenné válhat. A XX. század történelméből látható, hogy miként alakult át az erkölcsileg kontrollálatlan tudás emberpusztító erővé. Ezért minden eszközzel arra kell törekedni, hogy a diák megtanulja szeretni az igazat, a szépet, a jót, a szentet, tisztelni az életet, és ezáltal el kell vezetni őt mindenek forrásához, Istenhez. Ennek érdekében az iskola sokféle eszközt felhasználhat a tanórákon és a tanórákon kívül. Az iskola egyházi jellegéből fakad, hogy az egyházi kultúrát minél jobban meg kell ismertetnie. Meg kell tanítani a gyerekeket a liturgiába való aktív bekapcsolódásra, hitük alapos tanulmányozására. Meg kell ismertetni az egyház kultúrateremtő szerepét, és nagy művészek, tudósok hithez, egyházhoz való viszonyát, a gondolkodásra, a szellem fejlődésére gyakorolt hatását. Közben nem feledkezhetünk meg arról, hogy az elsődleges cél a diákok személyes istenkapcsolatának kialakítása, elmélyítése.

A természettudományok feladata az, hogy bemutassák a teremtés szépségét, az ember felelősségét, a tudósok emberi nagyságát, gyengéit, a technikai haladás kétarcúságát. A magyar nyelv művelése különösen fontos. A szép beszéd és írás teszi lehetővé az árnyalt önkifejezést. A magyar irodalom és történelem, valamint a népművészet különböző ágainak ismerete megszeretteti velük a magyar kultúrát, elmélyíti gyökereiket, felvértezi az idegen hatások minden kritika nélküli befogadása ellen. Elengedhetetlen a határon túli magyarság kultúrájának, helyzetének megismerése, amelyet nagymértékben elősegít a személyes kapcsolatok kialakítása - akár testvériskolai szinten is.

Hazánk történelmének megértéséhez a Kárpát-medence népeinek történelmét és kultúráját is ismerni kell. A trianoni béke óta ugyan e nemzetek önállóak lettek, de történelmünk így is összeforr, népeink keverednek, és kultúránk hat egymásra.

Magyarországon ma is élnek kisebbségek, őrzik szokásaikat, egyes vidékeken nyelvüket is. Mivel beiskolázási körzetünkben kisebbségek is élnek, e kultúra elemeit is be kell vonni az iskola életébe.

Az idegen nyelvek, a földrajz és a világtörténelem lehetőséget teremt a más népekkel, nyelvekkel, kultúrával való találkozásra, ezt messzemenőkéig ki kell használni. Meg kell tanítani a diákokat a különböző értékek és a miénktől eltérő kultúra helyes elfogadására és tiszteletére.

A képzőművészeti és zenei kultúra mindig meghatározó szerepet töltött be az egyház kultúrájában, hiszen közvetlenül vagy közvetve a kultuszt szolgálják. Emellett az emberi lélek szépségre törekvésének, önkifejezésének csodálatos eszközei. Az iskola feladata, hogy ezeket az értékeket a gyerekek szintjén megismertesse, átadja és beépítse saját helyi kultúrájába, liturgiájába. Ezért az iskola és az osztályok ízléses díszítése elengedhetetlenül fontos. A jól szervezett, a gyerekeket lelkesítő személyek által vezetett ének- és színjátszó-, képzőművész- és önképzőkör nevelő hatása életre szóló lehet. Megtanítja felszínre hozni a mélyben szunnyadó értékeket, és ezáltal az önismeretet is fejleszti. Minden művészetnek megvan a maga sajátos formavilága,

amelyet nem lehet büntetlenül felrúgni. Ez minden játékoság mellett belső fegyelemre szoktat.

Kultúránknak sok manuális és mozgásos eleme van. Ezért elengedhetetlen minden tanuló számára, hogy az alapvető testedzésben vegyen részt és megismerje a tánc- és mozgáskultúrát. Erre testnevelés órán és más, órákon kívüli foglalkozásokon kell teremteni lehetőséget.

Az utóbbi évtizedekben jelentősen átalakult az embereket körülvevő világ. A média minden eddiginél nagyobb hatalom lett. Az információ megszerzése és birtoklása világunk kulcskérdése lett. E kérdések morális háttere, kultúrája csak most alakul ki. Ennek megismertetése elengedhetetlen. Így a tanórákon is foglalkozni kell az írott és az elektronikus sajtó kérdéseivel, illetve a filmművészet esztétikai kultúrahordozó személyiségalkító vagy romboló hatásaival.

II.9.3. *Az iskola kulturális élete*

Az iskola kulturális élete szorosan illeszkedik a város, a térség, a fenntartó szerzetesrend többi iskolájának kulturális életéhez, és kölcsönösen kiegészítik egymást. A lehetőségektől függően színház-, hangverseny- és múzeumlátogatásokat kell szervezni. Az iskolai ünnepélyeken és rendezvényeken a diákok bemutatják zenei tudásukat, fellépnek szavalók, színjátszók, énekkar. Képzőművészeti kiállításon mutatják be legszebb alkotásaikat. Az iskola életéről a diákfaliújságok, az elektronikus faliújság, az iskola honlapja, az iskolaújság, iskolarádió és évkönyv számol be. Fontos a kulturált szórakozás elsajátítása is. Ezért elengedhetetlen a néptánc és a társas táncok tanítása is. A mai világban a kulturált szórakozás hagyományainak ápolása, illetve új formáinak kialakítása különösen fontos.

A kultúra része az emberi kapcsolatok, érzések kifejezése is. Ezért a tisztelettel, de őszinte viselkedést meg kell tanítani a diákoknak, kezdve a köszönéstől, az öltözködésen és étkezésen át a helyes beszélgetésig. Ezt természetesen csak a pedagógusok egységes és igényes példaadásával lehetséges elérni.

II.9.4. *Az iskolai könyvtár*

A kulturális nevelés fontos színtere az iskolai könyvtár. Minden tanítási napon a diákok és a tanárok rendelkezésére áll. A könyvtár működését külön szervezeti és működési szabályzat tartalmazza, amely az intézményi SZMSZ melléklete.

A nagy múltú több, mint 40.000 kötettel rendelkező könyvtár egyik feladata az értékek megőrzése és feltárása, folyamatos bővítése. Hagyományos funkciója mellett az informatikai ellátottság következtében új tájékozódási lehetőségeket is kínál. Két olvasótermében tanulásra és a szabadidő hasznos eltöltésére van lehetőség, ezt a diákok rendszeresen igénybe is veszik.

A könyvtár a könyvtárhasználati órák mellett író-olvasótalálkozóknak, kulturális rendezvényeknek is otthont ad. Könyvtárunk jól működő közösségi tér is.

II.10. A magyarságtudat

Minden ember egy adott nyelvi, kulturális közegben él. Ez alapvetően meghatározza gondolkodásmódját, világlátását, magatartását. Aki ezt elveszti, vagy akiben ez nem alakul ki, az gyökértelen lesz. Sok fontos, emberformáló értéktől fosztja meg magát.

Magyarságunk gyökerei nagyon mélyek. 1100 éve élünk a Kárpát-medencében. Sok történelmi nehézséget álltunk ki. Nyelvünk sok változáson ment keresztül. Kultúránkat sokféle hatás érte nyugatról és keletről. Mindezek együttes hatásából fejlődött ki magyarságunk. Sokrétű gazdagsága lenyűgöző. Ezek feltárása, átadása az iskola legfontosabb feladatai közé tartozik. Hitünket is csak magyarként tudjuk megélni.

Sajnos a XX. század történelme nem kedvezett az egészséges nemzeti tudat kialakulásának. A két világháború elvesztése, az ország kétharmadának elcsatolása, a több hullámban való kivándorlás, az internacionalista ideológia mind a magyarságtudat rombolásához vezetett, és erősítette az emberekben az értéktelen nemzet képét. Ezért tudott a kommunizmus bukásával annyira könnyedén betörni a fogyasztói társadalom nemzetek és kultúra feletti silánysága. Ebben a miliőben kell újra felfedeztetni társadalmunkkal, diákjainkkal nemzetünk igazi értékeit.

A feladat óriási. Először meg kell tanítani a diákokat a helyes beszédre, olvasásra, fogalmazásra, önkifejezésre. Meg kell ismertetni velük irodalmunk nagyjait. Nagy hangsúlyt kell fektetni a szép beszédre. A magyar jól artikulált, lassú nyelv. Ezt a mai rohanó világban újra kell tanulni.

II.11. A munkára nevelés (Áta)

Népi, paraszti kultúránk egész embert kívánt. Döbbenetes, mi mindenhez értettek eleink. E sokféleségben minden ember megtalálhatta az önkifejezés lehetőségeit. A faragás, fonás-szövés, fazekasság, énekelés, zenélés, a közös tánc mind ezt szolgálták.

Az ünnepek kiemelkedő eseményei voltak elődeink életének. Rendszerbe fogták a hétköznapi világát. Ennek a kincsnek a fiatalokkal való megismertetésére vásárolt és alakított ki egy paraszti gazdaságot az iskola, melynek használatát az éves munkaterv tartalmazza.

Ma sok jó kezdeményezés van, ami ezek továbbadását célozza. Ebbe a folyamatba be kell kapcsolni iskolánkat énekversenyek, néptáncbemutatók szervezésével. Már kis korban fel kell kelteni a diákok érdeklődését a hagyományok őrzése iránt. Ezt csak úgy érhetjük el, ha a tanárok is szeretik és ismerik népi kultúránkat. Ha ők is járják az országot, hogy minél több helyet megismerjenek. Erre nem lehet egységes programot megadni. Életformává kell tenni az iskolában. Ezt szolgálhatja ezen felül a határon kívüli magyarsággal való kapcsolattartás.

Az iskolai oktatásban, főleg a humán tárgyak tanításakor, valamint az ünnepeken nagyon sok nemzeti öntudatra nevelő lehetőség van. Ezeket ki kell használni. Ahol lehet, be kell építeni a tananyagba. Meg kell ismertetni és szerettetni diákjainkkal kultúránkat, nyelvünk kincseit, hazánk tájait és természetesen nagy elődeinket.

II.12. A testi nevelés, sport

A 2012/2013-as tanévben a kilencedik évfolyamon felmenő rendszerben bevezettük a mindennapos testnevelést az Nkt. 27. § (11) bekezdése alapján. A heti öt órából három órarend szerinti, kettő pedig délutáni sportfoglalkozás.

A kereszténység nagyra értékeli az emberi testet. „Az Ige testté lett” az örök isteni terv szerint. Testünk Jézus Krisztusban megszentelődött, és a Szentlélek templomává vált. A feltámadásban testünk végleges megdicsőülését várjuk. - A keresztény nevelés az egész embert szolgálja, „egész”ségre irányul. EGÉSZ életet csak úgy élhetünk, ha testünket a szellemi és erkölcsi értékek szolgálatába állítjuk. Minden testhez kötött értéknek örök jövője

van. Miközben a testünket értékeljük, vigyázzunk arra, hogy a test kultusza ne váljék soha öncélúvá.

Az ókortól kezdve irányadó az európai kultúrában az ép testben ép lélek elve. Ezt a XX. század nyelvén így fogalmazza meg a Testnevelési Főiskola 1930-as évekből való zászlájának felirata: „szellemmel, erkölccsel, erővel”.

Az iskolai testnevelés elsődleges célja tehát a fegyelmezett, a belső önneveléssel és erőfeszítéssel alakított életvezetés, a hathatós küzdelem az ifjúkori tespedés, a szétszórtság, az elkényelmesedés ellen.

A iskola testnevelő tevékenységének színterei a tornaterem, a tornaudvar, a természetjárás területei (gyalogos, kerékpáros, vízitúrák), a különféle sportegyesületek, valamint az osztályfőnöki óra, a biológia óra. Az utóbbiakon kerül sor az egészségre nevelés elméleti szakaszára: beszélnünk kell az egészséges táplálkozásról, az öltözködésről, a dohányzás, az alkohol ártalmairól, a betegségek megelőzéséről, a balesetvédelemről, a tűzvédelemről, a testápolás és tisztálkodás szükséges és egészséges módjáról.

A diáksport révén diákjaink bekapcsolódnak a különféle versenyekbe: a Diáksportszövetség által kiírt városi, megyei, országos versenyekbe, a diákolimpiába, a KIDS-versenyekbe, a különféle iskolai kupaküzdelmekbe.

Az iskola számára fontosabb sportágak az amatőrizmus jegyében: kosárlabda, labdarúgás, kézilabda, röplabda, floorball, atlétika, úszás, vívás, síelés, turisztika, természetjárás és lovaglás.

II.13. A személyiségfejlesztés programja

„Az iskola azért tanít, hogy neveljen, vagyis hogy belülről alakítsa az embert. Ezért elkerülhetetlen, hogy az iskola – burkoltan vagy kifejezetten – valamely határozott világnézetre hivatkozzék. Ez beletartozik minden választás belső történetébe... Az iskolának, mint nevelő intézménynek kifejezetten feladata, hogy feltárja a műveltség erkölcsi és vallási dimenzióit... Erkölcsi szabadság csak az abszolút értékekkel kapcsolatban lehetséges: ezektől függ az ember életének értelme és értéke.”

(A katolikus iskola c. dokumentum /Róma, 1977/ 29., 30. és 53. pont)

Nevelésünk során el kell jutnunk oda, hogy diákjaink belső hitbéli és morális meggyőződése erősödjön. Ez tükröződjék gondolkodásukban, cselekedeteikben. A harmonikus személyiség helyes arányérzéke alakuljon ki.

A kötelességtudat ne a minden áron megfelelni akarás torz formájában jelenjen meg. A jogok ismeretében legyen meghatározó elem az emberi méltóság tisztelete. Mindennek tükré a keresztény lelkiismeret. Egészséges személyiségük kialakításában fontos alapelv, hogy az egyéniség nem azonos az individuális gondolkodással, ugyanakkor a kollektívizmus is káros jelenség, mert az egyéniség feladására kényszerít. Az egyén és a közösség kölcsönösen egymásra utalt.

„Az igazság szabaddá tesz.” (Jn 8.31-36) Az erkölcsi szabadság alapja a helyes értékrendben gyökerező döntés. Az alapvető normák megismertetése és elfogadtatása kiemelkedő jelentőségű. Az igaz, a szép, a jó és a szent alapnormaként kezelendő. Ezek alapján fel kell ismertetni, hogy az értékek hiánya gyengíti a személyiséget. Téves értékmérők zsákutóját jelentik a különböző kordivatok.

Hangsúlyt kell fektetni a személyiségfejlesztés terén az eluralkodó szabadosság el-lensúlyozására. A kívánságok szabad kiélése helyett a nyugodt szellemi és lelki fejlődés

erősítse az értelem és akarat által működő szabályzókat. E területen szólnunk a szexuális szabadosság és a szenvedélybetegségek veszélyeiről.

Fontos részterület az értelem és a képzelet gazdagítása. Célunk, hogy diákjaink tudjanak és szeressenek olvasni. Meghatározó az alkotó fantázia fejlesztése. Ez segíti majd nemcsak a tevékeny, hanem az alkotó személyiséggé válást. A képzeletfejlesztés jellemző formája a szemléltetés. A hittel élő ember rácsodálkozhat Isten titkaira, mélyen átéli a szeretet valóságát, átérzi a boldogság, a hála, a béke lényegét.

Az értelmi fejlesztéshez kapcsolódik a szellemi és fizikai terhelés is. Cél az optimális terhelés, amikor a személyiség a lehető legnagyobb mértékben fejlődik. Kerüljük a szélsőségeket, amelyek az egész életre káros következményekkel járhatnak. Célszerűnek tartjuk, hogy a terhelés lehetőség szerint az egyén pszichés és testi adottságaihoz igazodjon.

A múlt tisztelete mellett az abszolút jövőben hisz minden keresztény ember. Minden gondolatunknak, tettünknek örök jövője van. Ez bontakoztatja ki végtelen vágyainkat, hisz Isten úgy alkotott meg mindannyiunkat, hogy végtelen vágy él bennünk a megismerés, a szabadság és a szeretet területén. De tanításában példát is adott, hogy alázat nélkül az értelem, a gátlástalan önérvényesítés kiszolgálójává tehet.

Törekszünk élő, hiteles személyek, példa értékű életutak felvonultatására. Ennek eszköze több neves – elsősorban iskolánkhoz kötődő – előadó meghívása, a velük folytatott beszélgetés. A cserkésztevékenység bekapcsolása a személyiségfejlesztésbe szintén fontos. A kirándulások, túrák, nyári táborok mind kiegészítői személyiségfejlesztő programunknak.

Célkitűzéseink alapján az alábbi konkrét pedagógiai feladatok köré csoportosítjuk a személyiségfejlesztéssel kapcsolatos teendőinket:

Az értelmi nevelés területén elvégzendő feladatok:

- Az önálló ismeretszerzéshez szükséges képességek kialakítása, fejlesztése.
 - A megismerés képességének fejlesztése.
 - Az önismeret, a céltudatosság kialakítása.

A tanulók erkölcsi nevelése terén elvégzendő feladatok:

- Az alapvető erkölcsi értékek megismertetése, tudatosítása és meggyőződésé alakítása.
 - Pozitív viselkedési formák kialakulásának segítése.

A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok továbbá:

A helyi tantervet is magába foglaló Pedagógiai Program összeállításánál elsődleges szempont a tanulók képességeinek fejlődéséhez szükséges olyan követelmények meghatározása, amelyek ösztönzik a személyiségfejlődést:

- Színes, sokoldalú iskolai élet, hitélet, tanulás, szabadidős foglalkozások. A fenti lehetőségek a tanulók önismeretét, keresztény gondolkodását, együttműködési készségét fejlesszék és eddzék akaratukat. Járuljanak hozzá életmódjuk, szokásaik, és az értékekkel történő azonosulásuk fokozatos kialakításához, meggyökereztetéséhez.

Kialakítandó személyiségjegyek:

- helyes önértékelés,
- az értékek felismerése, megbecsülése és kiállás mellettük,
 - józan, megfontolt ítélőképesség,
 - mások felé való nyitottság, befogadóképesség,
- saját akaratukról való lemondás mások érdekében,
 - szelídség, alázat, türelem,
 - alaposság,
 - mértékletesség,
 - bűnbánatra való készség,
- belső csendre, elmélyülésre való igény,
- hűség Istenhez és embertársainkhoz,
- felelősség maguk, mások és a teremtet világ iránt.

Elvárásaink tanítványainktól a következők:

- részvétel a vallásuknak megfelelő egyházi programokon,
- tiszteletteljes, szép beszéd tanárokkal, társakkal egyaránt,
- mindenki testi, lelki egészségének megőrzése, biztosítása,
 - alapos, rendszeres és pontos munka,
- a rájuk bízott feladatok lelkiismeretes elvégzése,
 - a Házirend felelősségteljes betartása.

– Szeretetszolgálat

A köznevelési törvény által előírt önkéntes munkát az iskolában szeretetszolgálat keretében a 10. évfolyamon valósítjuk meg, minden tanévben az éves munkatervben rögzített részletes program alapján. lásd Szent Benedek Szeretetszolgálat Szabályzata és Ütemterve

A tevékenységi területek:

A közösségi szolgálat keretei között

- az egészségügyi,
- a szociális és jótékonyági¹,
- az oktatási,
- a kulturális és közösségi,
- a környezet- és természetvédelmi,
- a katasztrófavédelmi,
- az óvodás korú, sajátos nevelési igényű gyermekekkel, tanulókkal, az idős emberekkel közös sport- és szabadidős
- területen folytatható tevékenység.

II.14. A közösségfejlesztés programja

Az iskola közösségi életének meghatározó alapelemei az osztályközösségek. Ezekben rendeződik össze az aktív egyéniség közös célokat vállaló, egymásra figyelő, egymást egészségesen segítő és befolyásoló egységgé. Fontosnak tartjuk, hogy a fiatalabbak

¹ A végrehajtási rendelet szövege szerint a két kiemelten szedett területen: az egészségügyi területen minden esetben, a szociális területen pedig meghatározott esetekben szükség szerint mentort kell biztosítani.

felnézzenek az idősebbekre és tanuljanak tőlük, a nagyobbak segítsék és ösztönözzék a kisebbeket. Ebben igen sok feladat hárul az osztályfőnökökre és az osztályfőnöki munkaközösségre. De itt kap feladatot a diákönkormányzat, a szülői választmány is. Különösen nagy segítséget ad nemcsak hagyományápoló munkájával, hanem korokat átívelő összetartó erejével a Ciszterci Diákszövetség, valamint annak egyre erősödő ifjúsági tagozata. Közösségformáló erőt jelentenek iskolánk hagyományos rendezvényei is.

A közösségi nevelés területei:

- hittanórák, szaktárgyi órák, osztályfőnöki órák,
- tanórán kívüli szabadidős foglalkozások, szakkörök, kirándulások,
- diákönkormányzati munka.

A tanórán megvalósítható közösségfejlesztési feladataink:

- A tanulás támogatása kölcsönös segítségnyújtással, ellenőrzéssel, a tanulmányi és munkaerőköls erősítésével.
- A közösségi cselekvések kialakítása, fejlesztése (példamutatással, helyes cselekvések bemutatásával, értékeléssel, az önértékelés készségének fejlesztésével).
 - A tanulók önállóságának, öntevékenységének fejlesztése.
- Változatos tanulásszervezési módokkal (csoportmunka, egyéni munka, kísérlet, verseny) az együvé tartozás, az egymásért való felelősség érzésének erősítése.
- Olyan pedagógus közösség kialakítása, mely összehangolt követelményeivel és nevelési eljárásaival az egyes osztályokat vezetni és tevékenységüket koordinálni tudja.

Tanórán kívüli foglalkozások közösségfejlesztő feladatai:

- a lelkigyakorlatok mélyítsék el a katolikus vallás és hit megélését.
- a pedagógusok neveljék a tanulókat önellenőrzésre, egymás segítségére- átgondolt foglalkozási tervvel és a tevékenység pedagógiai irányításával.
- A sokoldalú és változatos foglalkozások (zenei, tánc, képzőművészeti) járuljanak hozzá a közösségi magatartás erősítéséhez.
- Az iskola tulajdonát képező átai - mezei iskola céljára kialakított- telephelye heti rendszerességgel tanórán kívüli foglalkozás keretében bővíti a diákok tudását: az állattartás, a növénytermesztés, népi hagyományok és a hagyományos életformák megismerésében és azok elmélyítésében. Az iskola diákjai évente legalább egyszer egy napot töltsenek el a mezei iskolában iskolánk pedagógusainak szakmai vezetésével.

A diákönkormányzat közösségfejlesztő feladatai:

- Jelöljön ki olyan közös értékeken és érdekeken alapuló, közös és konkrét célokat, amellyel nem sérti az egyéni érdekeket.
 - Fejlessze a meglévő közösségeket, közösségépítő tevékenységeket.
 - Törekedjen a közösség iránti felelősségtudat kialakítására, fejlesztésére.

A pedagógus közösségfejlesztő feladatai a szabadidős tevékenység során:

- Építsen ki jó kapcsolatot a diákokkal, szülőkkel, egyházi és világi szakmai partnerekkel.
 - Fejlessze a csoportokban végzett közös munka során az együttműködést.
- Segítse olyan csoportok kialakítását, melyek az emberi kapcsolatok hitbeli, pozitív irányú elmélyítésével hatnak az egész személyiség fejlesztésére.

–

II.15. A beilleszkedési és magatartási nehézségekkel küszködő diákokat segítő program

A Beilleszkedési Magatartási és Tanulási (BTM) nehézségekkel küzdő diákok, *az aktuális törvényi*

háttérnek megfelelően, a szakértői vélemények alapján szervezett, órarendbe épített, rendszeres és célirányos felzárkóztató foglalkozásokon vesznek részt. Szükséges időközönként a gimnázium kezdeményezi állapotuk felülvizsgálatát. A szakértői véleményekben javasolt módokon, minden BTM nehézséggel küzdő diák, megkapja a számára javasolt segítséget és kedvezményeket mind a tanulás-tanítás, mind a számonkérés, mind pedig a vizsgák során. A BTM tényét az adott diákok esetén az intézmény megbízottja a digitális naplóban feltünteti, továbbá az intézmény nevelési igazgatóhelyettese az egyes diákokra vonatkozó egyedi bánásmódot a tanév elején a tanárokkal írásban közli és a tanév során folyamatosan ellenőrzi annak betartását.

Nagyon fontosnak tartjuk a beilleszkedési és magatartási nehézségekkel küszködő tanulók problémájának kezelését, mert az érintett tanuló saját fejlődésének és közössége fejlesztésének is gátjává lehet.

Az iskola feladata:

- A tanuló személyiségének, környezetének megismerése, a problémák gyökerének feltárása.
- A beilleszkedés hatékony segítése.
- A szülők segítése a családi, nevelési konfliktusok megoldásában.
- Ennek érdekében fejleszteni szükséges a gyermek önértékelését, önbizalmát, együttműködési, kapcsolatteremtési képességét, szerepelni tudását, konfliktuskezelő képességét.

A fejlesztés színterei az iskolai, az osztályközösségi és hitéleti programok. Célunk a tanulók felelősségtudatának, önfegyelmének, kezdeményezőképességének, csoportmunkára való alkalmasságának kialakítása.

A hitoktatók, a ciszterci atyák különösen nagy figyelmet fordítanak a diákok problémáira, lelkiségük gondozására

II.16. A tehetség kibontakoztatását segítő program

A tehetséges fiatalok gondozása Istentől ránk szabott feladat. Gimnáziumunk, amely az ország egyik legrégebbi középiskolája, mindig is kiemelt fontosságot tulajdonított a tehetségek felismerésére és fejlesztésére. Ez a jezsuita és ciszter elődeinktől örökölt hagyomány a napjainkban is töretlen. Hisszük és valljuk, hogy a tehetséggondozás sikeréhez a tanulókkal foglalkozó pedagógusok szakmai felkészültségén túl elmélyült személyes kapcsolat is szükséges.

Iskolánk jó személyi és tárgyi feltételei (Inczédy Dénes Labor, szaktantermek, sportcsarnok, sportpálya, átai ház, díszterem, színpad, 40000 kötetes könyvtár, Orff zenekar hangszerei, a tanítást segítő informatikai eszközök széles választéka, stb.) lehetővé teszik, hogy a gardneri képességterületek mindegyikét felismerjük és fejlesszük. Sokrétű nemzetközi kapcsolataink nemcsak a nyelvi képességek fejlesztését szolgálják, hanem az interkulturális kommunikációs készség fejlesztésében is sokat segít.

Minden pedagógus feladata, hogy felhívja a figyelmet tehetséges tanítványaira, hogy megfelelően gondoskodhassunk fejlesztésükről. E tevékenység kiterjed a tanórai és tanórán kívüli területekre egyaránt. Ez a legszorosabb együttműködést feltételezi a családdal, a tehetségek fejlesztésével foglalkozó intézményekkel és szakemberekkel. Jó kapcsolatot, szakmai együttműködést alakítottunk ki a Pécsi és a Szegedi Tudományegyetem különböző karaival, így a tehetséges diákjaink akár bekapcsolódhatnak egy-egy kutatási projektbe is.

Külön hangsúlyt fektetünk a kettős különlegességgel rendelkező (twice exceptional, double labelled) tanulók fejlesztésére is.

A tehetséges tanulók kiemelt támogatása az iskola számos alapítványán keresztül történik.

A tehetségfejlesztés lehetőségei az iskolában:

- 7-8. évfolyamon a tehetséggondozás szakkörök és versenyfelkészítések keretében történik, amelyek nyitottak más oktatási intézményből érkező tanulók számára is.
- 9-10. évfolyamon a tehetséggondozás nemcsak az emelt óraszámú tantárgyak tanítására korlátozódik, hanem itt is tovább folytatódnak a szakkörök és a versenyfelkészítések.
- 11-12. évfolyamon az előbbi lehetőségek tovább bővülnek az emelt szintű érettségire való felkészítéssel magyar, történelem, matematika, fizika, kémia, biológia tantárgyakból, illetve 12 fő jelentkezése esetén egyéb tantárgyakból is.
- A differenciált tanórai munka, élményközpontú pedagógiai módszerek alkalmazása minden évfolyamon lehetőséget ad az érdeklődő tanulók számára, hogy kibontakoztathassák tehetségüket.
- A kiemelkedő tehetségek fejlesztése érdekében külső szakmai partnerekkel is felvette a gimnáziumunk a kapcsolatot.
- Több tantárgy oktatása csoportbontásban történik (idegen nyelv, számítástechnika - informatika, matematika, testnevelés, természettudományi emelt óraszámú osztály, néprajz). Idegen nyelv és alap matematika tantárgyakból a csoportbontás alapja a tudásszint, emelt óraszámú matematika, informatika, biológia és kémia tantárgyakból az elért felvételi eredmény. A testnevelés tantárgyat fiú-lány bontásban szervezzük.
- Nagy hagyományai vannak a művészeti tevékenységeknek: diákszínpad, kórus, zenekarok, néptánc csoport, rajz szakkör.
- Sportkörök széles választéka nemcsak a versenyfelkészítést és a tömegsportot szolgálja, hanem fontos szerepe van a rekreációban is.

A tehetséggondozó tevékenységünk gyümölcse számos versenyeredményben megmutatkozik, továbbá egykori és jelenlegi tanulóink és szüleik pozitív visszajelzései is ezt igazolják. Ezekre az eredményekre alapozva is válhatott az iskolánk a 2016/17-es tanévben regisztrált Tehetségponttá (Szent Bernát Tehetségpont).

II.17. A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos program

Az életkörülmények kedvezőtlen alakulásában a leginkább kiszolgáltatott helyzetbe a gyermekek kerültek. A nevelés három színterén - család, iskola, társadalom – sajnos akadnak olyan családok, akik nem tudják elsődleges szerepüket e folyamatban betölteni. Az iskola feladata ezzel a helyzettel megküzdeni, de képtelen a családi és társadalmi nevelés hiányát pótolni.

Fokozatosan emelkedik a hátrányos és veszélyeztetett helyzetű tanulók száma. Alapvető a lelkiismeretes, a tanulókra egyénenként is odafigyelő osztályfőnök tevékenysége.

Nevelésünk a keresztény értékrend elfogadását, a keresztény életforma kialakítását, mindennapi megélését kívánja elősegíteni. Megvédi őket a szenvedélybetegségektől, függőségektől és egyéb veszélyektől.

Különösen indokolt, hogy a gyermek- és ifjúságvédelem átfogja az iskolai élet egészét, biztosítsa a gyermekeket megillető jogok érvényesülését, védő-óvó intézkedéseket tegyen a rászorulóik érdekében.

Gyermekvédelmi tevékenységünk fontosabb feladatai:

- A gyermekek elemi szükségletei meglétének figyelemmel kísérése.
- Egészséges fejlődésükhöz szükséges nevelési légkör kialakulásának elősegítése.
- A tanulók egészségi állapotának figyelemmel kísérése, rendszeres ellátás biztosítása az iskolaorvosi szolgáltatón keresztül.
- Segélykérelmek támogatása, és ezzel kapcsolatos tanácsadás a család szociális helyzetétől függően.
- A tanuló eredményeinek figyelemmel kísérése, rendszeres iskolába járásának folyamatos ellenőrzése, szükség esetén szabálysértési eljárás kezdeményezése.

Segíti munkánkat az ifjúsági egészségügyi ellátás keretében az iskolaorvos és a védőnő. A megadott időpontokban az iskolaorvos és a védőnő fogadja a tanulókat. Az iskolaorvos elvégzi a törvényben vagy rendeletben előírt vizsgálatokat. A védőnő bevonásával az osztályfőnökök kérésére osztályfőnöki órán egészségügyi, szenvedélybetegséggel vagy a szexuális élettel kapcsolatban egészségvédelmi, illetve felvilágosító foglalkozásokat tart a katolikus egyház tanításához igazodva. Egyéni problémák esetén az igazgatóval vagy az osztályfőnökkel konzultálva látják el feladatukat, adnak tanácsot.

A szociális hátrányok enyhítését segítő alapítványok:

- A Lassan József Segítő Alap az osztályfőnököknek szeptember 15-ig benyújtott egyéni pályázat alapján. Az elbírálás szempontjai: a tanulmányi eredmény, a család szociális körülményei, a gondozásra szoruló testvérek száma és egyéb indokok. Dönt a Ciszterci Rend Incipit Vita Nova Alapítvány képviselője az osztályfőnök javaslata alapján.
- Dr. vitéz Keresztes-Fischer Ferenc Történelmi Díj és Segítő Alap elbírálásának szempontjai: öntudatos magyarságszeretet, erkölcsös és vallásos élet, jó tanulmányi eredmény és szociális rászorultság. A döntéshozó a fentiek szerint.
- Iskolai diáksegítő alap (DSA) eseti, illetve havi kifizetett segélyekkel. Dönt a nevelési igazgatóhelyettes, az osztályfőnöki munkaközösség vezetője, a diákönkormányzat vezetője és az ifjúságvédelmi felelősből álló grémium.
- PRO LUDOVICO alapítvány. A kuratórium döntése alapján támogatja a rászorult diákokat.

II.18. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő program

A katolikus iskola a talentumok Isten dicsőségére való kamatoztatására irányuló belső indíttatásra, valamint az igazságosság és szeretet parancsa által ösztönözve feladatának tekinti, hogy hozzásegítse diákjait ahhoz, hogy képességeiket - az akadályozó tényezők felszámolása után- teljes mértékben kibontakoztassák.

Ezért iskolánk nagy erőfeszítéseket tesz a különböző okokból tanulási nehézségekkel küzdő és lemaradó tanulók felzárkóztatása érdekében. Teszi ezt annak tudatában, hogy ezzel emberi értékeket ment meg, és hozzájárul ahhoz, hogy hazánk katolikus értelmiségi rétege erősödjön, gazdagodjon, társadalmi kapcsolatainak szélesítésével még inkább kovásza legyen társadalmunknak.

Az esélyegyenlőtlenség csökkentése fontos feladatunk, mely speciális felzárkóztató programokkal, személyes törődéssel, beszélgetésekkel történhet.

Az első feladat a felzárkóztatásra szoruló tanulók kiszűrése.

- Az osztályfőnökök feladata, hogy ismerjék meg mielőbb tanulóikat (beszélgetések, családi háttér megismerése, kérdőívek íratása stb.)

- A szaktanárok saját tantárgyukból írássanak szintfelmérő teszteket év elején a hiányosságok feltárása érdekében. Tegyenek javaslatot azon tanulók személyére, akik felzárkóztatásra és fejlesztésre szorulnak.

Konkrét tevékenységi formák:

Az *osztályfőnöki órák* témakörébe be kell iktatni az eredményes tanulás feltételeit, módszereit (önismeret, önnevelés képessége, önellenőrzés képessége, önkritika, a tanuláshoz szükséges optimális fizikai állapot megteremtése) bemutató témákat.

- az eredményes tanuláshoz szükséges képességek és attitűdök (akarat tulajdonságok, rendszeresség, igényesség, koncentrációs képesség, a tanulásra való igény, a tanulásnak önépítésként történő elfogadása) fejlesztése

- tanulási szokások, módok, technikák, az önismereten alapuló tanulási módszerek kimunkálása

- tanulótársak bevonása, a gyengébb tanulók segítése

- igényi szerint tanácsadás a szülőknek

Szakórák:

- a tantárgyankénti speciális tanulási technikák alkalmazása

- hagyományos és új információhordozók alkalmazása (könyvtár, lexikonok, kézikönyvek, számítógép, internet)

- felzárkóztató foglalkozások megszervezése

- korrepetálások megszervezése a tanulási kudarcnak kitett tanulók részére

- csoportbontások lehetőség szerint.

II.19. Egészségfejlesztési program

A WHO meghatározása szerint az egészségnevelés változatos kommunikációs formákat használó, tudatosan létrehozott tanulási lehetőségek összessége, amely az egészséggel kapcsolatos ismereteket és készségeket bővíti az egészségmegőrzés érdekében. Az iskola és az óvoda az a színtér, melyben mód nyílik az egészségesebb életvitel készségeinek, magatartásmintáinak kialakítására és begyakorlására.

Testi- lelki egészség-harmónia

Miközben manapság az emberek a tudományos technikai haladásról, a gazdasági fejlődésről beszélnek, észre sem veszik, mennyire eltávolodnak mindattól, amit az áhított anyagi javakon túl alapvető létszükségletnek, egészségük, környezeti harmóniájuk és jövőendő létbiztonságuk tekintetében valójában az élet minőségének lehet nevezni.

A modern környezet nemcsak számos pozitív, hanem egyidejűleg negatív, gátló hatást is gyakorol az egyén életére.

Napjainkban sok olyan károsító tényezővel találja szemben magát az ember, melyeknek egy részét mi magunk hoztuk létre, megbontva szinte egész biológiai világunk egyensúlyát.

Az oktatás-nevelés struktúrájába kell szisztematikusan beépíteni az egészség érték voltát, megőrzésének szükségességét és lehetőségeit, hogy a tanulók számára az egészség személyes érdeké és értékké váljon.

A helyes egyensúly megteremtéséhez szeretnénk segítséget nyújtani Testi-lelki Egészségprogramunkkal.

II.19.1. *Kiindulópont*

Az egészségvédő iskola olyan gondoskodó közösség, amely biztosítani kívánja mind a tanulókat, mind az iskola alkalmazottait számára a testi-lelki jóllétet.

Feladatunknak tekintjük:

- az egészséget támogató tárgyi és természeti környezet kialakítását és fenntartását az intézményben
- pedagógusaink támogatását annak érdekében, hogy lelki és testi jóllétüket minél jobban tudják biztosítani
 - diákjaink testi és lelki jóllétének elérését.

II.19.2. *Fogalomhasználat*

Az egészség *pozitív definícióját* tekintjük irányadónak, mely a jólléti, közérzeti állapotra utal. Az egészség *holisztikus szemlélete* ugyancsak nagy hangsúlyt kap gondolkodásunkban, mely különböző dimenziók (környezeti, szociális, egyéni) sajátos hatásait, valamint egymással való kölcsönhatásait is figyelembe veszi. A „*Gondolkodj globálisan, cselekedj lokálisan!*” elvet az egészségnevelésre is alkalmazni kívánjuk, hiszen a Föld minden egyes beteg emberrel betegebb, minden gyógyulással gyógyultabb, minden egészséggel egészségesebb.

Használjuk a „rejtett tanterv” fogalmát, mely alatt azt a nehezen megfogható hatás-mechanizmust értjük, mely a megfogalmazott tananyag mellett az iskolai mindennapok hozadéka, s melyben az iskola tárgyi környezete, az emberi viszonylatok minősége tükröződik. Ezek az együttes hatások erősítik vagy gyengítik a tényleges tananyagot. Amennyiben azonban ennek tudatában éljük mindennapjainkat, törekedhetünk – s mi törekszünk is – olyan „rejtett tanterv” kialakítására, mely sokkal inkább erősíti sem mint gyengíti tényleges tantervünk pozitív hatásait.

Prioritások

- Biztonságra nevelés (lelki egészség)
- Betegségmegelőzés (testi egészség)
- Jó kondíció (mindennapos testedzés)
- Környezet és egészség (egységes szemléletmód)

II.19.3. *Célok meghatározása*

Hosszútávú céljaink:

- Olyan szellemiség kialakítása, amely tudatos egészségmegőrző és fejlesztő magatartásra ösztönöz.

Középtávú céljaink:

- korszerű ismeretek átadása,
- az egészséges életmóddal kapcsolatos értékek közvetítése,
 - társas kapcsolatok kialakulásának elősegítése,
- a káros szenvedélyek kialakulásának megakadályozása.

Rövidtávú céljaink:

- állapotfelmérés,
- céljaink megismertetése érdekelt partnereinkkel.

II.19.4. *Az erőforrások*

Tárgyi feltételek: eszközök, audiovizuális eszközök, szakirodalom

Személyi feltételek: Az egészségfejlesztést segítő munkacsoport:

- iskolaorvos,
- védőnő,
- egészségfejlesztő és mentálhigiénikus,
- 1 fő mentőorvos (az elsősegélynyújtó szakkör vezetője)

Fontos célkitűzés az osztályfőnökök és a téma iránt érdeklődő pedagógusok egészségnevelési tréningen történő felkészítése, a holisztikus szemléletmód alapján. A csoport az iskolavezetéssel folyamatosan egyeztet.

II.19.5. *Alkalmazandó módszerek, interaktív tanulási módszerek*

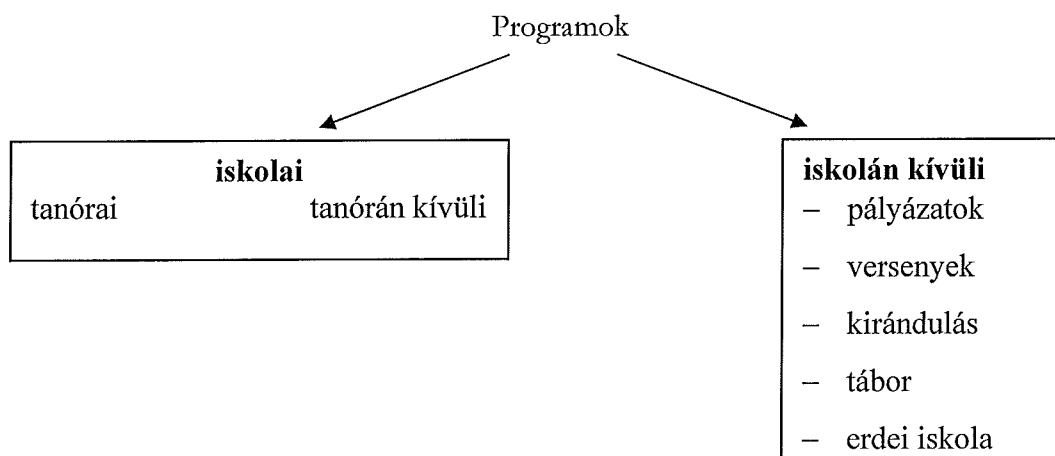
„Sokfajta sokféleség létezik.” (Juhász-Nagy Pál)

- előadás
- olvasás
- audiovizuális módszerek
- kísérlet, bemutatás
- csoportos témamegbeszélés
- gyakorolva tanulás
- tanítva tanulás
- a tanultak azonnali megértése
- információközlés
- pozitív megerősítés az elrettentés és tiltás helyett
- kortárs csoport létrehozása
- interaktív módszerek: szituációs játékok, helyzetgyakorlatok, a drámapedagógia elemeinek felhasználása
- beszélgetés, vita
- játék
- művészeti tevékenységek

Az egészséges életmóddal foglalkozó órák módszereikben eltérnek a többi órától, ezért az értékelés is más. Szükség van információgyűjtésre (megfigyelés, feladatlapok, tesztek, stb.) és ezek interpretálására.

Szerepe a formatív értékelésnek van, mely nem osztályozás, hanem a hibák javítása, pótlása céljából történik.

Döntő fontosságú a megerősítés, mely magatartásmódosító szerepet tölt be, érzelmi tónusa fokozza az eredményességet. Hatása van a környezetből eredő külső megerősítésnek, ugyanígy a másoknál megfigyelt cselekedetek konzekvenciáinak is. Az általunk értékelt események az önértékelés képességét fejlesztik, ami egyik célja a programnak.

II.19.6. *Jogszábai báltér*

- a 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről
- a Kormány 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelete a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról
- a 106/2009. (XII. 21.) OGY határozat a kábítószer-probléma kezelése érdekében készített nemzeti stratégiai programról
- a 46/2003. sz. (IV.16) Országgyűlési határozat, az Egészség Évtizedének Johan Béla Nemzeti Programjáról
- az 1999. évi XLII. törvény a nemdohányzók védelméről és a dohánytermékek fogyasztásának, forgalmazásának egyes szabályairól
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. Törvény, 38. § (1) és (2) bekezdés
- az iskolaegészségügyi ellátásról szóló 26/1997. (IX. 3.) NM rendelet 2. és 3. sz. melléklete
- a kötelező egészségbiztosítás keretében igénybe vehető betegségek megelőzését és korai felismerését szolgáló egészségügyi szolgáltatásokról és a szűrővizsgálatok igazolásáról szóló 51/1997. (XII. 18.) NM rendelet
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. Tv.

II.20. **Környezeti nevelés programja**

„A környezeti nevelés az emberi teljességet, az életvitelnek és életmódnak az értékek, a hit, a tudás és az erkölcs alapjaihoz történő szoros kötését hirdeti.” (Havas Péter)

„Bárki, aki nyitott szemmel és lélekkel tölt el néhány órát “kettesben” a Természettel, előbb rácsodálkozik, majd beleszeret. Ez a szeretet annál erősebb lesz, minél jobban próbáljuk megismerni. A szinte végtelen változatosság első ránézésre kaotikus képéből csodálatos rend és szépség bontakozik ki! Lehet mindezt nem féltve óvni, szeretni és másokat is nem ugyanerre buzdítani?” (Vida Gábor)

II.20.1. *Célok*

- az élet tisztelete, védelmének igénye
 - a kíváncsiság fenntartása
 - akaratfejlesztés
- konfliktusok kezelésének elősegítése
- együttműködési stratégiák megismerése
 - sokféleség értéként való kezelése
 - szolidaritás
- környezettudatos magatartás kialakítása

- helytelen fogyasztói szokások csökkentésének igénye
 - a munka, a kiemelkedő teljesítmény megbecsülése
 - értékközvetítés

II.20.2. *Tartalmi prioritások*

- az élet különlegessége, egyedisége és tisztelete
- a környezet tág értelmezése (belső, külső, időbeli)
- környezet és élőlények kölcsönhatásainak komplexsége
 - a Föld szférái kölcsönhatásban vannak
- az élettelen és élő természet hosszú evolúciós fejlődés eredménye
 - a körfolyamatok jelentősége, szerepe
 - a bioszféra komplex rendszer
 - a természet jobban tudja-elv
 - az ember része a bioszférának
 - a közösség a természet életformája
 - az ember különleges faj
- „A fenntartható fejlődés érdekeinek középpontjában az emberek állnak.”
 - természettisztelő magatartás
 - fejlődés, növekedés
 - életminőség elv
 - szükségletek, fogyasztás, termelés
 - kooperáció és tolerancia
 - értékek – sokféleség
 - holisztikus elv
 - egyéni cselekvési igény (beleszólás), részvétel
 - elővigyázatosság
 - környezettudatosság
 - környezetbiztonság
 - gazdaság – társadalom – környezet együttese
 - globális, regionális és helyi összefogás

II.20.3. *Tanulásszervezési módok*

A tantárgyak – tanórák

Minden tantárgy helyi tantervébe beépítjük a kerettantervekben megtalálható globális, regionális és helyi gondok ismertetését és a megoldási lehetőségeket, lehetséges elvégzendő feladatokat. A tanmenetekben is jelöljük ezeket. A tanulók fejlesztését a helyi természeti és kulturális értékek megismertetését is szolgáló feladatokkal végezzük. A házi feladatokban, dolgozatokban is meg kell nyilvánulni e szemléletnek.

Nem tanórai tevékenységek:

- komplex természettudományos program,
- az iskolai megjelenés környezetbarátta tétele,
- természetes anyagok jelenlétének növelése, növényápolás, fásítás
 - a környezetet szennyező hulladékok összegyűjtése
 - faliújság-szerkesztés, kézműves foglalkozások,
- a 7., 8., 9. évfolyamon az őszi és tavaszi időszakban erdei iskolai programot szervezünk,
 - a 10., 11. évfolyamon terepgyakorlatot szervezünk,
- a környező országokba tanulmányút szervezése évente egy alkalommal.

II.20.4. Transzdiszciplináris modell

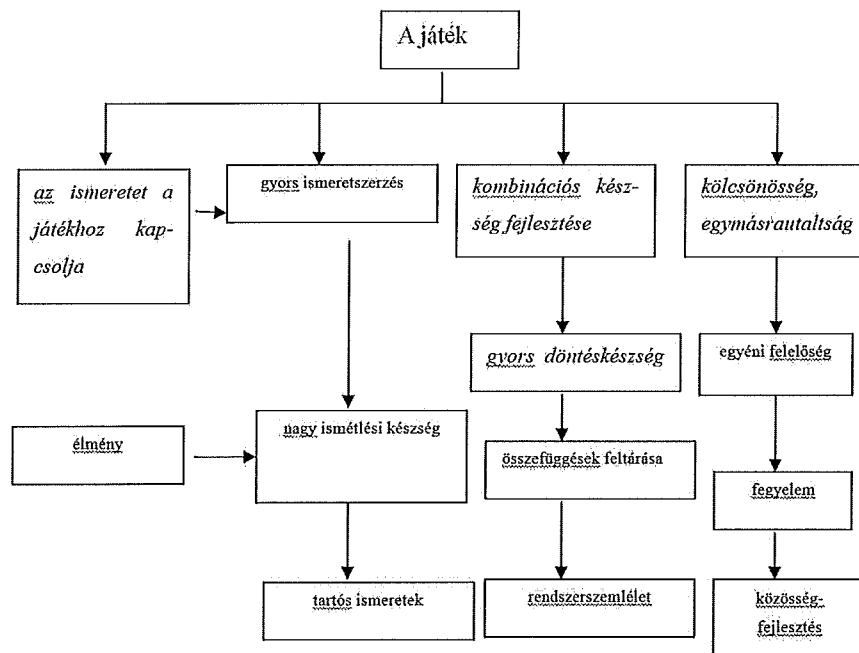
A programok megvalósításakor a transzdiszciplináris modellt választjuk. A modell olyan megközelítést használ, ami lehetőséget ad a diákok számára arra, hogy széleskörű ismereteket szerezzenek a központi témával kapcsolatban, valamint arra, hogy a témát körülvevő valamennyi tudományterülettel foglalkozzanak. A tanulók így a különböző területek „keverékét” ismerik meg, vagyis a tudományterületek összeolvadnak, a határok eltűnnek közöttük. Ebben a modellben a hangsúly a tanuló által választott és irányított vizsgálatsorozaton van. Mindeközben természetesen érinti a szükséges tudományterületeket.

A modellben a központi témához, környezeti problémához olyan kimenetek csatlakoznak, amelyek a témára egy-egy példát jelentenek, a kialakult probléma egy-egy összetevőjét jelentik. Ezeken belül érintik a nagyobb tudományterületeket: természettudományok, társadalomtudományok, matematika, nyelv, művészet, zene, technológia, stb.

II.20.5. Alkalmazott módszerek

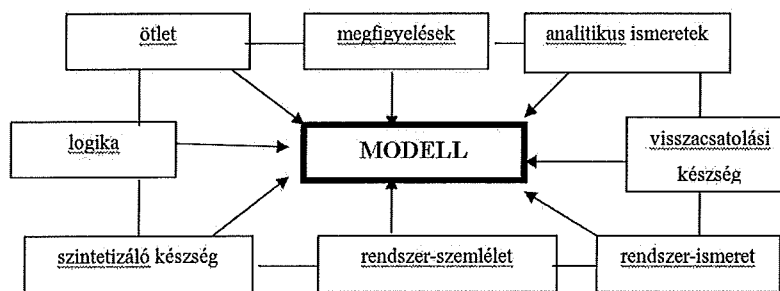
- Játékok: Szituációs játékok, memóriajátékok, kombinációs játékok, érzékelést fejlesztő játékok.

A „játék-módszer” szerepe a nevelés, oktatás folyamatában

Modellezés: Hatásterületi modellek, rendszermodellek, prognosztikus modellek.

A modellezés humán input-output igényei

- Riportmódszer: Kérdőíves felmérés, direkt riportok
- Projekt-módszer: Analízis-akció projektek

A projekt-módszer szerepe az egyén formálásában

– célt ad, a célhoz rendeli az ismereteket	→	elmélyült
– az elméletet a gyakorlathoz kapcsolja	→	ismeretek szerzése
– szintézis jellegű	→	
– fejleszti a rendszerlátást	→	a rendszerszemlélet kialakítása
– az ismeretek gyakorlati próbája	→	
– önálló munkára nevel	→	
– felelősséget igényel	→	
– etikai, erkölcsi normákat állít	→	
– rendszerességre szoktat	→	a személyiség fejlesztése
– nem iskolás	→	kapcsolatot teremt a környezettel
– eredménye látható	→	
– a visszacsatolás közvetlen	→	
– a teljesítmény az eredménnyel mérhető	→	sikerelemény, megerősítés
– Terepgyakorlati módszerek: Terepgyakorlatok, térképkészítés, egyszerű megfigyelések, célzott megfigyelések, mérések		
– Aktív, kreatív munka: Természetvédelmi fenntartási munkák, rekonstrukciós munkák		
– Közösségépítés: Csoportszervezés		
– Művészi kifejezés: Műalkotások, rajz, film, zene, színdarab		

II.20.6. *A környezeti nevelés partnerei, együttműködésük tartalma, formái*

Belső partnerek

- iskolavezetés,
- a tantestület tagjai,
 - kiemelten:
 - a biológia
 - a munkaközösségek,
 - a
 - a fizika
- környezeti nevelési minőségi kör,
 - osztályfőnök,
- DÖK vezetői (diák és pedagógus),
 - szabadidő szervező,
- egészségnevelő, vöröskeresztes felelős,
 - könyvtáros,
 - diákok,
 - élelmezésvezető,
 - gazdasági vezető,
 - technikai személyzet,

Külső partnerek:

- szülők,
- szülői szervezet,
- fenntartó,
- más iskolák, helyi, térségi intézmények, vállalatok,
 - vállalkozók, segítők,
 - hatóságok,
- Oktatásért Felelős Minisztérium, KöM, KvVM, MKNE,
 - nemzetközi kapcsolatok,
- KPSZTI, pedagógiai szakszolgálatok,
 - szaktanácsadók, szakértők,
- megyei szakmai és civil szervezetek,
- országos szakmai és civil szervezetek,
 - DDNP,
- Környezetvédelmi Oktatóközpontok,
 - Környezeti Nevelési Hálózat,
 - Árpádtető, Mókussuli,
 - Környezetünkért Alapítvány,
 - PTE

Belső partnerek együttműködésének tartalma, formái

Tartalom

- elkötelezettség a környezeti nevelés iránt
 - környezeti nevelési program
- tanulók és a dolgozók szemléletformálása
 - tanulók tevékenységének irányítása
 - élményközpontúság biztosítása
 - tevékenységközpontúság biztosítása

- környezeti nevelési programok megvalósítása és értékelése
 - partneri igények, elégedettségek megismerése
 - minőségfejlesztés a környezeti nevelésben
 - probléma azonosítása, megoldása
 - környezeti nevelés dokumentálása
 - eszközfejlesztés
 - kapcsolatépítés

Forma

- a munkaközösségek összehangolása a környezeti neveléssel összefüggően
 - intézményi pályázatkészítés
 - tanulói pályázatok, vetélkedők, versenyek
 - összehangolt továbbképzési terv
 - partneri igényfelmérés
 - táborok, erdei iskolák, kirándulások szervezése
 - kiállítások, szakkörök szervezése
 - szelektív hulladékgyűjtés
- egységes ellenőrzési-értékelési és ösztönzési rendszer kialakítása a környezeti nevelés területén

Külső partnerek együttműködésének tartalma, formái

Tartalom

- a partnerek elkötelezettsége a környezeti nevelés iránt
- a partneri igények és együttműködési lehetőségek kölcsönös felmérése
 - a környezeti nevelést segítő helyi elemek jobb kihasználása
- a környezeti programok közös tervezése, megvalósítása és értékelése
 - erőforrások bővítése
- a folyamatos és kölcsönös tájékoztatás

Forma

- intézményi pályázatok közös készítése
 - szponzorálás (anyagi és szakmai)
- tanulói pályázatok, vetélkedők, versenyek közös tervezése, lebonyolítása
- igényfelmérés interjúval, kérdőívvel, fókuszcsoportos beszélgetéssel
 - környezeti értékek védetté nyilvánításra közös javaslat benyújtása
- kiállítás, témanap, témahét programjaiban előadások, foglalkozások közös megvalósítása
 - szakkörök, kirándulások, erdei iskolák programjai során a helyi sajátosságok bemutatása (a természeti, az épített és a kulturális értékek alapján)
- üzemlátogatások biztosítása (szennyező források és környezetkímélő eljárások bemutatása)
 - múzeumpedagógia (élményközpontú ismeretszerzés)
 - könyvtárlátogatás (élményközpontú ismeretszerzés)
- népi gyógy módok, természetes eljárások (élelmiszerek tartósítása) megismertetése
 - a reklám manipulatív eszközeinek közös feltárása

II.20.7. Ellenőrzés, értékelés

A környezeti nevelésben alkalmazott mérési módszerek:

- kérdőív

- a programok, projektek kezdetén és végén kitöltött, környezettudatos szemléletet vizsgáló tesztek
 - interjú
 - fókuszcsoportos beszélgetés
 - környezeti nevelési pályázati eredménymérés
- tanulói munkák, naplók, kiállítási anyagok, élménybeszámolók, pályázatok értékelése
 - dokumentumelemzés
 - költségárányok (tervezett, megvalósított)

III. HELYI TANTERV

Az intézmény gimnáziumi képzésében a 6 és 4 évfolyamos képzést (7-12. és 9-12. évf.) valósítjuk meg. A képzési struktúrát a minisztérium által összeállított kerettantervek és a helyi lehetőségek ismeretében állítottuk össze

Az intézmény helyi tanterve a 2020. szeptember 1-én bevezetésre kerülő új NAT (2020) a 5/2020. (I. 31.) Kormány rendelet, amely a 110/2012 (VI.4.) Kormány rendelet módosítása alapján készült, figyelembe véve az iskola hagyományait, adottságait is. Az iskola helyi tantervében a tantárgyak tananyagai és követelményei megegyeznek a minisztérium által kiadott Nemzeti Alaptantervre épülő kerettantervben meghatározott tananyaggal és követelményekkel. A tantárgyakat a fenntartó által engedélyezett heti óraszámokban tanítjuk.

Az iskolában a tanulók idegen nyelvként az angol, a német, az olasz, a francia, a spanyol és a latin nyelv tanulását választhatják.

A helyi tantervet az iskola 9. évfolyamán a 2020/21. tanévben vezetjük be, felmenő rendszerben. A 2023/24. tanévtől kerül bevezetésre minden évfolyamon az új helyi tanterv.

A 6 évfolyamos képzésben egy általános tanrendű osztály indul.

A 4 évfolyamos képzésen négy osztály indul. Választható tagozatok:

Általános (teljes osztály)

kémia-biológia (fél osztály)

matematika-informatika (fél osztály)

angol nyelvi (fél osztály)

német nyelvi (fél osztály)

humán tagozat (néprajz – általános fél-fél osztály)

III.1. Tantárgyi háló

Általános képzésű, 6 évfolyamos osztály

Óraterv a helyi tantervhez 7-12. évfolyamon						
Tantárgyak	7. évf.	8. évf.	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.
Magyar nyelv és irodalom	3	4	4	4	4	5
I. idegen nyelv	3	3	4	4	4	4
II. idegen nyelv/latin kultúra/9-től szabadon vál.	1	1	3	3	3	3
Matematika	4	4	5	5	4	4
Erkölcstan helyett hittan	1	1				
Etika helyett hittan					1	
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2	2	3	3	4
Fizika	2	2	2	2	2	
Kémia	2	2	2	2		
Biológia - egészségtan	2	1	1	2	2	2
Földrajz	1	2	2	2		
Ének-zene	1	1	1	1		
Vizuális kultúra	1	1	1	1		
Dráma és tánc			1			
Művészetek					2	2
Informatika	1	1	1	1		
Technika, életvitel és gyakorlat	1					1
Testnevelés és sport	5	5	5	5	5	5
Osztályfőnöki	1	1	1	1	1	1
Fakultáció					4	4
Heti óraszám	31	31	35	36	35	35
Rendelkezésre álló órakeret	31	31	35	36	35	35
Hittan	1	1	2	2	1	2
Heti óraszám hittannal	32	32	37	38	36	37

Általános képzésű, 4 évfolyamos osztály

Óraterv a helyi tantervhez 9-12. évfolyamon				
Tantárgyak	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4	4
I. idegen nyelv	4	4	4	4
II. idegen nyelv	3	3	3	3
Matematika	4	4	4	5
Etika helyett hittan			1	
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	3	3	4
Fizika	2	2	2	
Kémia	2	2		
Biológia - egészségstan	2	2	2	2
Földrajz	2	2		
Ének-zene	1	1		
Vizuális kultúra	1	1		
Dráma és tánc	1			
Művészetek			2	2
Informatika	1	1		
Technika, életvitel és gyakorlat				1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Osztályfőnöki	1	1	1	1
Fakultáció			4	4
Heti óraszám	35	35	35	35
Rendelkezésre álló órakeret	35	36	35	35
Hittan	2	2	1	2
Heti óraszám hittannal	37	37	36	37

Kémia-biológia tagozatos, 4 évfolyamos képzésű osztály

Óraterv a helyi tantervhez 9-12. évfolyamon				
Tantárgyak	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4	4
I. idegen nyelv	4	4	4	4
II. idegen nyelv	3	3	3	3
Matematika	3	3	3	3
Etika helyett hittan			1	
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2	3	3
Fizika	2	2	2	
Kémia	3	3	3	4
Biológia - egészségtan	2	4	4	5
Földrajz	2	2		
Ének-zene	1	1		
Vizuális kultúra	1	1		
Dráma és tánc	1			
Művészetek			2	2
Informatika	1	1		
Technika, életvitel és gyakorlat				1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Osztályfőnöki	1	1	1	1
Heti óraszám	35	36	35	35
Rendelkezésre álló órakeret	35	36	35	35
Hittan	2	2	1	2
Heti óraszám hittannal	37	38	36	37

Matematika-informatika tagozatos, 4 évfolyamos képzésű osztály

Óraterv a helyi tantervhez 9-12. évfolyamon				
Tantárgyak	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4	4
I. idegen nyelv	4	4	4	4
II. idegen nyelv	3	3	3	3
Matematika	4	4	5	6
Etika helyett hittan			1	
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2	3	3
Fizika	2	2	2	
Kémia	2	2		
Biológia - egészségtan		2	2	2
Földrajz	2	2		
Ének-zene	1	1		
Vizuális kultúra	1	1		
Dráma és tánc	1			
Művészetek			2	2
Informatika	3	3	3	2
Technika, életvitel és gyakorlat				1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Osztályfőnöki	1	1	1	1
Fakultáció				2
Heti óraszám	35	36	35	35
Rendelkezésre álló órakeret	35	36	35	35
Hittan	2	2	1	2
Heti óraszám hittannal	37	38	36	37

Angol-német nyelvi tagozatos, 4 évfolyamos képzésű osztály

Óraterv a helyi tantervhez 9-12. évfolyamon				
Tantárgyak	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4	4
I. idegen nyelv	6	6	5	6
II. idegen nyelv	3	3	3	3
Matematika	4	4	3	4
Etika helyett filozófia			1	
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2	3	3
Fizika	2	2	2	
Kémia	2	2		
Biológia - egészségtan		2	2	2
Földrajz	2	2		
Ének-zene	1	1		
Vizuális kultúra	1	1		
Dráma és tánc	1			
Művészetek			2	2
Informatika	1	1		
Technika, életvitel és gyakorlat				1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Osztályfőnöki	1	1	1	1
Fakultáció			4	4
Heti óraszám	35	36	35	35
Rendelkezésre álló órakeret	35	36	35	35
Hittan	2	2	1	2
Heti óraszám hittannal	37	38	36	37

Humán (néprajz) tagozatos, 4 évfolyamos képzésű osztály

Óraterv a helyi tantervhez 9-12. évfolyamon				
Tantárgyak	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4	5
I. idegen nyelv	4	4	4	4
II. idegen nyelv	3	3	3	3
Matematika	3	3	3	4
Etika helyett hittan			1	
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	3	3	4	4
Fizika	2	2	2	
Kémia	2	2		
Biológia - egészségtan		2	2	2
Földrajz	2	2		
Ének-zene	1	1		
Vizuális kultúra	1	1		
Dráma és tánc	1			
Művészetek			2	2
Néprajz	1	1	2	2
Népzene	1			
Néptánc		1		
Informatika	1	1		
Technika, életvitel és gyakorlat				1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Osztályfőnöki	1	1	1	1
Fakultáció			2	2
Heti óraszám	35	36	35	35
Rendelkezésre álló órakeret	35	36	35	35
Hittan	2	2	1	2
Heti óraszám hittannal	37	38	36	37

Humán (általános) tagozatos, 4 évfolyamos képzésű osztály

Óraterv a helyi tantervhez 9-12. évfolyamon				
Tantárgyak	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4	5
I. idegen nyelv	4	4	4	4
II. idegen nyelv	3	3	3	3
Matematika	3	3	3	4
Etika helyett hittan			1	
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	3	3	4	4
Fizika	2	2	2	
Kémia	2	2		
Biológia - egészségtan		2	2	2
Földrajz	2	2		
Ének-zene	1	1		
Vizuális kultúra	1	1		
Dráma és tánc	1			
Művészetek			2	2
Informatika	1	1		
Technika, életvitel és gyakorlat				1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Osztályfőnöki	1	1	1	1
Fakultáció			4	4
Heti óraszám	33	34	35	35
Rendelkezésre álló órakeret	35	36	35	35
Hittan	2	2	1	2
Heti óraszám hittannal	35	36	36	37

III.2. A választott kerettanterv feletti óraszámok

A választott kerettantervek óraszámát a szabadon tervezhető órák felhasználásával értük el, az évfolyamok megtartásával és a törvényi előírások figyelembe vételével. A tagozatok meghatározó tantárgyainak óraszám növelése a sikeres emeltszintű érettségire történő felkészítés feltétele.

A kerettantervben meghatározottakon felül megtanítandó és elsajátítandó tananyagot a helyi tantervben a tantárgyaknál tüntetjük fel.

III.3. Alkalmazandó tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei

- a tankönyv tartalmilag alkalmazkodjon az egyházi iskola által támasztott követelményekhez
- csak olyan nyomtatott taneszköz (tankönyv, munkafüzet, stb.) használható, amelyet a művelődési és közoktatási miniszter hivatalosan tankönyvvé nyilvánított.

- az egyes évfolyamokon a különféle tantárgyak feldolgozásához szükséges kötelező taneszközöket a szakmai munkaközösségek határozzák meg az intézmény helyi tanterve alapján

A taneszközök kiválasztásánál a következő szempontokat kell figyelembe venni:

- a tankönyv legyen vonzó, figyelemfelhívó, szép kivitelű és időtálló (tartós)
 - egyes tantárgyak könyvei egymásra épüljenek
- A taneszközök használatában az állandóságra törekszünk (az alaptankönyv vonatkozásában). Új taneszközt akkor vezetünk be, ha az az oktatás minőségének javulását szolgálja.
- A tankönyveken kívüli taneszközök beszerzése a tanév kezdetére a szülő kötelessége.
- Az ingyenes tankönyveket az arra jogosultak az intézmény könyvtárából kapják meg tartós használatra. Kötelesek vigyázni a tankönyv állagára, és tanulmányaik végén visszaszolgáltatni a könyvtárnak.

–

III.4. Az iskolai magasabb évfolyamba lépés feltételei

Az iskola az oktatási törvényben meghatározottak szerint biztosítja a tanulók előmeneteléhez szükséges összes feltételt:

- A tanuló magasabb évfolyamba akkor léphet, ha a tantárgyi követelményeket minden kötelező és választott tárgyban a tanév végén legalább elégséges (2) szinten teljesítette.
 - A tanév végi elégtelen minősítés javítóvizsgán javítható (augusztus hónap).
- Ha a tanuló hiányzása az adott tanévben a törvényben foglaltak szerint meghaladja a 250 órát, illetve egy-egy tantárgyból az éves óraszám 30%-át, a tanév végén nem osztályozható. Számára a tantestület osztályozó vizsgát engedélyezhet. A sikertelen pótvizsga, vagy a vizsgaengedély meg nem adása évfolyamismétlést von maga után.
- Választott tárgyat leadni lezárt év után lehet, felvenni bármikor. Ez utóbbi esetben az igazgató a szaktanár véleményét kikérve különbözeti vizsgát írhat elő.
- A magántanulói státuszt kérelmezni, a kérést indokolni kell. A magántanuló a félév és a tanév végén (a készségtárgyak kivételével) minden, az adott évfolyamon oktatott kötelező tárgyból osztályozó vizsgát tesz. Az értékelés-minősítés és továbbhaladás rendje azonos a többi tanulóéval. A magántanulók felkészüléséhez az iskola útmutatást ad.

III.5. A követelményrendszer alapelvei

Minden iskola nevelő-oktató tevékenységéből adódóan sokrétű követelményrendszert állít fel a diákok számára. Az ezeknek való megfelelés vagy meg nem felelés alapelveit foglaljuk össze az alábbiakban.

A követelményrendszer három nagyobb részre osztható:

- Tantárgyi követelmények - ezt a NAT alapján a helyi tanterv határozza meg. A tantárgyi megmérettetésnek fontos részét képezik a tantárgyi versenyek, pályázatok.
- Magatartási követelmények - ez az alapvető keresztény értékekre, erkölcsre épül, és konkrétan az iskola házirendje tartalmazza.
- Szorgalmi követelmények - ez a diákok tanulásához, munkához való viszonyát tükrözi.

A követelményrendszer betartása, betartatása szempontjából alapvetően fontos a fegyelem és a fegyelmezés, a jutalmazás és a büntetés kérdése, ezek alapelveinek kidolgozása, amely során az alábbi szempontokat vettük figyelembe:

- Csak az iskola Pedagógiai Programjában illetve az annak részét képező helyi tantervben elfogadott tananyagot lehet megkövetelni.
- A követelmények megállapításakor figyelembe kell venni az életkori sajátosságokat.
 - Figyelembe kell venni a tanuló képességeit - talentumait - és a tanuláshoz való hozzáállását, ehhez jól kell ismerni a tanulót.
 - Összhangot kell teremteni az egyes tantárgyak között, ne legyen egyik sem túlsúlyozott vagy elhanyagolt a másik tantárgy rovására.
 - A követelmény célja nem az elriasztás, hanem az igényesség kialakítása.
 - Csak az önmagával szemben is igényes tanár tud igényességre nevelni.
- A tantárgyi és tanórai követelmények legyenek világosak, egyértelműek és teljesíthetőek. A tanév elején közölt elvárások ne változzanak a tanév során, a tanuló érezze a következetességet és a kiszámíthatóságot.
 - A követelmény mögött érződjön a tanítvány emberi méltóságának tisztelete.

III.6. Ellenőrzés, beszámoltatás, vizsgáztatás, iskolába való felvétel, átvétel

III.6.1. Ellenőrzés, értékelés, osztályozás

- Az ellenőrzés - értékelés - osztályozás a pedagógiai tevékenység szerves része, melynek jelentős szerepe van a személyiség fejlesztésében: ösztönzést ad, fejleszti a felelősségérzetet és az önértékelő képességet, önnevelésre készítet.
- Az objektív, igazságos értékelés - osztályozás előfeltétele a világosan megfogalmazott és következetesen érvényesített követelményrendszer. Ugyanakkor a tanulót önmaga teljesítményéhez, egyéni képességeihez is viszonyítani kell. Az értékelés, osztályozás a tanulókat egyénenként is segíti abban, hogy a tőlük elvárható maximumot nyújtsák. Az értékelés legyen objektív és bizalomra épülő.
 - Az ellenőrzésnek ki kell terjednie az írásbeli házi feladatra, fűzetvezetésre is.
- Bármely tantárgy ellenőrzési - értékelési rendszerében a folyamatosság elengedhetetlen követelmény. Az ellenőrzés formái tantárgytól, tananyagtól, az oktatási céltól és számos más tényezőtől függően rendkívül változatosak lehetnek. Az egyes tantárgyak helyi tantervében évfolyamonként meghatározandó a tanév során írandó nagy - vagy témazáró dolgozatok száma.
 - A félévi és év végi minősítés - osztályozás ne legyen mechanikus művelet. A záró osztályzat tükrözze a tanuló évközi szerepléseit. Értékelje igyekezetét, a teljesítmény változásának irányát.
- A félév és a tanév végén az egyes tantárgyakban elért kiemelkedő teljesítményéért a tanuló dicséretet kaphat.
 - A tanulók tantárgyi teljesítményét a tárgyat tanító pedagógus ellenőrzi, értékeli, osztályozza és rögzíti az elektronikus naplóban - teljes jogkörrel és felelősséggel.
- Az értékelés - osztályozás a hagyományos ötös fokozatú rendszerben történik: jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1). Az egyes fokozatok tartalmát a Házirend követelményei határozzák meg.
- A szorgalmi időben kapott osztályzatokat a tanuló jegyzi be az ellenőrző könyvbe. A szülő a bejegyzéseket aláírásával veszi tudomásul.
- A különböző ellenőrzési formák értékelése –a tantestület által elfogadott szabályok szerint- eltérő súlyozással történhet.
 - A nagydolgozatokat, témazárókat legalább egy héttel előbb be kell jelenteni az osztálynak. Egy nap ezekből kettőnél több tárgyból nem íratható.
- Az írásbeli számonkéréseket lehetőleg a következő órára, legkésőbb a megírást követő két héten belül ki kell javítani.

- Az írásbeli dolgozatokat, témazárókat a tanulónak jogában áll megtekinteni, az értékeléshez véleményt, tanácsot esetleg javítási lehetőséget kérni. Ezeket a dolgozatokat az iskolában meg kell őrizni a tanév befejezéséig. Tájékoztató jelleggel az iskolába jövő szülőnek kérésére meg kell mutatni.
- A magatartás és szorgalom minősítésére félévkor és a tanév végén az osztályfőnök tesz javaslatot az osztályban tanító pedagógusok közösségének. Az osztályfőnök javaslatát a testület többségi döntéssel véglegesíti. Szavazategyenlőség esetén az osztályfőnök véleménye a mérvadó.
 - A magatartás minősítése: példás (5), jó (4), változó (3), rossz (2).
 - Szorgalom: példás (5), jó (4), változó (3), hanyag (2).

III.6.2. Felvétel, átvétel:

- Az intézménybe felvételi eljárás keretében lehet bekerülni, mely a hatodik évfolyamba járók részére központi írásbeli (szövegértés és matematika) és szóbeli elbeszélgetés részekből áll. A nyolcadik évfolyamba járók részére központi írásbeli (szövegértés és matematika) és szóbeli vizsga (szövegértés és hittan) elbeszélgetéssel alkotja a felvételit. A szóbeli felvételi témakörei az intézmény honlapján megtekinthetők. A felvételi eljárás során figyelembe vesszük az általános iskolai eredményeket is. A felvételi eljárás során elérhető pontszámok részletes leírása az intézmény honlapján és a központi információs rendszerben tekinthető meg.
- Más iskolából történő átvételről egyedi elbírálás alapján az igazgató dönt.

III.7. Modulok, csoportok

Az egyes foglalkozásokra szervezett tanulói csoportok működését az igazgató engedélyezi minden tanév szeptember 30-ig. A modulok értékelése és minősítése, mint minden más tantárgy, beszámít az iskolai évfolyam sikeres befejezéséhez

III.8. Vizsgarend

- A hatosztályos képzés 8. és 10. évfolyam második félévében szakasz záró vizsgát szervezünk, magyar nyelv és irodalom, matematika, első idegen nyelv tantárgyakból.
 - A vizsga célja az országos kompetenciamérésen minél jobb eredmény elérése.
- Alapműveltségi vizsga a 10. évfolyam után az intézmény programjában nem szerepel (a tantestület határozata értelmében, mivel az iskola egyértelműen az érettségire, majd az azt követő felsőoktatási tanulmányokra készít fel).
- Érettségi vizsga: a 12. évfolyam sikeres befejezése után következő állami vizsga, melynek rendjét, követelményeit a 100/1997. Kormányrendelet határozza meg.
- Osztályozó vizsga: az évfolyam teljes anyagából vagy egyes tárgyakból tehető iskolai vizsga, melyre magántanulók, hiányzásuk miatt nem osztályozható tanulók, valamely tantárgyból egyéni felkészülést folytató tanulók jelentkezhetnek az igazgató engedélyével. Több évfolyam anyagából összevont vizsga is tehető. Ez esetben minden évfolyamot külön osztállyal kell lezárni. Az osztályozó vizsga háromtagú bizottság előtt történik.
- Az osztályozó vizsga, illetve az előrehozott érettségi vizsga az adott tantárgy további értékelése, osztályozása alól mentesít, de automatikusan nem mentesít a tanórának további látogatása alól.
- Különbözeti vizsga: Az igazgató írja elő más iskolából, évfolyamról vagy iskolaszerkezeti típusból érkezett tanulóknak a tanrendek (tananyagok) összevetése után. A különbözeti vizsga bizottság előtt történik.

Az érettségi vizsgákra a tanulókat az iskola készíti fel. Az iskola minden évben szervez emelt szintű érettségire felkészítő csoportot magyar nyelv és irodalom, történelem, matematika, fizika, kémia, biológia tantárgyakból. A többi tantárgyból elegendő diák (12 fő) jelentkezése esetén szervezhető csoport, melyet az igazgató engedélyez. Az érettségi felkészítő csoportot tanító tanár kiválasztása a tantárgyfelosztás függvénye.

Az érettségi vizsgák idejét az oktatásért felelős minisztérium tanévkezdő rendelete rögzíti.

Az osztályozó és különbözeti vizsgák idejét, rendjét az igazgató határozza meg.

III.9. A tanulók fizikai állapotának mérési módszerei.

Cél: az általános fizikai teherbíró képesség fejlődésének folyamatos nyomon követése, hogy életre szóló motivációs tényezőként hasson, és az oktatási intézményből kikerülve életvitelükben helyet kapjon a rendszeres testedzés, a mozgás, a sport. A diákok fittségi állapotának felmérését 2015. évtől az országosan kötelező, Nemzeti Egységes Tanulói Fittségi Teszt (NETFIT) segítségével végezzük. Melynek részei:

Testösszetétel és tápláltsági profil

- Testtömeg mérése
- Testmagasság mérése
- Testzsírszázalék mérés

Aerob fittségi (állóképességi) profil

- Állóképességi ingafutás teszt 15, ill. 20 méteren (aerob kapacitás mérése)

Vázizomzat fittségi profil

- Ütemezett hasizom teszt (hasizomzat erejének és állóképességének mérése)
 - Törzsemelés teszt (törzsfeszítő izmok erejének mérése)
 - Ütemezett fekvőtámasz teszt (felsőtest izomerejének mérése)
- Kézi szorítóerő mérése (a kéz maximális szorítóerejének mérése)
- Helyből távolugrás teszt (a láb robbanékony erejének mérése)

Hajlékonysági profil

- Hajlékonysági teszt (a térdhajlító izmok nyújthatóságának és a csípőízület mozgásterjedelmének mérése)

III.10. Az intézmény felvételi szabályzata

A beiskolázást az igazgató a fenntartóval egyeztetve végzi. A tanulók felvételéről az igazgató dönt.

Az elutasító döntés ellen az iskolafenntartónál lehet fellebbezni. A fellebbezést az iskola igazgatójához kell benyújtani az elutasítás utáni 8 napon belül. A felvétel alapvető szempontja az, hogy a szülő és gyermeke elfogadják az intézmény Pedagógiai Programját, és készek legyenek annak megvalósítására. A tanuló feleljen meg a felvételi vizsgán a meghatározott követelményeknek. A felvételhez lelkesítő ajánlás is kérhető.

Az iskola a törvényekben szabályozott eljárás keretében felvételi vizsgát tart mind a négy, mind a hatosztályos gimnáziumi osztályokba.

A felvételi eljárásról

Az iskola minden év őszén Nyílt napot rendez, melyen a szülőket és ide jelentkezni kívánó gyermekeiket tájékoztatjuk az iskola célkitűzéseiről, követelményrendszeréről, felkészüléséről. Iskolánkba az általános eljárás keretében veszünk fel tanulókat.

A felvétel feltételei:

A felvétel általános feltételeit a jogszabály rögzíti.

A felvétel különös feltételei:

- Legalább jó rendű általános iskolai tanulmányi eredmény.
- A tanuló és szülei el kell, hogy fogadják az iskola rendjét, nevelési célkitűzéseit.

A felvételi vizsga értékelése:

A felvételi vizsgát az iskola pedagógusaiból álló bizottság előtt kell letenni. Nyolcadikosoknak a felvételi írásbeli és szóbeli részből áll. Az írásbeli központi országos felvételi feladatsor megoldása matematikából és magyar nyelvből. A szóbeli vizsga 3 részből áll: szövegértés, hittel kapcsolatos alapismeretek és általános elbeszélgetés. A választott speciális képzés típusainak megfelelő tantárgyból beszélgetésre kerül sor, ezen csak az adott osztályokba jelentkező nyolcadikos tanulók vesznek részt. A hatodik osztályosoknál csak a központi írásbeli vizsga, és az általános iskolai eredmények alapján értékelünk.

Felvételi pontszámok:

- Az általános iskolai eredményekért:	max: 40 pont (hozott)
- Az írásbelin elért eredményekért (szövegértés)	max: 50 pont (szerzett)
- Az írásbelin elért eredményekért (matematika)	max: 50 pont (szerzett)
- A szóbeli eredményért	max: 40 pont (szerzett)
- Tagozatos szóbeli eredményért	max: 20 pont (szerzett)

A felvételi sorrendet a jelentkezők pontszáma határozza meg. Minden jelentkező hagyományos Bemutatólapot tölt ki. Ezt pontszámmal nem értékeljük, de hitéleti tartalma befolyásolja a felvételi döntést.

III.11. A jutalmazás és a büntetés alapelvei

A jutalmazás célja minden esetben a helyes magatartás, kiemelkedő teljesítmény megerősítése, honorálása. A jutalmazás akkor hatékony, ha közvetlenül a kíváncsú viselkedés után alkalmazzák. A jutalmazás akkor működik, ha a diák erősen vágyik a jutalomra, és megtiszteltetés számára. A jutalmazás, főleg kisgyermekkorban, rendkívül nagy motiváló erő de később sem lebecsülendő a szerepe. Éppen ezért helyes mértékkel és jó időben kell alkalmazni.

A jutalmazás hátránya lehet az, ha a gyerek a jutalomért „hajt”. Arra neveljük ezzel, hogy jó viselkedésért ellenszolgáltatást kell kapnia. A jutalomszerzés rabjává váló gyerek számára csak a külső motiváció létezik. Nem látja értelmét annak a cselekvésnek, melyet nem jutalmaznak. Osztályzatokra hajt, nem a tudásra, nem a belülről jövő megelégedettségért dolgozik, hanem csak a külső elismerésért. Ennek veszélye életkoronként és egyénenként változó.

A büntetés akkor hatásos, ha szakszerű, ha célja a nem kívánt viselkedés belsővé válásának megakadályozása, és a diák helyes irányba terelése.

A szankcionálás szabályai:

- csak a bűnt büntetem, nem a bűnöst
- mindig álljon a büntetés mögött a megbocsátás, a kiengesztelődés lehetősége
- a szankcionálandó viselkedés esetén a szankcionálás elmaradása következetlenség
- az egyszer már szankcionált viselkedést a továbbiakban mindig büntetni kell
 - büntetni közvetlenül a helytelenített viselkedés után kell
 - a büntetések kiválasztásakor az arányosság elvét kell követni

A büntetésnek számos negatív hatása is lehet a gyermek fejlődésében, mégis a kisebbik rossz választásának elve alapján számos helyzetben élni kell vele. Egyes helyzetek nem oldhatóak meg e nélkül. Nincs idő kivárni, amíg a helyes magatartást megérti, és az belsővé válik. másrészt csak ezzel tudom felállítani a végső viselkedési korlátokat, illetve a felállított korlátokat betartani.

A kizárólag jutalmazásra és büntetésre épülő fegyelmezés egyoldalú és személytelenné válhat. Elhidegülhet a kapcsolat a tanár és a diákok között, hiszen nem lehet szeretetteljes kapcsolatot kialakítani azzal, akitől félnek. Egy ilyen aszimmetrikus viszonylatrendszerben szükségszerűen megjelenik a rivalizálás, hízélgés, illetve védekező mechanizmusokat alakítanak ki a diákok. Megjelenik az ellenállás, hazudozás, képmutatás, dac, düh, árulkodás, , , stréberség, versengés, féltékenység, gyávaság, menekülés.

Az interperszonális kapcsolatrendszer csak egymás elfogadásával fejlődhetnek, éppen ezért a gyerekekkel úgy kell bánni, mint akinek joga van részt venni saját élete alakításában. Azt kell elérni, hogy az általunk értéknek tartott mintákat ő is értékesnek, beépítésre érdemesnek tartsa, hogy ne mi fegyelmezzük kívülről, hanem ő igényelje a belső fegyelmezettséget.

A személyiség fejlődőképességének hiánya, ha valaki túlzottan igényli az irányítást. Az ilyen gyerekek nem akarnak felnőni, nem akarják vállalni a döntésekkel járó felelősséget. Azzal, hogy elfogadják az irányítást, kibújnak a döntés felelőssége alól, megmaradva abban a gyermeki állapotban, mikor még nem az ő terhük volt eldönteni, mi helyes és mi nem. A személyiség fejlődésének fontos lépése, ha valaki vállalni akarja saját életének alakítását.

Ahhoz, hogy a diák fegyelmezett személlyé váljon, azonosulnia kell azzal a gondolattal, hogy számára fontos a fegyelmezetté válás. Ezt akkor tudja megtenni, ha megpróbál utánogni valakit, aki fegyelmezett, önfegyelmeiben hiteles, tekintélye tudásából, bölcsességéből származik. Az önfegyelem mintája épül be a diákba, és ennek elősegítése, kivárása rendkívül nagy türelmet igényel.

III.12. Jutalmazás formái

Az iskola a kiemelkedő tanulmányi munkát szaktárgyi, illetve tantestületi dicsérettel jutalmazza. Ezeket bevezetik az osztálynaplóba, ellenőrzőbe, bizonyítványba és a törzskönyvbe.

A diákok feladataik sikeres teljesítéséért szaktanári, osztályfőnöki vagy igazgatói dicséretben részesíthetők. Ez az ellenőrzőbe és az osztálynaplóba kerül, és a félévi, illetve év végi magatartás vagy szorgalomjegyben is tükröződik.

Kiemelkedő, tanulmányi vagy más jellegű, az iskola hírét öregbítő teljesítményért, versenyen elért eredményért a tanulók egyéb jutalomban is részesülhetnek, amelyet lehetőleg ünnepélyes körülmények között adunk át.

A jutalmazás általános és speciális lehetőségeit a Házirend tartalmazza.

III.13. Büntetés formái

Az alapvető viselkedési szabályok vagy a Házirend ellen vétő diákok a vétek súlyának és a kihágások gyakoriságának figyelembe vételével büntetendők. A bejegyzés minden esetben az osztálynaplóba és az ellenőrző könyvbe kerül. Tudomásul vételét a szülő aláírásával jelzi.

Súlyuknak megfelelően tükröződnek a félévi, illetve az év végi magatartás vagy szorgalomjegyben.

Különösen súlyos esetekben a tantestület fegyelmi bizottságot hozhat létre az ügy kivizsgálására. A bizottság határozatai között szerepelhet az okozott kár megtérítése, a diák áthelyezése másik osztályba, eltanácsolása az iskolából, vagy átirányítása másik iskolába. A fegyelmi eljárás megkezdéséről és a döntésről a szülőket a jogszabályi előírásoknak megfelelően értesíteni kell.

A büntetés iskolánkban alkalmazott rendjét a Házirend tartalmazza.

III.14. Tanulmányi versenyek

A tehetséges fiatalok gondozása Istentől ránk szabott feladat. A tehetség gondozásának, a megméretésnek kiváló területe a tanulmányi verseny. Segít abban, hogy az igazi tehetség kibontakozzék, és az emberiség javára váljék. A tehetség fölismerése elsődleges pedagógiai feladat. A tanuló akkor mondható tehetségesnek, ha átlagon felüli szellemi képessége, invenciója átlagon felüli szorgalommal párosul. Egyik a másik nélkül nem vezet eredményre.

A tehetséges tanuló ne legyen a tanár személyes ambíciójának, előbbre jutásának eszköze.

A jó képességű tanulók túlhajszolása később kudarcokhoz vezethet.

A korán megmutatkozó tehetség még nem garancia a későbbi sikerekre. A tehetséges diákkal folyamatosan kell foglalkozni, fokozatosan adagolni a munkát, a feladatokat. A tehetség minden életkorban megmutatkozhat, de a kamaszkori változások befolyásolhatják.

Ezért az igazi versenydőszak a 17-18 éves korra tehető.

Az iskola döntse el, hogy az adott évben milyen versenyeket vállal - a tanulók adottságai alapján. Ügyelni kell arra, hogy a versenyre készítés, készülés ne menjen az iskolai tananyag elvégzésének rovására. Nem képezhetünk szakbarbárokat sem.

A versenyek rendszere:

- iskolai házi versenyek és pályázatok
- katolikus iskolák közötti, a KPSZTI által kiírt versenyek
- az oktatásért felelős minisztérium vagy a pedagógiai szolgáltató intézetek által szervezett és támogatott helyi, területi és országos versenyek. Ezek közül is kiemelkedik az Országos Középiskolai Tanulmányi Verseny.

III.15. Az iskola tanórai és tanórán kívüli foglalkozásainak rendszere

A kötelező tanórai foglalkozásokon kívül is szükséges az iskolában a képzési lehetőségek biztosítása. Ezek a foglalkozások a tényleges tanulói igényeket elégítik ki.

III.15.1. *Az intézmény könyvtára*

Az egyházi iskola feladata a teljes személyiség kibontakoztatása formális és nem formális keretek között. Minden iskolában szükség van olyan színterekre, ahol a diákok kötetlenül vannak együtt, közösséget alkothatnak, eszmét cserélhetnek. Egyik erre alkalmas hely az iskolai könyvtár, jó személyi és informatikai ellátottsággal, több olvasóteremmel, rendkívül

gazdag régi könyvtári állománnyal. A könyvtár folyamatosan bővített állományával, gazdag folyóirat és nem hagyományos dokumentumgyűjteményével törekszik a lehető legtöbb módon bekapcsolódni az iskola sokrétű oktató-nevelő tevékenységébe, legyen az könyvtári órák rendszeres lebonyolítása, rendezvények befogadása, az emelt szintű képzések könyvtári eszközökkel való támogatása, versenyfelkészítés, lyukasórai foglalkoztatás, ismeretterjesztő faliújságok folyamatos működtetése. A folyamatosan bővülő informatikai szolgáltatások talán még vonzóbbá teszik az amúgy is széles szolgáltatási palettát, mely igyekszik folyamatosan megfelelni a kor igényeinek a múlt értékeinek tiszteletben tartásával. A könyvtár nyitvatartási rendje a tanulók igényéhez alkalmazkodik, ezért már tanítás előtt is lehetőség van a használatára. Az egész napos nyitva tartás a kollégisták számára nyugodt tanulási lehetőséget és a szabadidejük tartalmas eltöltését biztosítja.

III.15.2. *Mindennapos testnevelés*

2012. szeptember elseje óta minden diák számára kötelező a mindennapos testnevelés. A heti 5 órából 3 az órarendbe van beépítve, 2 alkalommal pedig délutáni foglalkozáson kell részt venni. Diákjaink számos sportág közül választhatnak. A délutáni 2 óra alól csak az igazolt sportolók kaphatnak felmentést.

III.16. **Anyagi és személyi feltételek**

Az iskola személyi állománya magasan képzett szakmai tudásával bizonyította rátermettségét.

Az új kollegák kiválasztásakor a fenntartó rend érdekeit szem előtt tartva az igazgató dönt. A jelenleg alkalmazott oktatási struktúra a fenntartóval történő éves egyeztetés során kap végleges formát, a hosszútávú oktatási célok mindenkori figyelembevételével.

Az iskola infrastruktúrája 20-22 osztály zökkenőmentes működését teszi lehetővé.

Az iskola tárgyi feltételei kielégítőek. Az évtizedeken keresztül folyó magas színvonalú szakmai munka párosult a jó tárgyi feltételekkel. Különösen a tagozatokon tanított tárgyak (kémia, biológia) esetében mondható ez el. Folyamatosan törekedni kell az amortizálódó számítógéppark fejlesztésére, a projektorok számának növelésére illetve a szaktárgyanként szükségessé váló új berendezések beszerzésére.

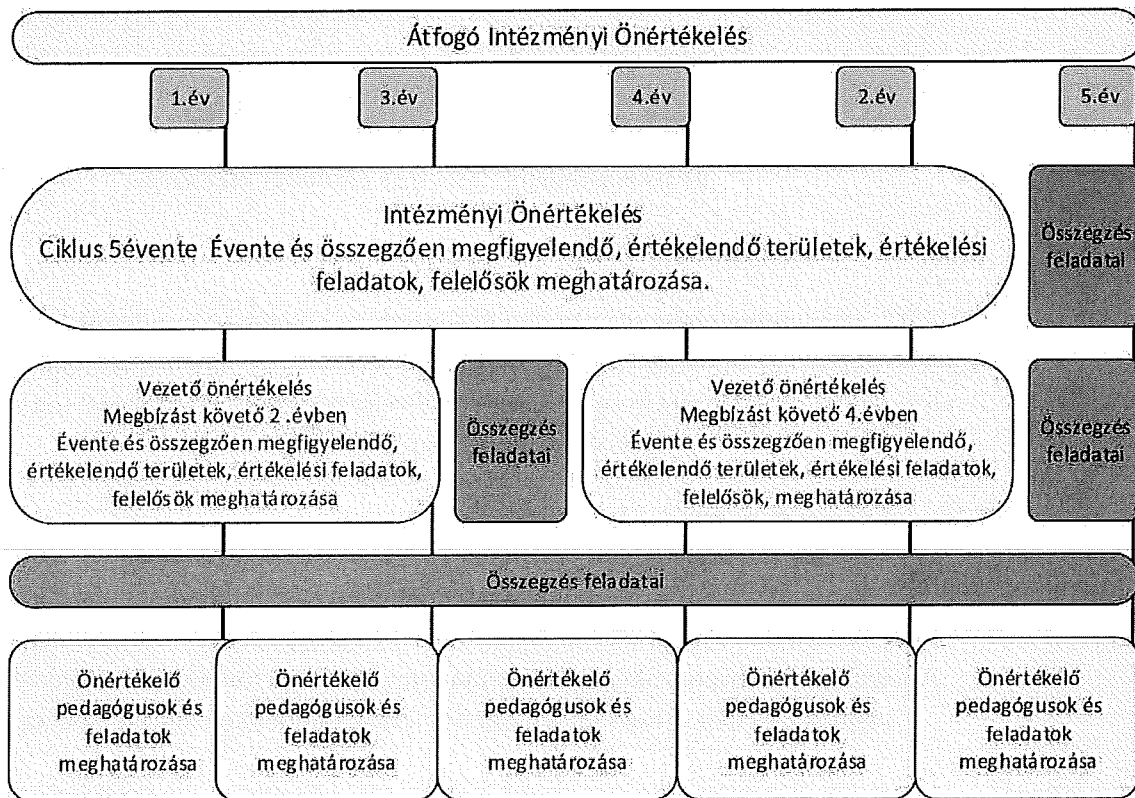
III.17. **Az éves munkaterv elkészítésének folyamata**

Az iskola éves munkatervét a tanulmányi igazgatóhelyettes készíti el minden tanévben az igazgató egyetértésével az augusztusi nyitóértekezletre. A tantestület és a fenntartó által elfogadott munkatervet a tanárban kifüggeszti. Az esetleges későbbi változtatásokat figyelemfelkeltő módon a kifüggesztett munkaterven feltünteti.

III.18. Mérési és értékelési rendszer

III.18.1. Intézményi önértékelés

Az intézmény a 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 145-147.§ alapján készítette el a pedagógusokra, intézményvezetőre és intézményre vonatkozó 5 évre szóló belső önértékelési programot és az éves önértékelési tervet.

A belső önértékelési csoport kiemelt szerepet kap az önértékelés előkészítésében és megtervezésben, a pedagógusok és a partnerek tájékoztatásában. A csoport tagjai jogosultak az Oktatási Hivatal által működtetett informatikai támogató felületen rögzíteni az általuk gyűjtött tapasztalatokat, tényeket, adatokat. Az önértékelési csoport a valóságban és a felületen is nyomon követi a folyamatot, gondoskodik az önértékelés minőségbiztosításáról.

III.18.2. A pedagógusokra és intézményre vonatkozó elégedettségmérés

Az intézmény által megbízott pedagógusok minden tanév végén megtervezik és megszervezik a pedagógusokra és intézményre vonatkozó elégedettségmérést. A szülők online felületen értékelhetik az intézményt kérdőív segítségével. A diákok tanítási időben, szervezett keretek között értékelik az őket tanító pedagógusokat és az intézményt.

A mérés eredményét az intézményvezető személyesen átadja az érintett pedagógusnak, együtt értékelik azt és kijelölik a következő tanévre vonatkozó fejlesztendő területeket.

III.18.3. Tanulók munkájának értékelése

A tanulók munkáját a pedagógusok folyamatosan értékelik, ennek pontos formáját a Pedagógiai Program III.6. pontja tartalmazza.

IV. A KOLLÉGIUM PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

IV.1. Bevezetés

A kollégium pedagógiai programja, az 59/2013. (VIII. 9.) EMMI rendelet a Kollégiumi nevelés országos alapprogramjának kiadásáról iránymutatása alapján, a nevelőtestület által létrehozott és elfogadott, a fenntartó által jóváhagyott szakmai alapidokumentum, mely átfogja és szabályozza az intézmény kollégiuma működésének neveléssel összefüggő valamennyi paraméterét. A kollégiumban a nevelő-oktató munka a pedagógiai program alapján folyik.

IV.2. A kollégium működése - a működés belső feltételrendszerének bemutatása

IV.2.1. *Oktatáspolitikai elvárások és tendenciák, változások*

A diákok életpályára való felkészítése során a kollégium esélyteremtő, hátránykompenzáló, tehetségmentő szerepe egyre inkább nélkülözhetetlen. A kollégiumra kiváló pedagógusok által, magas szakmai színvonalon működtetett, a polgári otthonnak megfelelő feltételeket biztosító intézményként van szükség.

A kollégium a közösségfejlesztés egyedülálló terepe, amely a társadalom elaprózódása, az éltető kisközösségi rendszer széthullása ellen hat, és a szocializáció, az integráció egyik valóban hatékony eszköze lehet.

A kollégium a közoktatási rendszer sajátos, szakmailag önálló intézménye. Alapfunkciója megteremteni a megfelelő feltételeket az olyan tanulók számára, akiknek a lakóhelyükön nincs lehetőség az itt biztosított felkészüléshez, a szabad iskolaválasztáshoz való jogaik érvényesítésére, illetve akiknek a szülő nem tudja biztosítani a tanuláshoz szükséges körülményeket. A kollégium pedagógiai tevékenysége során kiegészíti a családi és az iskolai nevelést, egyben szociális ellátást, biztonságot és érzelmi védettséget nyújt.

IV.2.2. *Társadalmi, gazdasági elvárások, új kihívások*

A kollégium jellegétől függően elsősorban a keresztény értékrenden alapuló személyiség- és közösségfejlesztést a tehetséggondozást, pályaaorientációt, a tanulók szocializálódását, a demokratikus viszonyrendszert és ehhez kapcsolódó szerepek elsajátítását tűzte ki céljául.

Elsődleges cél, hogy a nálunk lakó diákoknak otthonos, biztonságos környezetet biztosítsunk. Megítélésünk szerint ez nagymértékben hozzájárul ahhoz, hogy diákok sikeresek legyenek az iskolában és a mindennapi életben egyaránt. A kollégium nevelői igyekeznek a kollégisták részére szeretetteljes, értéket közvetítő, otthonosságot, gondoskodást biztosítani, hogy minden diák biztonságban, egyenlő elbírálásban „otthon” érezhesse magát az intézményben.

Kiemelten fontosnak tartjuk tanulóink önismeretének, jellemének, erkölcsiségének fejlesztését, a társadalomban való eligazodásuknak, beilleszkedésüknek segítségét. Célunk a személyiség önfejlesztő (önnevelő) stratégiáinak megalapozása, segítségadás az önértékesítés, az

önmegvalósítás képességének fejlesztéséhez, társas kapcsolataik kultúrájának fejlesztéséhez. A sikeres kommunikációra, ismeretszerzésre való felkészítés, az információ források használatának elsajátíttatása elsősorban a tanulás, a művelődés, valamint a társadalmi érintkezés, a kapcsolatteremtés, illetve építés hatékonysága fejlesztése érdekében. Valljuk, hogy társadalmunk múltjának és jelenének megismertetésén keresztül az állampolgári és nemzetiségi tudat erősítését, a szociális érzékenységet, az életkornak megfelelő társadalmi problémák iránti nyitottságot és aktivitást erősíthetjük.

Szeretnénk elősegíteni, hogy a tanulók humánus értékeket védő, a közösséghez tartozás jelentőségét átérző felnőttekké váljanak. Arra törekszünk, hogy legyenek alapvető ismereteik a testi egészség és a mentálhigiéné összefüggéseiről, az egészséget fenyegető tényezőkről, a betegségek és balesetek megelőzésének módjairól, az egészségkárosító szokások és szenvedélyek kialakulásának megelőzéséről. Erősíteni igyekszünk a sportoláshoz, a mozgáshoz való pozitív viszonyukat.

Kiemelt feladatnak tekintjük az egyetemes, a nemzeti és nemzetiségi kultúra alapelemeinek közvetítését, a fiatalok gondolatformálását, személyiségük fejlesztését az esztétikai, etikai, intellektuális értékrend aktív közvetítése által.

IV.2.3. *A tanulók (tanuló-összetétel) jellemzői*

A kollégium 110 diák számára képes elhelyezést biztosítani. Diákjaink 75 %-a a Ciszterci Rend Nagy Lajos Gimnáziumának a tanulója, a gimnáziumunk tanulói által be nem töltött helyeken más iskolák diákjai számára biztosítunk elhelyezést. A tanulók többsége gimnazista, néhányan szakközépiskolába járnak, és elvértve egy-két szakiskolai tanulónk is van. A kollégium tanulói összetétele jó, a nálunk lakó és tanuló diákok eredménye minden évben a bejáró, illetve a pécsi diákoké felett helyezkedik el, és 4,20-as átlag körül alakul.

A kollégisták mindannyian fiúk. A lánykollégistákat a Ciszterci Nevelési Központ Kollégiuma fogadja, amely viszont csak lánykollégium, és ugyanazon fenntartó, a Zirci Ciszterci Apátság irányítása alatt működik.

IV.2.4. *Szervezeti jellemzők, feltételek, kapcsolatrendszer*

A teendőket igyekszünk igazságosan, az egyenlő terhelés elve alapján szétosztani. Az információáramlás a kollégák között inkább közvetlenül, szóban történik, de a hivatalos közléseket mindig írásban bonyolítjuk le. A diákokkal szóban vagy a hirdetőfal útján közöljük az őket érintő információkat. Napi kommunikáció áll fent a gazdasági hivatallal, és a gimnáziummal. Rendszeres kapcsolatot tartunk azokkal a középiskolákkal, melyek tanulói nálunk veszik igénybe a kollégiumi ellátást. Napi a kapcsolattartás a védőnővel és az iskolaorvossal.

Az iskola által szervezett őszi szülői értekezlet napján tartunk a kollégiumban is szülői értekezletet, ahol tájékoztatjuk a szülőket a gyermekeikkel kapcsolatos legfontosabb dolgokról, de a szintén az iskola által szervezett tavaszi szülői értekezlet, illetve a két fogadónap alkalmával is

rendszeresen fogadjuk az érdeklődő szülőket. Ezen kívül gyakoriak részünkről a személyes megkeresések is. Nyitott intézmény vagyunk, a szülők bármikor kereshetnek minket személyesen, telefonon vagy e-mailben.

IV.2.5. *Külső-belső környezeti jellemzők. Tárgyi-dologi feltételek.*

Az intézmény Pécs legfrekvenciáltabb helyén, a főtéren helyezkedik el. A kollégiumi szobák ablakainak nagy része a Széchenyi térre nyílik. Nem kis erőfeszítésbe kerül megértetni a kollégistákkal ennek jelentőségét és következményét, különösen a hálón belüli csínytevésekre való tekintettel.

A kétemeletes épület felső szintjén helyezkedik el maga a kollégium. Alatta a rendház, a kápolna, a gazdasági iroda, néhány osztályterem, illetve az ebédlő és a konyha található.

A 2005/2006. tanévben a kollégium hálóinak belső felújítása befejeződött. Szép, új bútorzat fogadja a kollégistákat minden hálóban és közösségi helyen.

2013 nyarán nagyobb átalakítások voltak a kollégium területén. Az 1, 2, 3 hálósobákból az iskola számára két osztályterem létesült. Ennek következtében 24 férőhely szűnt meg, a 18-as hálóban viszont sikerült 2 férőhelyet létesíteni, így végül az előző év 132 férőhelye 110-re módosult. A földszinten lévő számítógépteremünk áthelyezésre került a K2 tanterem mögötti raktárhelyiségbe, természetesen a szükséges átalakítási, felújítási munkák elvégzésével. A volt konditerem és számítógépterem egy nagy konditeremmé alakult, a két termet elválasztó közfal eltávolításával. Továbbá új kápolna létesült a 33-as teremből.

Diákjaink két épületszárnyban vannak elhelyezve. A keleti épületszárnyon 9 darab 8 ágyas szoba található, a déli szárnyon 1 darab 8 ágyas 3 darab 6 ágyas, 2 darab 4 ágyas és két 2 ágyas szoba van. Minden hálóban a férőhelynek megfelelő számú szekrény és íróasztal, illetve egy hűtőszekrény található. Mindkét épületszárny rendelkezik egy-egy vizesblokkal, mellékhelyiségekkel, zuhanyfülkékkel és mosdókkal.

A déli épületszárnyon, a középső szinten található az iskola és kollégium nagy ebédlője, mellette pedig egy melegítő-, főzőkonyha áll a kollégisták rendelkezésére, villanytűzhelyekkel, mikrohullámú sütőkkel, szendvicssütőkkel, kenyérpirítókkal és teafőzőkkel. Ugyanezen a részen található a klubszoba, a konditerem, a számítógépterem 4 géppel és a kápolna, ahová a kollégisták bármikor betérhetnek imára, elmélkedésre, lelki táplálkozásra.

Sportra, labdajátékokra rendelkezésünkre áll az iskola sportpályája, de néha a 2002-ben épült sportszarnok is.

A stúdiók és egyéb foglalkozások megtartására 5 osztályterem áll délutánonként rendelkezésünkre.

IV.2.6. *A kollégiumi élet szervezése*

A kollégium – belső szabályozása során - biztosítja a gyermekek optimális testi-lelki

fejlődésének feltételeit, figyelembe véve a speciális tanulói, szülői és iskolai igényeket, valamint az intézményi szokásokat is.

A kollégium a maga sajátos eszközeivel kiépíti, folyamatosan ápolja és megújítja önálló arculatához kapcsolódó hagyományait, erősítve a kollégiumi közösség együvé tartozását (kollégiumi kirándulás, adventi gyertyagyújtások, karácsonyi közös ünnepség, Szent Bertalan zárándoklat és az azt követő agapé, végzősök búcsúztatása stb.).

A kollégiumnak biztosítani kell, hogy a tanulók választott tisztségviselők révén részt vehessenek a tanulóközösségek mindennapi életével kapcsolatos célok kijelölésében, a feladatok végrehajtásában, valamint az elért eredmények értékelésében. Ennek okán jelentős szerepet tölt be az iskola és a kollégium diákönkormányzata. A diákönkormányzat tagjai és vezetői megismerik – és a mindennapi gyakorlatban válnak képessé felelősen alkalmazni – a demokratikus érdekérvényesítés, problémamegoldás és konfliktuskezelés technikáit, módszereit.

A napirend a következő:

Ébresztő 06.30-kor.

Reggeli 06.30-tól 07.30-ig.

Délelőtti tanítás órarend szerint.

Ebéd 12.00-tól 15.30-ig.

Kimenő ebéd 15.30-ig.

Stúdium 15.45-től 17.00-ig,

Stúdium 17.20-tól 18.30-ig.

Vacsora 18.30-tól 19.15-ig.

Takarodóra való felkészülés 21.30-tól.

Villanyoltás, takarodó 21.45-kor.

IV.3. A kollégiumi nevelés céljai, alapelvei és feladatai

A kollégiumi nevelés célja legfőképp a tanulók szocializációjának, kiegyensúlyozott és egészséges fejlődésének, tanulásának, a sikeres életpályára való felkészítésének segítése, személyiségének fejlesztése, kibontakoztatása.

A kollégium – céljai elérése érdekében – diákközpontú, az egyén és a közösség harmóniáján alapuló környezetet és tevékenységrendszert alakít ki.

IV.3.1. Célok:

- Keresztény értékrenden alapuló személyiség- és közösségfejlesztés,
 - a személyiség kibontakoztatása, az adottságok fejlesztése,
 - az egészséges, harmonikus testi-lelki fejlődés biztosítása,
- a tanulmányi eredmények javítása, a továbbtanulásra való felkészítés.

IV.3.2. Alapelvek

– A kollégium küldetése, nevelési alapelvei

- a keresztény erkölcsi elvek megismertetése és életté váltása,
- a tanulók személyiségjogainak tiszteletben tartása,
- felelősség, bizalom, szeretet, segítőkészség és tapintat alkalmazása a nevelésben,
- a katolikus oktatás nevelési hagyományainak, a nemzeti és európai nevelési elvek alkalmazása,
- a tanulók aktivitásának, érdeklődésének, kommunikációjának, vitakultúrájának formálása, fejlesztése, az öntevékenység és a közösségi önszerveződés támogatása,
- tehetséggondozás, felzárkóztatás, pályaválasztás, az életkezdés segítése,
- együttműködés a szülőkkel, a partneriskolákkal,
- a környezet esztétikus kialakítása, a szociális és érzelmi biztonság megteremtése,
- változatos és igényes művelődési és szabadidős tevékenységek biztosítása, ezen tevékenységek során az együttműködést támogató módszerek alkalmazása,
- az integrált nevelés megvalósítása,
- egyéni bánásmód alkalmazása az életkori és személyiségre jellemző sajátosságok, különösen a sajátos nevelési igényű tanulók szükségleteinek figyelembevételével,
- a nemzeti hagyományok, a nemzeti önazonosság és az anyanyelv ápolása, fejlesztése,
- a nevelőtestület pedagógiai, módszertani felkészültségének folyamatos fejlesztése, különös tekintettel a konfliktuskezelésre,
- egységes normarendszer kidolgozása a kollégiumi nevelésben résztvevő partnerek számára (szülők, tanulók, tanulócsoporthoz, kollégiumi és iskolai nevelőtestület, közvetlen és távolabbi környezet stb.)

IV.3.3. *Feladatok: a kollégiumi nevelés feladata az alábbi területek fejlesztése*

A kollégium, a kollégiumi jogviszony fennállása alatt biztosítja diákjai számára azok iskolai tanulmányai folytatásához szükséges kollégiumi feltételeket.

A kollégiumi nevelés feladata különösen:

A tanulás tanítása

A kollégiumi nevelés feladata a diákok egyéni fejlődésének elősegítése, a hátránnyal küzdők felzárkóztatása, a gyermekek tehetségének kibontakoztatása. Ennek érdekében a kollégium lehetőséget biztosít az ismeretszerzés, a megismerési és gondolkodási képességek fejlesztésére, valamint arra, hogy a tanulók megismerjék és elsajátítsák a helyes tanulási módszereket. Ezzel fejleszti a kreativitást, erősíti a tanulási motívumokat, az érdeklődés, a megismerés és a felfedezés vágyát. Fontos, hogy a tanulók elsajátítsák az információkeresés különböző formáit a kollégiumi könyvtárban az egyéni fejlesztés elmélyítése érdekében, az információk megtalálásának célravezető útjain keresztül. Törekszik a tanulási kudarcok okainak feltárására, azok kezelésére, a jó teljesítményhez szükséges helyes énkép, a pozitív önértékelés kialakítására. Segíti a mindennapi feladatokra történő felkészülést. A kollégiumnak gondot kell fordítania arra, hogy az ismeretek elsajátítása közben a tanulásra belső igény ébredjen a tanulóknál, mindennapi életük részévé váljon a tanulás. A tanulás tanítása, az ismeretszerzést elősegítő beállítódások kialakítása hatással lesz egész felnőtt életükre, és elősegíti helytállásukat a munka világában is.

Az erkölcsi nevelés

A kollégium feladata az alapvető erkölcsi normák megismertetése, elfogadtatása, valamint ezen normák beépülésének elősegítése a tanulók mindennapi életébe, személyiségükbe. Az erkölcsi nevelés legyen életszerű, készítsen fel az elkerülhetetlen értékkonfliktusokra valamint azok kezelésére, segítsen választ találni a tanulók erkölcsi és életvezetési kérdéseire, problémáira. A kollégiumi közösség élete, a kollégiumi nevelőtanárok példamutatása segítse elő a tanulók életében az olyan nélkülözhetetlen készségek megalapozását és fejlesztését, mint a kötelességtudat, a munka megbecsülése, a mértéktartás, az együttérzés, a segítőkészség, a tisztelet és a tisztesség, a korrupció elleni fellépés, a türelem, a megértés, az elfogadás, az empátia, a szociális érzékenység.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

A kollégium, az iskolai tanulmányokra alapozva, azt kiegészítve segítse elő a nemzeti, népi kultúránk értékeinek, hagyományaink megismerését. A kollégiumi foglalkozások keretében a diákok tanulmányozzák a jeles magyar történelmi személyiségek, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók munkásságát. Sajátítsák el azokat az ismereteket, gyakorolják azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek megalapozzák az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismerését, megbecsülését. A nevelés révén alakuljon ki bennük a közösséghez tartozás, a hazaszeretet érzése, és az a felismerés, hogy szükség esetén Magyarország védelme minden állampolgár kötelessége. Európa a magyarság tágabb hazája, ezért magyarságtudatukat megőrizve ismerjék meg történelmét, sokszínű kultúráját. A nemzetiséghez tartozó tanulók nevelését ellátó kollégium kiemelt feladata az anyanyelvű nevelés, az adott nemzetiséghez való tartozás tudatának erősítése, nemzetiségi kultúrájának, nyelvének, szokásainak ápolása és fejlesztése.

Állampolgárságra, demokráciára nevelés

A kollégiumi nevelés elősegíti a demokratikus jogállam, a jog uralmára épülő közélet működésének megértését, az abban való állampolgári részvétel jelentőségét. Ezzel is erősíti a diákokban a nemzeti öntudatot és kohéziót, összhangot teremtve az egyéni célok és a közjó között. Ezt a cselekvő állampolgári magatartást a törvénytisztelet, az együttélés szabályainak betartása, az emberi méltóság és az emberi jogok tisztelete, az erőszakmentesség, a méltányosság jellemzi. A kollégium

megteremti annak lehetőségét, hogy a tanulók megismerjék a főbb állampolgári jogokat és kötelezettségeket. A közügyekben való aktív részvétel megkívánja a kreatív, önálló kritikai gondolkodás, az elemzőképesség és a vitakultúra fejlesztését. A felelősség, az önálló cselekvés, a megbízhatóság, a kölcsönös elfogadás elsajátításának folyamatában kiemelt szerepet és megfelelő teret kap a kollégiumi diák-önkormányzati rendszer.

Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

A kollégiumon belüli kapcsolat- és tevékenységrendszer szervezésével, ismeretek nyújtásával a nevelés elősegíti, hogy kialakuljanak az önismeret gazdag és szilárd elméleti és tapasztalati alapjai. Kiemelt feladat a tanuló helyes, reális énképének, illetve önértékelésének kialakítása; elő kell segíteni a kedvező szellemi fejlődését, készségeinek optimális alakulását, tudásának és kompetenciáinak kifejezésre jutását, s valamennyi tudásterület megfelelő kiművelését; hozzá kell segíteni, hogy képessé váljék érzelmeinek hiteles kifejezésére, a mások helyzetébe történő beleélés képességének, az empátiának a fejlődésére, valamint a kölcsönös elfogadásra. A megalapozott önismeret hozzájárul a kulturált egyéni és közösségi élethez, mások megértéséhez és tiszteletéhez, a szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakításához.

A családi életre nevelés

A család kiemelkedő jelentőségű a gyerekek, fiatalok erkölcsi érzékének, szeretetkapcsolatainak, önismeretének, testi és lelki egészségének alakításában. Ezért a kollégium kitüntetett feladata a harmonikus családi minták közvetítése, a családi közösségek, értékek megbecsülése. Ez segítséget nyújt a felelős párkapcsolatok kialakításában, ismereteket közvetít a családi életükben felmerülő konfliktusok kezeléséről. A kollégiumnak foglalkoznia kell a Nat-ban meghatározott szexuális nevelés kérdéseivel is.

A testi és lelki egészségre nevelés

Az egészséges életmódra nevelés hozzásegít az egészséges testi és lelki állapot örömteli megéléséhez. A kollégium ösztönözzé a tanulókat arra, hogy legyen igényük a helyes táplálkozásra, a mozgásra, a stresszkezelés módszereinek megismerésére és alkalmazására. Legyenek képesek lelki egyensúlyuk megóvására, társas viselkedésük szabályozására, a konfliktusok kezelésére. A kollégiumi pedagógusok motiválják és segítsék a tanulókat a káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzésében. A kollégium sportélete járuljon hozzá az egészséges életvitel, a helyes életmód minta kiválasztásához. Fontos, hogy a kollégium a diákok számára otthonos, egészséges, kulturált, esztétikus közeget biztosítson, ahol a tanulók jól érzik magukat, és amely egyúttal fejleszti ízlésüket, igényességüket.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

A kollégiumi nevelés feladata a szociális érzékenység, segítő magatartás kialakítása a tanulóknál úgy, hogy önálló tapasztalati úton ismerjék meg a hátránnyal élők sajátos igényeit, élethelyzetét. Ez a segítő magatartás fejleszti a diákokban az együttérzést, együttműködést, problémamegoldást és az önkéntes feladatvállalást, mely elengedhetetlen a tudatos, felelős állampolgári létéhez.

Fenntarthatóság, környezettudatosság

A kollégiumi diáknak meg kell tanulnia, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességeikre tekintettel használja. A kollégiumi nevelés során fel kell

készíteni őket a környezettel kapcsolatos állampolgári kötelességek és jogok gyakorlására. Törekedni kell arra, hogy a tanulók megismerjék azokat a gazdasági és társadalmi folyamatokat, melyek változásokat, válságokat idézhetnek elő, továbbá kapcsolódjanak be közvetlen és tágabb környezetük értékeinek, sokszínűségének megőrzésébe, gyarapításába.

Pályaorientáció

A kollégiumnak – a tanulók életkorához igazodva és a lehetőségekhez képest – átfogó képet kell nyújtania a munka világáról. Ennek érdekében olyan feltételeket, tevékenységeket (szakkörök, érdeklődési körök) kell biztosítani, amelyek révén a diákok kipróbálhatják képességeiket, elmélyülhetnek az érdeklődésüknek megfelelő területeken, megtalálhatják későbbi hivatásukat, kiválaszthatják a nekik megfelelő foglalkozást és pályát, valamint képessé válnak arra, hogy ehhez megtegyék a szükséges erőfeszítéseket. Ezért fejleszteni kell bennük a segítséssel, az együttműködéssel, a vezetéssel és a versengéssel kapcsolatos magatartásmódokat és azok kezelését. A kollégium – a kollégium pedagógiai munkájával kapcsolatban álló iskolákkal együttműködve – valamennyi tanulója számára lehetővé teszi egyes kiválasztott szakmák, hivatások megismerését, segíti a pályaválasztást, illetve a tanuló által választott életpályára való felkészülést.

Gazdasági és pénzügyi nevelés

A kollégiumnak, mint bentlakásos köznevelési intézmény sajátos adottságaiból adódóan segíteni kell, hogy a tanulók felismerjék saját felelősségüket az értéktanteremtő munka, a javakkal való ésszerű gazdálkodás, a pénz világa és a fogyasztás területén. Fontos, hogy tudják mérlegelni döntéseik közvetlen és közvetett következményeit és kockázatát. Lássák világosan rövid és hosszú távú céljaik, valamint az erőforrások kapcsolatát, az egyéni és közösségi érdekek összefüggését, egymásrautaltságát. A kollégium a diák-önkormányzati tevékenység működtetésén keresztül segíti az autonóm, felelős, a közösség érdekeit is figyelembe vevő magatartás és a körültekintő döntéshozás képességének kialakulását.

Médiatudatosságra nevelés

Fontos, hogy a tanulók értsék az új és a hagyományos médiumok nyelvét. A médiatudatosságra nevelés során az értelmező, kritikai beállítódás kialakításának nagy jelentősége van. A diákokkal ismertetni kell a média működésének és hatásmechanizmusának főbb törvényszerűségeit, a média és a társadalom közötti kölcsönös kapcsolatokat, a valóságos és a virtuális, a nyilvános és a bizalmas érintkezés megkülönböztetésének módját.

IV.4. A pedagógiai tevékenység szerkezete, a foglalkozások rendszere

- A kollégium biztosítja a tanulók testi-lelki fejlődésének feltételeit: a rendszeres étkezést, tisztálkodást, az előírásoknak megfelelő egészségügyi ellátást.
- Figyelembe veszi a sajátos tanulói, szülői és iskolai igényeket, az intézményi hagyományokat és szokásokat.
- A tanulók napi életének kereteit úgy szervezi, hogy – a jogszabályi keretek megtartásával – a tanulók egyéni és életkori sajátosságaihoz igazodjon.
- A kollégiumi élet belső szabályozását a kollégiumi vezetője a nevelőtestülettel együtt úgy alakítja, hogy a belső és a külső környezet változásait figyelembe veszi.

- Biztosítja a **kötelező** foglalkozások rendszeres, tervezett, csoportos vagy egyéni keretben való szervezését. **(Összesen 15 óra/hét/kollégista.)**
- Felkészítő foglalkozások (14 óra/hét/csoport) :
 - Tanulást segítő foglalkozások (13 óra/hét): rendszeres iskolai felkészülést biztosító, tehetséggondozó, felzárkóztató, a kiemelkedő képességű tanulók gyorsabb haladását, sajátos érdeklődésű tanulók foglalkoztatását biztosító foglalkozások, szakkörök, diákkörök.
 - Csoportfoglalkozások (1 óra/hét – ennek 60 %-a tematikus)
 - Tematikus foglalkozások: a rendeletben előírt témakörök, időkeretek és szervezési formák figyelembe vételével – konkrét célok, feladatok, módszerek.
 - Általános csoportfoglalkozások: a kollégiumi élethez, a csoport életéhez kapcsolódó feladatok, tevékenységek.
 - Speciális ismereteket adó foglalkozások
 - Egyéni törődést biztosító foglalkozások.
- A szabadidő eltöltését szolgáló foglalkozások: a kollégium által biztosított 1 óra/hét. A lehetőségekből szabadon választhat, de választani kötelező. Ezek lehetnek: az egészséges és kulturált életmódra nevelés, diáksport, a természeti környezet ápolása vagy az irodalmi, képzőművészeti, zenei és vizuális képességek, a kreativitás fejlesztése, vagy öntevékeny diákkörök működése.

IV.5. A rendelet 2.§9. pontjában meghatározott tematikus csoportfoglalkozások keretterve és éves óraszám

TÉMAKÖRÖK

1. A tanulás tanítása
2. Az erkölcsi nevelés
3. Nemzeti öntudat, hazafias nevelés
4. Állampolgárságra, demokráciára nevelés
5. Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése
6. A családi életre nevelés
7. Testi és lelki egészségre nevelés
8. Felelősségvállalás másokért, önkéntesség
9. Fenntarthatóság, környezettudatosság
10. Pályaorientáció
11. Gazdasági és pénzügyi nevelés
12. Médiatudatosságra nevelés

A kollégiumi csoportfoglalkozások éves óraszám

TÉMAKÖR	1–8. évfolyam	9. évfolyam, 9./N évfolyam, 9./Ny. évfolyam	10. évfolyam	11. évfolyam	12. évfolyam	13–14. évfolyam
A tanulás tanítása	4	3	2	2	2	1
Az erkölcsi nevelés	2	2	2	2	1	1
Nemzeti öntudat, hazafias nevelés	2	2	2	2	1	1
Állampolgárságra, demokráciára nevelés	1	2	2	2	1	2
Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése	1	1	1	1	1	1
A családi életre nevelés	1	1	2	2	3	3
Testi és lelki egészségre nevelés	2	2	2	2	2	2
Felelősségvállalás másokért, önkéntesség	2	2	2	2	1	1
Fenntarthatóság, környezettudatosság	2	2	2	2	2	2
Pályaorientáció	2	2	2	2	2	2
Gazdasági és pénzügyi nevelés	2	2	2	2	3	3
Médiatudatosságra nevelés	1	1	1	1	1	1
	22 óra	22 óra	22 óra	22 óra	20 óra	20 óra

A kollégiumokban évi 37 nevelési héttel (a 12–13–14. évfolyamon 33 nevelési héttel), ezen belül minden héten egy kötelező csoportvezetői foglalkozással kell számolni. Az óraszámok minden évfolyamon lehetővé teszik, hogy a kollégiumok a tematikus csoportfoglalkozásokat – részben vagy egészben – a csoportvezetői foglalkozások keretében, vagy a felkészítő foglalkozások terhére szervezzék meg.

3. melléklet az 59/2013. (VIII. 9.) EMMI rendelethez

A kollégiumi foglalkozások keretprogramterve a tematikus csoportfoglalkozások szervezéséhez és tartalmának meghatározásához

Bevezető

A kollégiumi nevelésben a foglalkozások célja a kollégisták személyiségének, erkölcsi és esztétikai ismereteinek, jellemének, önismeretének, önbizalmának, felelősségvállalásának, közösségi szellemiségének megalapozása, illetve fejlesztése.

A kollégiumi foglalkozások a közösségi kapcsolatok kialakítására, a szociális képességek fejlesztésére, az egyéni tanulási módszerek elsajátítására, a helyes életviteli szokások kialakítására, a tágabb természeti, társadalmi környezetért érzett felelősségre nevelnek.

A kollégiumi együttélésben, a foglalkozásokon és tevékenységekben a kollégisták megtapasztalhatják a másik ember elfogadásának, segítségének és megbecsülésének a fontosságát. Megélhetik az értékek mentén kialakult közösséghez való tartozás biztonságát, mélyíthetik a természeti, történelmi és kulturális örökségünk megbecsülését. Nyitottabbá és elfogadóbbá válnak a hazai nemzetiségek és más népek kultúrája iránt. Felkészülnek a közéleti szereplésre, egyéni és közösségi érdekeik és értékrendjük képviselésére.

A foglalkozások olyan kompetenciákat is fejlesztenek, melyek révén a tanulóknál kialakul az alkalmazkodóképesség, a tolerancia, a konfliktuskezelő képesség.

A kollégiumi foglalkozások kiegészítik az iskolák nevelő-oktató munkáját. A foglalkozásra való felkészülés során a pedagógus több stratégia közül választja ki az optimális megoldást.

A középiskolai szakaszban a pályaválasztáshoz, a továbbtanuláshoz, a munkavállalói szerephez, a szakközépiskolában az ágazathoz tartozó szakképesítések megszerzéséhez szükséges képességek, készségek, attitűdök együttes fejlesztése a cél.

1. A tanulás tanítása

A kollégium a foglalkozások és a tevékenységek során támogatást nyújt abban, hogy a tanulók eredményesen fejezzék be választott iskolájukat.

Nagy jelentősége van az egyénre szabott tanulási módszerek elsajátításának, ezzel segítve az iskolai órákra való felkészülést, a jó eredmények elérését, a hátránnyal küzdők felzárkóztatását, a gyermekek tehetségének kibontakoztatását.

A tanulás tanítása, az ismeretszerzést és hasznosítást elősegítő beállítódások kialakítása nagymértékben hatással lesz egész felnőtt életükre, és elősegíti helytállásukat a munka világában.

Fejlesztési követelmények, 1-8. évfolyam

- Ismerje meg – és előbb pedagógus segítségével, majd önállóan alkalmazza - a kollégiumi tanulás folyamatában használatos, az életkori sajátosságokhoz igazodó, egyénre, csoportra szabott, hatékony tanulási eljárásokat, módszereket.
- Tudja szervezni idejét, tevékenységeit.

- Alakuljon ki megfelelő szövegértő olvasás, sajátítsa el az iskolai követelmények teljesítésére felkészítő tanulási technikákat.
- Legyen képes a tanultakról rövid tartalmi ismertetést készíteni, és erről szóban vagy írásban beszámolni.

Fejlesztési követelmények, 9-14. évfolyam

- Sajátítsa el és legyen képes alkalmazni a hatékony tanulási technikákat.
- A tanuló – pedagógus segítségével – legyen képes a számára legalkalmasabb módszereket kiválasztani.
- Tudjon szelektálni a megszerzett ismeretek, információk között.
- Alkalmazza a tanulást segítő hagyományos és modern eszközöket, használja a könyvtárat, és a feladatai megoldásához megfelelően tudja kiválasztani a szükséges szakirodalmakat.
- Legyen képes elemezni, értelmezni, rendszerezni a megszerzett ismereteket.

Programterv

Évfolyam	1-8	9.	10.	11.	12.	13-14.
Időkeret (óra)	4	3	2	2	2	1
Témák	Tartalmak, tevékenységek					
- különböző tanulási technikák és módszerek alkalmazása - a megszerzett és elsajátított ismeretek értelmezése, rendezése - a könyvtárhasználat rendje és módszerei	- Ismertessük az általánosan elfogadott tanulási módszereket, különös tekintettel a közösségben történő tanulásra. - Ismertessük az alapvető tanulási stílusokat, azok sajátosságait, az egyes stílusoknak leginkább megfelelő, hatékony tanulási módokat. - Gyakoroltassuk az iskolai követelmények teljesítésére felkészítő tanulási technikákat. - A gyakorlatban sajátítsa el a tantárgyhoz kapcsolódó ismeretek, tartalmi elemek szabatos szóbeli és írásbeli megfogalmazását. - Elemezzék, értelmezzék, rendszerezzék a megszerzett ismereteket. - Könyvtárlátogatással segítsük elő, hogy megfelelő módon és hatékonyan tudja használni a könyvtár nyújtotta ismeretszerzési lehetőségeket. - Készítsük fel a diákokat a tudatos, tanulást segítő internethasználatra. - Kérjük számon a megszerzett ismereteket és vessük össze az alkalmazott tanulási technika kiválasztásával, megfelelőségével.					

2. Az erkölcsi nevelés

A kollégiumi nevelés során fontos, hogy a diákok megismerjék az alapvető erkölcsi normákat, és ezek a normák beépüljenek személyiségükbe, mindennapi életükbe, tevékenységükbe.

Lényeges, hogy az erkölcsi nevelés a napi élet gyakorlatából, tapasztalataiból vegyen példákat, egyben készítsen fel az elkerülhetetlen értékkonfliktusokra és azok kezelésére.

A kamasz fiatalok esetében különösen jelentős, hogy segítsen számukra választ találni erkölcsi kérdéseikre, az esetleges problémáikra. Az erkölcsi nevelés nagy hatással van a közösség és az egyén életére egyaránt.

Fejlesztési követelmények, 1-8. évfolyam

- Ismerje az erkölcs fogalmát és szerepét az emberi együttélésben.
- Legyen tisztában az erkölcsi felelősség fontosságával.
- Képes legyen az életkornak megfelelő erkölcsi választásokra.

Fejlesztési követelmények, 9-14. évfolyam

- Lássa be az erkölcsi felelősség fontosságát.
- Gyakorlati és iskolai tapasztalatai, ismeretei révén ismerje fel a morális helytállás jelentőségét.
- Képes legyen megfelelő erkölcsi választásokra.

Programterv

Évfolyam	1-8	9.	10.	11.	12.	13-14.
Időkeret (óra)	2	2	2	2	1	1
Témák	Tartalmak, tevékenységek					
- erkölcsi érzék kifejlődése és szerepe - felelősség- és kötelességtudat - a munka megbecsülése - mértéktartás, együttérzés, segítőkészség	- Mutassuk be az embert, mint értékelő és erkölcsi lényt. - Szerepgyakorlatokon keresztül, a drámapedagógia eszközeivel teremtsünk összhangot a lelkiismeret szabadsága és a személy erkölcsi felelőssége között. - Példákon keresztül utaljunk az erkölcsi értékek és az erkölcsi érzék kialakításának jelentőségére az emberi kapcsolatokban. - Irodalmi, történelmi személyiségek életén keresztül ismertessük a különböző erkölcsi választásokat és ezek értékeljük. - Mutassunk be a mindennapi élet tapasztalataiból a morális helytállás jelentőségét, az egyéni döntések meghozatalában betöltött szerepét. - Ismertessük fel a diákokkal az erkölcsi kérdéseket felvető élethelyzeteket.					

3. Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

A kollégiumi foglalkozások lehetőséget biztosítanak arra, hogy a tanulók elsajátítsák azokat az ismereteket, gyakorolják azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek megalapozzák a szülőföld, a haza és népei megismerését, megbecsülését.

Ennek révén kialakul bennük a szűkebb és tágabb közösséghez való tartozás, a hazaszeretet érzése.

Fejlesztési követelmények, 1-8. évfolyam

- Ismerje nemzeti kultúránk értékeit, hagyományainkat.
- Váljon nyitottá más népek kultúrája iránt, ismerje meg, hogy Magyarországon milyen nemzetiségek élnek.
- Életkorának megfelelő szinten ismerje az ország és a magyarság nemzeti szimbólumait.
- Ismerje meg az adott település kultúrtörténetét, hagyományait, jellegzetességeit.

Fejlesztési követelmények, 9-14. évfolyam

- Ismerje fel a közösségi összetartozást megalapozó közös értékeket.
- Tudatosuljon a közösséghez tartozás, a hazaszeretet fontossága.
- Váljon nyitottá más népek kultúrája iránt.
- Ismerje országunk és a magyarság nemzeti szimbólumait.
- Ismerje a magyar tudomány, kultúra és sport kiemelkedő személyiségeit.
- Legyen kellő ismerete a település kultúrtörténetéről, hagyományairól.

Programterv

Évfolyam	1-8	9.	10.	11.	12.	13-14.
Időkeret (óra)	2	2	2	2	1	1
Témák	Tartalmak, tevékenységek					
- közösséghez tartozás, hazaszeretet - nemzeti, népi kultúránk értékei, hagyományai - a hazánkban élő nemzetiségek kulturális szokásai, emlékei, jelene - nemzetünk kapcsolódása Európához	- Mutassuk be nemzeti, népi kultúránk értékeit, hagyományait. - Történeti előadásokon keresztül alakítsunk ki pozitív attitűdöt a településhez, az országhoz, a nemzethez. - Ismertessük általában az Európához és az Európai Unióhoz való tartozásunk jelentőségét, történeti alapjait. - Mutassuk be a közösségi összetartozást megalapozó közös értékeket. - Ismertessük a nemzeti és az európai identitás kapcsolatát. - Egyéni témafeldolgozások révén mutassuk be a hazai nemzetiségek kulturális és nyelvi sokféleségét.					

4. Állampolgárságra, demokráciára nevelés

A kollégiumban folyó nevelés sajátos pedagógiai eszközei révén elősegíti a demokratikus jogállam, a jog uralmára épülő közélet működésének megértését.

A közösségi tevékenységek gyakorlásával a diákok átélhetik annak jelentőségét, hogy mit is jelent a felelős állampolgári részvétel a közügyekben a közösség és az egyén számára egyaránt.

Ez tágabb értelemben sokat segít a nemzeti öntudat erősítésében, és egyben összhangot teremt az egyéni célok és a közösségi jó között.

Fejlesztési követelmények, 1-8. évfolyam

- Legyen tisztában a demokrácia fogalmával, ismerje fel, jelentőségét a közösségben, az emberi társadalomban.
- Lássza be, hogy a jog a társadalmi élet nélkülözhetetlen szabályozó eszköze.
- Értse meg az állampolgár és a társadalom együttműködésének fontosságát az egyéni és társadalmi célok elérése érdekében.
- Értse a kötelezettségek és a jogok egymásra gyakorolt hatását.

Fejlesztési követelmények, 9-14. évfolyam

- Ismerje a demokratikus állam működésének főbb elemeit (választási rendszer, helyi önkormányzatok, törvényhozás, kormány, igazságszolgáltatás, fegyveres testületek, stb.).
- Legyen tisztában a jog szerepével a társadalmi életben.
- Értse meg az állampolgár és a társadalom együttműködésének fontosságát az egyéni és társadalmi célok elérése érdekében.
- Képes legyen belátni a kollégiumi diák-önkormányzat jelentőségét a kötelezettségek és a jogok gyakorlása során.

Programterv

Évfolyam	1-8	9.	10.	11.	12.	13-14.
Időkeret (óra)	1	2	2	2	1	2
Témák	Tartalmak, tevékenységek					
- a demokratikus jogállam felépítése - a felelős állampolgári magatartás jelentősége - a demokrácia elvei és gyakorlati megvalósulása - cselekvő állampolgári magatartást és törvénytisztelet	- Ismertessük a demokratikus jogállam működésének alapelveit, az állampolgárság fogalmát és az alapvető állampolgári jogokat. - Szerepjátékokon keresztül értessük meg a cselekvő állampolgári magatartás és a törvénytisztelet jelentőségét. - A diák-önkormányzati munka révén gyakorolja a közügyekben kifejtett hatékony együttműködés jelentőségét, a helyi és a tágabb közösségeket érintő problémák iránti érdeklődés fontosságát. - Tevékenyen vegyen részt a kollégiumi diákönkormányzat munkájában, így a demokratikus elvek megvalósításában, az önálló cselekvés, a megbízhatóság, a kölcsönös elfogadás elsajátításában.					

5. Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

A kollégiumi nevelés elősegíti, hogy kialakuljanak az önismeret gazdag és szilárd elméleti és tapasztalati alapjai.

A közösségi lét, a csoporthoz tartozás, az egymás közötti interakciók elősegítik a reális énkép és az önértékelés kialakulását, melyek a személyiségfejlődés meghatározó elemei.

Mód van a mások helyzetébe történő beleélés képességének kialakítására, mások elfogadására.

Ezek a képességek elősegítik, hogy kulturált közösségi élet alakuljon ki a kollégiumban.

Fejlesztési követelmények, 1-8. évfolyam

- Legyen képes, személyiségjegyeit, tulajdonságait, képességeit felismerni.
- Értse, hogy tevékenységével tehet közvetlen környezetéért, csoportjáért, társaiért.
- Láss be, hogy szükség van az alapvető magatartási szabályok betartására.

Fejlesztési követelmények, 9-14. évfolyam

- Ismerje meg az emberi kapcsolatok létrejöttét elősegítő, illetve gátló személyiségvonásokat.
- Legyen tudatában, hogy a gondosan kiválasztott és mély emberi kapcsolatok mennyire értékesek az emberi együttélésben.
- Életkorának megfelelő választékossággal legyen képes a társas kommunikációra.
- Alakuljon ki a tanulóban a választási lehetőségek felismerésének képessége, és döntési helyzetekben legyen képes e lehetőségeket mérlegelni.
- Válgják természetessé benne a másik ember személyiségének tisztelete és megértése, a helyes önismeret kialakítása, önmaga felvállalása.

Programterv

Évfolyam	1-8	9.	10.	11.	12.	13-14.
Időkeret (óra)	1	1	1	1	1	1
Témák	Tartalmak, tevékenységek					
- az önismeret és társas kapcsolati kultúra - az empátia és mások elfogadása - a tudás és tapasztalat jelentősége - társas kommunikáció	- Ismertessük az önismeret, és a társas kapcsolati kultúra meghatározó jellemzőit. - A csoport aktív közreműködésével segítsük elő a megalapozott önismeret kialakítását. - Mutassuk be, a kulturált társas kapcsolatok, a helyes egyéni és közösségi élet szabályait. - Szerepjátékok segítségével alakítsuk ki, illetve fejlesszük a mások megértéséhez és tiszteletéhez szükséges képességeket. - Csoport előtti megmérettetés révén segítsük elő a pozitív énkép kialakítását az eddig elsajátított készségekre és tudásra alapozva annak érdekében, hogy a diákok sorsukat és életpályájukat maguk alakítsák.					

6. A családi életre nevelés

A család, mint a társadalom alapvető közösségi építőköve különös jelentőséggel bír a fiatalok kiegyensúlyozott személyiségfejlődésében.

A kollégiumnak éppen ezért kitüntetett feladata a harmonikus családi minták közvetítése, a családi közösségek, értékek megbecsülése.

A kamaszkorban kiépülő párkapcsolatoknak is fontos szerepe van a későbbi családi közösség kialakításában.

Egymás tisztelete, a másik iránt érzett felelősség, a helyes szexuális kultúra és az erkölcsi értékek kialakítása döntő jelentőségű, melyben a kollégiumi nevelésnek fontos szerepe van.

Fejlesztési követelmények, 1-8. évfolyam

- Ismerje a család szerkezetét, működését, valamint a különféle szerepeket és szabályokat a családi közösségben.
- Képes legyen felismerni és megfelelő módon kezelni, értelmezni a családban előforduló különböző konfliktusokat.

Fejlesztési követelmények, 9-14. évfolyam

- Ismerje a különféle szerepeket és szabályokat a családban.
- Tudatosuljon a családalapítás, családtervezés, a helyes párkapcsolat és felelősségvállalás fontossága.
- Ismerje meg a helyes szexuális kultúra jellemzőit és kialakításának jelentőségét a párkapcsolatokban.

Programterv

Évfolyam	1-8	9.	10.	11.	12.	13-14.
Időkeret (óra)	1	1	2	2	3	3
Témák	Tartalmak, tevékenységek					
- a család szerepe, jelentősége az egyén életében - együttműködés és felelősségvállalás a családban - szexuális kultúra - családtervezés - konfliktusok a családban	- Példákon keresztül mutassuk be, hogy a családi élet színtere a családi otthon. - Ismertessük a család szerepét, jelentőségét az egészséges testi és lelki fejlődés kialakulásában. Hangsúlyozzuk az idős családtagokkal való kapcsolattartás, együttműködés és támogatásuk fontosságát. - Mérjük fel, hogy kinek, mit jelent a család, az otthon. - Szemléltessük a családi munkamegosztást, ennek helyét és szerepét a családi közösségben. - Ismertessük a helyes, felelősségteljes párkapcsolat jelentőségét és kialakításának folyamatát. - Ismertessük a helyes szexuális kultúra jellemzőit és jelentőségét a férfi nő kapcsolatban. - Szerepjátékokon keresztül mutassuk be a családban előforduló konfliktusokat és kezelésük módját.					

7. Testi és lelki egészségre nevelés

Az egészséges életritmus és életvitel kialakítása, tudatosítása meghatározó jelentőségű a fiatalok számára.

A tanulók a kollégiumban olyan ismereteket, gyakorlati képességeket sajátíthatnak el, olyan szokásokat tanulhatnak meg, amelyek segítik őket testi és lelki egészségük megőrzésében, az egészségkárosító szokások kialakulásának megelőzésében.

A kollégium sportélete nagymértékben hozzájárulhat az egészséges életmód kialakításához és fejlesztéséhez.

Fejlesztési követelmények, 1-8. évfolyam

- Legyen tisztában az egészségtudatos életmód jelentőségével.
- Tudatosuljon és váljon napi gyakorlattá az egészséges életmód és a testmozgás.
- Ismerje a különféle egészségkárosító szereket és a szenvedélybetegségeket.

Fejlesztési követelmények, 9-14. évfolyam

- Legyen tisztában a helyes életritmus és életvitel személyiségre, testi fejlődésre kifejtett pozitív jelentőségével.
- Ismerje fel az egészséget fenyegető tényezőket, a szenvedélybetegségeket, és ismerje ezek megelőzésének módjait.
- Tudatosuljon és váljon napi gyakorlattá az egészséges életmód és a testmozgás, az egészségtudatos életmód.
- Legyen tisztában az egészség, a sport és a lelki élet egymásra gyakorolt hatásával.

Programterv

<i>Évfolyam</i>	1-8	9.	10.	11.	12.	13–14.
<i>Időkeret (óra)</i>	2	2	2	2	2	2
<i>Témák</i>	<i>Tartalmak, tevékenységek</i>					
- egészséges életmód és életvitel	- Ismertessük a rendszeres testmozgás és az egészségtudatosság kapcsolatát, az elhízás és a korszerű táplálkozás, egészséges életmód és életvitel összefüggéseit. - Ismertessük a káros szenvedélyeket, szokásokat, a teljesítménynövelő szerek használatának veszélyeit. - Mutassuk be és a gyakorlatban alkalmazzuk a rendszeres fizikai aktivitás és sport hatását a szervezetre. - Ismertessük az érzellem-, feszültség szabályozás és agresszió megelőzését a sport, a mozgással járó tevékenységek révén.					
- a sport hatása a lelki egyensúly megteremtésében és megőrzésében						
- prevenció, életvezetés, egészségfejlesztés						

	- Diákköri tevékenységek révén a tanulók tapasztalják meg az egyéni felelősség és döntés jelentőségét az egészséges életvitel és a szabadidős tevékenységek megvalósításában.
--	---

8. Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

A hátránnyal élők iránt érzett felelősség, és az értük végzett önkéntes feladatvállalás megfelelő módon segíti a szociális érzékenység kialakulását a tanulóknál.

A szűkebb és tágabb környezetünkben ilyen helyzetben élőkért végzett önkéntes feladatvállalás fontos személyiségfejlesztő hatással bír.

Az önkéntes feladatvállalási hajlandóság beépülése, megszilárdítása fontos nevelési feladat: a tudatos, felelősségteljes állampolgári lét alapvető velejárója.

Fejlesztési követelmények, 1-8. évfolyam

- Jelenjen meg a tanuló személyiségében a szolidaritás érzése.
- Legyen érzékeny mások helyzete iránt.
- Alakuljon ki az összetartozás érzése.

Fejlesztési követelmények, 9-14. évfolyam

- Alakuljon ki segítő magatartás a fogyatékkal élők iránt.
- Tudatosuljon az együttműködés és az egymásra figyelés fontossága.
- Legyen motivált önkéntes feladatvállalásra a hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű társak iránt.

Programterv

Évfolyam	1-8	9.	10.	11.	12.	13-14.
Időkeret (óra)	2	2	2	2	1	1
Témák	Tartalmak, tevékenységek					
- társadalmi felelősségvállalás és szolidaritás - önkéntes feladatvállalás másokért - összetartás és együttérzés	- Ismertessük a hátrányos helyzet fogalmát. - Példákon keresztül mutassuk be a társadalmi felelősségvállalás fontosságát, a másokért érzett szolidaritás jelentőségét. - Ismertessük, hogy mit jelent fogyatékkal élni. - A segítő magatartás kifejlődése érdekében szervezzünk olyan diákkört, melyben beteg, idős emberek élethelyzetén javíthatunk.					

	- Az együttműködés, egymásra figyelés képességének kialakítása érdekében élethelyzeteken keresztül mutassuk be az egyéni felelősség és a közös felelősségvállalás egymásra hatását. - Ismertessük a tágabb közösségért (kollégium, település) végzett önkéntes munka lehetőségeit és jelentőségét.
--	---

9. Fenntarthatóság, környezettudatosság

A mai társadalmi, gazdasági helyzetben kitüntetett szerepe van a természeti környezet megóvásának.

A kollégiumi diáknak meg kell tanulnia, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használja.

Fel kell készíteni őket a környezettel kapcsolatos állampolgári köteleességek és jogok gyakorlására, a környezet védelmét elősegítő tevékenységekre, közös cselekvésekre.

Fejlesztési követelmények, 1-8. évfolyam

- Váljon érzékennyé környezete állapota iránt és legyen képes a környezet sajátosságainak megismerésére.
- Tekintse értéknek a természeti és az ember alkotta környezet esztétikumát, fenntartható, harmonikus működését és jöjjön létre benne készített környezet értékeinek megőrzésére.
- Fejlődjenek ki benne a harmonikus környezet iránti igények, környezetkímélő életmódhoz szükséges szokások és legyen motivált a környezet védelmét célzó közös cselekvésre.

Fejlesztési követelmények, 9-14. évfolyam

- Ismerje fel a mindennapi életben előforduló, a környezetet szennyező anyagokat, a környezetre káros tevékenységeket, és kerülje is el ezeket.
- Legyen képes társaival együttműködésben tudatosan, a környezeti szempontokat is figyelembe véve alakítani a kollégium belső és külső környezetét. Ne hagyja figyelmen kívül személyes élettereinek kialakításában a környezetbarát módokat.
- Részesítse előnyben a természetes, újrahasznosítható anyagokat.
- Legyen felkészülve a környezettudatos döntések meghozatalára, melyekben hasznosítsa a különböző tantárgyakban tanultakat.
- Legyen felkészülve arra, hogy érvelni tudjon a környezetvédő megoldások mellett.
- Válgja erkölcsi alapulvévé a természet tisztelete, környezete megbecsülése.

Programterv

Évfolyam	1-8	9.	10.	11.	12.	13–14.
Időkeret (óra)	2	2	2	2	2	2
Témák	Tartalmak, tevékenységek					
- a természet és az emberi környezet egymásra hatása - természeti erőforrásaink védelme - ipari termelés és a környezet védelme - 'gondolkodj globálisan, cselekedj lokálisan'	- Ismertessük, és lehetőségeink szerint mutassuk be a környezetre káros anyagokat és tevékenységeket. - Mutassuk be (pl. természetfilm segítségével) az ember és természet egészséges együttélését. - A gyakorlatban szervezzünk természeti környezetet védő tevékenységeket, akciókat. - Mutassuk be az újra hasznosítható anyagok sokszínű felhasználhatóságát. - A tanulók adjanak számot az iskolában tanultak felhasználásával arról, hogy miként tudnának segíteni környezetük megóvásában. - Ismertessük a környezetkímélő életmód előnyeit úgy egyéni, mint a közösségre gyakorolt hatása alapján.					

10. Pályaorientáció

A kollégium olyan feltételekkel rendelkezik, melyek az öntevékeny tanulói cselekvések révén biztosítják a képességeik kibontakoztatását, elmélyülhetnek az érdeklődésüknek megfelelő területeken, megtalálhatják későbbi hivatásukat, kiválaszthatják a nekik megfelelő foglalkozást és pályát.

A különféle szakkörökön, önképző körökön képessé válhatnak arra, hogy a számukra megfelelő pályaválasztásuk érdekében megtegyék a szükséges erőfeszítéseket.

A pályaválasztáson túl egyben felkészülhetnek a választott életpályára is.

Fejlesztési követelmények, 1-8. évfolyam

- Tudatosuljon a diákokban a pálya és a személyiség valamint a képességek és az adottságok összhangja.
- Tudja összehasonlítani az egyes pályák szakmai, ergonómiai elvárásait, jellemzőit.

Fejlesztési követelmények, 9-14. évfolyam

- Legyen képes felismerni az önismeret szerepét a helyes pályaválasztásban, ismerje saját képességeit.
- Legyen képes mérlegelni saját pályaválasztási lehetőségeit.

- Tudjon önállóan tájékozódni a pályaválasztási dokumentumokban.
- Legyen képes megérteni a munkahelyi feladatokat és elvárásokat.
- Tudja alkalmazni az álláskeresés különböző technikáit, alakítsa ki a megfelelő kommunikációs stílust.
- Tudatosuljon benne, hogy élete során többször pályamódosításra kényszerülhet, ezért is van jelentősége a folyamatos tanulásnak, önképzésnek.
- Rendelkezzen megfelelő ismeretekkel választott szakmájával, hivatásával kapcsolatban, munkaerő-piaci lehetőségeiről, munkavállalói szerepéről.

Programterv

Évfolyam	1-8	9.	10.	11.	12.	13-14.
Időkeret (óra)	2	2	2	2	2	2
Témák	Tartalmak, tevékenységek					
- tevékenységek és szakmák jellemzői - különféle életpályák bemutatása - a munka világa és jellemzői - továbbtanulási lehetőségek	- Mutassuk be a különféle szakmákat és a betöltésükhöz szükséges képességeket, adottságokat, ergonómiai elvárásokat. - Önismereti teszt segítségével mérjük fel a tanulók személyiségi jellemzőit, érdeklődési körét és ehhez kapcsolódóan a pályaválasztási lehetőségeit. - Mutassuk be, milyen pályaválasztási dokumentumok léteznek és azok hogyan használhatók. - Ismertessük és gyakoroltassuk az álláskeresés (bemutakozás, interjú, pályázat írás stb.) különböző technikáit. - Mutassuk be, hogy a folyamatos tanulás, az újabb képzettség megszerzése mennyiben segíti a pályamódosítást, és munkanélkülivé válás esetén az újbóli elhelyezkedést.					

11. Gazdasági és pénzügyi nevelés

A pénz világának, a helyes gazdálkodás alapvető szabályainak megismerésére a kollégium megfelelő helyet és lehetőséget biztosít a tanulók számára.

Működése egyben megfelelő példát mutat arra, hogy miként kell és szabad a javakkal ésszerűen gazdálkodni, a fogyasztás szerkezetét a lehetőségekhez viszonyítva megfontolt módon kialakítani.

Az egyéni és közösségi érdekek jól összehangolhatók a diák-önkormányzati munka révén. Gyakorolhatók a döntés és a felelősség egymásra hatásából adódó helyzetek.

Fejlesztési követelmények, 1-8. évfolyam

- Ismerje meg az ésszerű családi gazdálkodás kialakításának módszereit.
- Legyen tisztában az otthoni pénzügyi lehetőségekkel, korlátokkal.

- Tanulja meg a különféle pénzkezelési technikákat.

Fejlesztési követelmények, 9-14. évfolyam

- Ismerje a társadalmi, gazdasági problémák kialakulásának okait.
- Tanulja meg az ésszerű családi gazdálkodás kialakításának módszereit.
- Tudja alkalmazni a pénzkezelés különböző technikáit.
- Tudatosuljon benne a munka jelentősége, mint a javak létrehozásának, illetve megszerzésének eszköze.
- Legyen tisztában a vállalkozások szerepével, a kockázatvállalás fontosságával és veszélyeivel.

Programterv

Évfolyam	1-8	9.	10.	11.	12.	13-14.
Időkeret (óra)	2	2	2	2	3	3
Témák	Tartalmak, tevékenységek					
- a gazdaság működésének alapjai - a családi gazdálkodás - munka, fogyasztás és gazdálkodás - pénzkezelés technikái - vállalkozás és kockázat	- A helyes családi gazdálkodás bemutatása különféle családszerkezetben. - Példákon keresztül ismertessük, milyen problémák adódhatnak a társadalomban a helytelen gazdálkodás miatt és ezek milyen következményekkel járnak. - Ismertessük és a lehetőségeknek megfelelően gyakoroltassuk a banki műveleteket (csekk kitöltése, bankkártya használata, pénzáttétel, stb.). - Mutassuk be a munkával szerzett jövedelem és az ebből finanszírozható javak, szolgáltatások összefüggéseit. - Ismertessük a vállalkozás lényegét, alapvető formáit, és a működési módjukat. - Példákon keresztül mutassuk be, mit jelent a kockázatelemzés, a kockázatvállalás, miért van ennek jelentősége, és melyek a veszélyei.					

12. Médiatudatosságra nevelés

A társadalmi élet szinte minden mozzanatát áthatják a különféle médiumok.

A diákok kollégiumi nevelésének szempontjából tehát fontos, hogy értsék az új és hagyományos médiumok nyelvét, a társadalom és a média kölcsönös kapcsolatát.

A médiatudatosságra nevelés során a megfelelő értelmező, kritikai beállítódás kialakításának és fejlesztésének meghatározó jelentősége van valamennyi korosztály számára.

Fejlesztési követelmények, 1-8. évfolyam

- Tudjon különbséget tenni a médiatartalmak között.
- Ismerje a reklám szerepét, jelentőségét, előnyeit és veszélyeit.
- Tanulja meg hatékony módon és megfelelő mértékben felhasználni a számítógép és egyéb online média nyújtotta lehetőségeket.

Fejlesztési követelmények, 9-14. évfolyam

- Alakuljon ki kritikai érzéke a médiatartalmak megválasztásához.
- Képes legyen az online kommunikáció hatékony felhasználására.
- Ismerje a reklám hatását a fogyasztásra.
- Tanulja meg hatékony módon és megfelelő mértékben felhasználni a számítógép és egyéb online média nyújtotta lehetőségeket.
- Ismerje meg a közösségi tartalmak etikus, jogszabályok szerinti használatának és felhasználásának szabályait.
- Tudatosuljanak az adatbiztonsággal, jogtudatossággal, a függőséggel (internet, számítógépes játékok) és egyéb veszélyekkel és azok elkerülésével kapcsolatos ismeretek.

Programterv

Évfolyam	1-8	9.	10.	11.	12.	13-14.
Időkeret (óra)	1	1	1	1	1	1
Témák	Tartalmak, tevékenységek					
- a média társadalmi szerepe - a reklám és a fogyasztás összefüggése - a médiatartalmak és a valóság összefüggése - az internet használatának szabályai, a helyes etikai magatartás és felelősség - a számítógép, az internetfüggőség veszélyei	- Ismerkedés a hagyományos médiával a különféle folyóiratokon, kiadványokon keresztül. - Az elektronikus médiák (internetes ismeretterjesztő oldalak, e-book stb.) használatának gyakorlása. - Reklámok céljainak, hatásainak bemutatása különféle (pozitív és negatív) példákon keresztül. - Jogszabályok, etikai előírások ismertetése a hagyományos média és az internet használat esetében. - Gyakoroltassuk különféle ismeretek hozzájutásának módjait az internetes keresők segítségével. - Az adatbiztonság szabályainak, megteremtési lehetőségeinek ismertetése. - Az internet és játékkülfüggőség káros hatásainak bemutatása.					

V. Az EFOP-3.3.7-17-2017-00049 azonosítószámmal nyilvántartott pályázat kapcsán vállalt feladatok

CÉLTERÜLET: INNOVÁCIÓS MŰHELY FEJLESZTÉSE

Fizika innovációs műhely

Mai világunkban a természettudományos tárgyak ismerete, a tudományos és technikai vívmányok folyamatos értő használata elengedhetetlen. A gyerekek eleve érdeklődéssel viseltetnek ezen eszközök iránt, felépítésük, működésük, megépítésük foglalkoztatja őket. Lehetőségük ezek megvalósítására azonban otthoni körülmények között és a graduális oktatásban is korlátozott. Az építkező céllal érdeklődő diákok számára szeretnénk lehetőséget teremteni, hogy műszaki irányú kreativitásukat elméleti és gyakorlati alapozással segítve kamatoztathassák. Pedagógus által felügyelt, balesetvédelmi szempontból biztonságos foglalkozások teszik lehetővé az otthon esetleg veszélyes, a szülők által érthető okokból nem támogatott szárnypróbálgatásokat.

A kis létszámú iskolai szakköri csoportokban folyó munka pályaaorientációs célzatú is. Szeretnénk ablakot nyitni diákjainknak a tudományos kutatásra és a műszaki tudományokra az ehhez szükséges alapok, tapasztalatok biztosításával.

Célunk jelen pályázat keretein belül egy *fizika innovációs műhely* kialakítása az iskolában, melynek fontos pilléreit két tervezett szakkör képezi a már régóta magas színvonalon működő tehetséggondozás és versenyfelkészítés mellett. Az egyik, az iskola alagsorában folyamatosan alakuló lézeres akadálypálya és optoelektronikai installációkat bemutató barlang építését, illetve egyéb, kapcsolódó projekteket *célzó kvantumelektronika szakkör*, amely a 2016/17-es tanévben már elindult. A másik szakkör 2018 februárjában kezdődött. Ez utóbbi az iskola területén elszórtan kiállított, folyamatosan cserélődő, aktív dekoráció elkészítésére irányuló „*barkács-fizikaszakkör*”, melynek produktumaiból iskolai állandó interaktív fizikakiállítás létrehozása a célunk. Olyan csodák palotája jellegű, science múzeumokban fellelhető interaktív „fizikás játékok” tervezése és készítése a szándékunk, melyeket ki lehet majd állítani rövid útmutatóval, leirattal az iskola bizonyos pontjaira, ahol érdeklődő vagy éppen unatkozó diákok próbálgathatják, játszhatnak velük. Az installációk élménypedagógiai úton segítik az adott fizikai témakör megértését kipróbálóik számára, kézzel fogható tapasztalatok szerzése révén.

Felgyorsult társadalmunkban a diákság kifejezetten célorientált felfogása és szemlélete is igényli az olyan projektek kidolgozását, melyek kitartó, precíz, szakmailag megalapozott munkával, de

belátható időn belül gyümölcsözők, kézzel fogható eredményük, van és kicsiben leképezik egy tudományos/mérnöki munkacsoport munkájának részfeladatait, a műszaki pályán lényeges munkafolyamatokat.

TEVÉKENYSÉGEK

1. Kvantumelektronika-szakkör

Heti szakkör

(30 alkalom / tanév; 3*45 perc/alkalom)

Az iskolánkba jelentkező és felvett tanulók egy része az általános iskolában dolgozó tanár kollégák hatására elkezdett, illetve szeretné elkezdeni elektronikai áramkörök építését. A pályaválasztás során többen mérnöki irányt választanak. Az iskolában robotika szakkör működik, illetve az informatikatagozaton tanuló diákok programozással foglalkoznak. Az informatikai ismereteket kiegészíti az elektronikai eszközök építése és felhasználása. Az elektronikai eszközök felhasználóit szeretnénk megismertetni azzal, hogy az eszközök működésének hátterében milyen elemi folyamatok játszódnak le. Ezáltal az elektronika misztikusságát körülvevő lepel lehullhat. Az elektronika alkalmazásaként megjelenő lézeres optoelektronikai barlang építését célzó szakkör az analóg elektronikától indul és elvezeti a fiatalokat a digitális elektronikáig, megalapozván ezzel az iskolában működő robotika szakkört is. Diákjainknak 2016 őszén „Kvantumelektronika” névvel szakkört hirdettünk, mely feladatköre többek között a lézeres barlang kiépítése tudományos szempontból komoly alapozással, ismeretbővítéssel, mérnöki és kutatói attitűdök kialakításával. A biztató eredmények és érdeklődés miatt a szakkör továbbfejlesztését és folytatását tervezzük.

A szakkör létszáma 10 diák és egy tanár, külső mentor bevonásával (PTE TTK Fizikai Intézet). Cél az önképző kör létrehozása is: a diákok egymást segítik tanári, szakértői támogatással.

A hosszú távú célok és lehetőségek megmutatása is célunk, ezért olyan belföldi tanulmányutakat is szervezünk a szakkörös diákoknak, melyek magyar viszonyok között, de európai szempontból versenyképes munkahelyeket vizualizálnak; az elektronikai ismeretek és a lézerek felhasználásának igazán sokszínű palettáját tárják fel pályaaorientációs szempontból is.

A szakköri csoportban tevékenykedő diákokat kiemelkedő természettudományos és matematikai tanulmányi és országos verseny eredményeik, korábbi projekteken való tevékenységük, valamint személyes érdeklődésük alapján választjuk ki.

A pályázat hároméves időszaka alatt a szakkört minden évben meghirdetjük, tematikája az új résztvevők miatt hasonlóan alapozással indul. A haladó szintű diákok differenciált tevékenységére a lehetőség adott. A szakköri munkaterv is ennek megfelelően készült el: a szakkörök nagy hányadában külön feladatokkal és témákkal készülünk a kezdő és haladó diákok számára, időnként

a teljes hallgatóság számára közös foglalkozásokkal, programokkal (laborlátogatás, kiértékelés, stb.). Mivel az iskolai lézerbarlang folyamatosan fejleszthető, sok lehetőséget kínáló tér, építése, fejlesztése sokéves, változatos projektmunkát tesz lehetővé.

A szakköri tevékenység közvetett célja a diákok egyéni fejlődése, önálló ismeretszerzése, csoportmunkára való készségének kialakítása, nyelvismeretének fejlesztése az idegen nyelvű szakirodalom használata segítségével. Az egyéni fejlődés célja továbbá, hogy szélesedjen a tanulók látóköre a műszaki és természettudományokban, hogy láthassák és tapasztalják az elméletben megtanultak gyakorlati megvalósulásait. Tervezzenek és valósítsanak meg elektronikai vezérlést, optikai utakat. Sajátítsanak el készség szintjén elektronikai és optikai megoldásokat, kivitelezési módszereket. Tanulják meg munkájukat jegyzőkönyvezni, problémáikat megfogalmazni és megoldani (akár külföldi vagy hazai szakirodalom segítségével), eredményeiket magyarázni, prezentálni, továbbgondolni.

A szakkör közvetlen célja az iskola alagsorában egy véglegesen kiépített lézerbarlang (biztonsági rendszerekhez hasonló akadálypálya) berendezése, az optika alapjelenségeit bemutató interaktív installációkkal és számítógép vezérelte lézeres kép- és hangeffektusokkal. A barlang tehát optikai és elektronikai kísérletek színtere. Szakköri tevékenységük során a manuális és a szoftveres tevékenység komplex élményével gazdagodnak a diákok.

A szakköri tematika nem kőbe véssett, dinamikusan alakul a projektek arculatához, aktuálisan igazodva a gyerekek képességeihez, igényeihez, ötleteihez a technika fejlődéséhez. Mivel a tudományos és a mérnöki munka kicsinyített modellje a szakkör, előfordulhatnak elakadási pontok, elhúzódó, nehezebben megoldható feladatok, zsákutcák, újratervezés. Ezért a tematikus terv útmutató jellegű, időbeli ráhagyásokkal készült. A szakkörös diákok több munkacsoportban dolgoznak egyrészt aszerint, hogy kezdő vagy haladó szintű az aktuális tudásuk, illetve a projektek egyes részfeladatai is megoszlanak a csoportok között.

2. BARKÁCS-FIZIKASZAKKÖR

Heti szakkör

(30 alkalom / év; 3*45 perc/alkalom)

A tervezett demonstrációs eszközök és logikai játékok, fejtörők az iskola folyosóján (várakozóhelyeken) bárki számára elérhető módon kipróbálhatók, az élmény alapú oktatás részét képezik, gondolkodásra, csoportos vagy egyéni problémamegoldásra sarkallnak. Az eszközök mellé tervezett, diákok által elkészített leiratok elősegítik azok elméleti megértését, elmélyítik a graduális oktatás fejezeteit, az útmutatók segítik az eszközök rendeltetésszerű használatát. A témákhoz kapcsolódó eszközöket cseréljük aszerint, hogy hogyan készülnek el a barkácsszakkörön az

újabbak. A tervezett folyosói installációk a fizika alábbi témaköreinek demonstrációjára hivatottak: különböző típusú mechanikai mozgásfajták szemléltetése, hajítások vizsgálata, ütközések, bolygómozgás, súlypont-egyensúly, súrlódás, mágnesség, rezgések, hullámok, tükrök, fénytani játékok, napelem, lépésfeszültség bemutatása, energiaátadás, hőtani modellek, felületi feszültség, közegeellenállás, hangtan, hangszermodellek. Tanórai demonstrációs eszközként is használhatók. A már lecserélt játékokból hosszú távon az iskola területén egy állandó „csodák palotája jellegű” interaktív kiállítás, akadálypálya készítése a célunk, amely az iskola diáksága és partneriskolák tanulói számára látogatható. Ez a Kutatók éjszakáján és egyéb országos tudományos rendezvényeken nyilvános lehet.

Ötletgyűjtés céljából tanulmányi kirándulás keretein belül látogatást tervezünk az ország nagyobb városaiban fellelhető „csodák palotája” jellegű természettudományos kiállításokra (pl. Debrecen, Budapest, Szeged, Győr).

A résztvevő diákok száma: 10 fő és egy tanár vezeti a foglalkozásokat.

A szakköri tematika nem kőbe véselt, dinamikusan alakul a demonstrációs eszközök arculatához, a gyerekek képességeihez, munkatempójához, igényeihez; illetve az alapanyagok beszerzésének üteméhez igazodva. Előfordulhatnak elakadási pontok, elhúzódó, nehezebben megoldható feladatok, zsákutcák, újratervezés. Ezért a tematikus terv útmutató jellegű, túltervezett, azaz inkább több témát érint, mint kevesebbet a szakkör jellegének újszerűsége miatt. A szakkörös diákok több munkacsoportban dolgoznak: a projektek egyes részfeladatai megoszlanak a csoportok között.

A szakkörök közvetlen céljának eléréséhez a diákoknak időnként szembesülniük kell kudarcokkal és újra kell tervezni, más megoldásokat kell keresniük. Ezekbe az egyszerűbb zsákutcaiba hagynunk kell őket befutni és onnan kijönni. A gyerekeknek lehetőségük nyílik új ötletek előadására, érvelni az elképzeléseik mellett. A megvalósítás során igazolódik be, hogy tényleg kivitelezhető-e az ötletük. Az egész projektben mindvégig benne rejlik a játék, ami vonzóvá teszi az amúgy komoly elméleti alapozást és a gyakorlati megoldások nehézségét. Az örömmel és lelkesedéssel elvégzett feladat teheti az ember hobbiját a munkájává (és a munkáját hobbijává). Ez pályaaorientáció.

A tudományos igényű tervezéstől a megvalósulásig tartó út kitartást, alapos elméleti ismereteket, gyakorlati tapasztalatot igényel. A tudományos és műszaki életben is gyakran előfordul, hogy újra kell tervezni, átgondolni az eredetileg kitűzött feladatsorokat. Ez egyszerre igényel kreativitást, türelmet, alázatot és monotonitástűrést. Egyéni és csoportos munkaformák is megjelennek. Ezeket az attitűdöket átélhetik, megtapasztalhatják, fejleszthetik a tanulók a projekt során. A gondolkodási és elemzőképességük fejlődése folyamatos a kitűzött részfeladatok során. A gondolkodási sebesség, mennyiségi következtetési, érvelési, bizonyítási, problémamegoldási képességeik folyamatos fejlesztése a cél. A szakkörökön a csapatban való munkálkodás és így a közös problémamegoldás előkészíti az egyetemi laborgyakorlatokat, lehetővé tesz kísérletes versenyekre való felkészülést is.

A tehetséggondozás gyümölcseként az átlagon felüli innovációval, szorgalommal, kreativitással rendelkező diákok saját iskolai környezetük szakértő alakítóivá válnak (pince-interaktív játéktér, folyosói aktív dekoráció), továbbá versenyek sikeres résztvevőivé, szakcikkek szerzőivé.

3. ÉLMÉNYPEDAGÓGIAI KIRÁNDULÁS, TANULMÁNYÚT (7 alkalom/év)

Fizika szakkörökhöz kapcsolódó tanulmányút

(3 alkalom/ év)

A különböző fizikaszakkörök résztvevői számára több közös tanulmányutat tervezünk a pályázati időszak alatt. A hosszú távú célok és lehetőségek megmutatása is célunk, ezért olyan belföldi tanulmányutakat is szervezünk, melyek magyar viszonyok között, de európai szempontból versenyképes munkahelyeket vizualizálnak, az elektronikai ismeretek és akár a lézerek felhasználásának igazán sokszínű palettáját tárják fel pályaaorientációs szempontból is. Ötletgyűjtés céljából a tanulmányi kirándulás keretein belül látogatást tervezünk az ország nagyobb városaiban fellelhető „csodák palotája” jellegű természettudományos kiállításokra is.

Biológia szakkörökhöz kapcsolódó tanulmányút

(4 alkalom/ év)

A biológiaoktatás elengedhetetlen részét képezik az elméleti tudást megerősítő és azt a gyakorlattal összekapcsoló terepi valamint a laboratóriumi vizsgálatok. A terepgyakorlatok során a diákok a tanórákon megtanult ismereteket valós környezetben ismerhetik meg. Ennek során különböző vizsgálatokat, méréseket, megfigyeléseket végeznek. Ezeket jegyzőkönyv formájában rögzítik, majd tanáraik segítségével kiértékelik. A terepgyakorlatok célkitűzései három nagy tématerületet ölelnek fel:

1. A növényteni ismeretek terepi alkalmazása, a különböző rendszertani kategóriák megismerése, meghatározása, a növény szervezeten, életten és rendszertan jelenségeinek megfigyelése és azonosítása természetes körülmények között.
2. Állattani ismeretek elmélyítése a különböző rendszertani kategóriákba tartozó állatok begyűjtésével, vizsgálatával valamint terepi megfigyelésével. Fontos tapasztalat az állatélettan, a rendszertan, valamint a viselkedéstan komplex vizsgálata.
3. Komplex ökológiai ismeretek terepi elmélyítése, a különböző növény- és állattársulások megjelenésének, sajátosságainak valamint változásainak vizsgálata, Magyarország nemzeti parkjainak fontosabb tájegységeivel és társulásaival való megismerkedés. A természet és környezetvédelem gyakorlati lehetőségeinek valós terepi megismerése, értelmezése.

A terepgyakorlatokat a különböző évfolyamok számára a fenti tematika szerint szervezzük, lehetőség szerint a helyi természeti értékek megismerésétől a távolabbi területek, nemzeti parkok

felé folyamatosan bővítve a megismerés körét. A természetben szerzett tapasztalatok által kialakított ismeret és tudás, az élményekre alapozott pedagógiai tevékenység nemcsak a diákok objektív tényezőtudását mélyíti el, hanem érzelmi kötődést is kialakít a természet szeretete és megismerése révén. A fenti tényezők egyrészt komoly motivációt jelentenek a tények elsajátításait, a tanulást illetően, valamint meghatározó szerepük lehet a későbbi környezettudatos felnőtt viselkedés kialakítása szempontjából.

4. INNOVÁCIÓS (KÉMIA, FIZIKA, TERMÉSZETTUDOMÁNYI) TÁBOR, FELKÉSZÍTŐ

(2 alkalom/év)

Fizikatábor

(1 alkalom/év)

Mivel szeretnénk ablakot nyitni diákjainknak a tudományos kutatásra és a műszaki tudományokra az ehhez szükséges alapok, tapasztalatok biztosításával, jónak tartjuk évente, a tanév végét követő időszakban egy egyhetes fizikatábor megrendezését. Mivel tanév közben a heti rendszerességű szakkörök esetén egy megkezdett téma-projekt több hétig, megszakításokkal halad, a táborban lehetőség nyílik egy héten keresztül a valós tudományos kutatási/műszaki projektekhez hasonlóan - hosszabb időn keresztül az adott feladatra koncentrálni és véghezvinni azt. A tábor célközönsége a fizika innovációs műhely szakköreinek résztvevői; szűkebb értelemben véve a barkács-fizika- és az elektronikaszkörök diákjai és egyéb érdeklődő diákok. Egyetlen projekt fut végig a héten, melyek kivitelezése mindkét szakkörön tanultak szaktudását igényli, a két irány kiegészíti egymást. Olyan eszköz készítése a cél, melyben elektronikai és mechanikai megoldásokra egyaránt szükség van. A tábor időtartam alatt (4 nap, napi 6 óra foglalkozás) a tevékenység a projekt céljának ismertetésével, problémafelvetéssel, balesetvédelmi oktatással és elméleti alapozással indul. Csoportokra osztjuk a diákokat, egyértelmű részfeladatokat tűzünk ki nekik, és megterveztetjük velük a heti munkafolyamatot, írásbeli jegyzőkönyvet, fényképes dokumentációt kérünk tőlük. Időbeosztást kell készíteniük, majd ennek megfelelően folyik a szakmai munka és a tesztelés. Minden tábori nap reggelén közös megbeszélés során a napi teendőket tűzzük ki röviden, a nap végén pedig összegzés történik: mit sikerült megvalósítani az adott napra tervezettek közül, volt-e szükség újratervezésre, buktatók, tanulságok megfogalmazása munkacsoportonként körülbelül 5 percben.

Az utolsó napon tesztelés, bemutató, a munkacsoportok beszámolója, a tapasztalatok összegzése, zárógondolatok következnek.

Biológus tábor

(1 alkalom/év)

A tábor legfontosabb célkitűzése az élménypedagógia megvalósítása.

A mindennapi iskolai tevékenység során a hatalmas elméleti anyag elsajátítása kevés lehetőséget biztosít a tanulók számára, hogy közvetlenül szerezzenek információt az őket körülvevő természeti környezetből, és ezért kevésbé átláthatóak számukra egyes környezeti kölcsönhatások. Az ökológia tananyag sokkal jobb megértését teszi lehetővé, ha a tanulók személyes megfigyeléseket végezhetnek egy adott területen, és saját tapasztalataik felhasználásával állapíthatják meg az összefüggéseket.

A természeti környezet vizsgálata mellett az élőlények testfelépítését is saját bonctani gyakorlati élményeikkel egészítik ki. A természeti környezet vonatkozásában a társulások vizsgálatát tervezzük. A klímazonális, az intrazonális és telepített társulások elemzését végezzük. Hasonlóságokat és különbségeket tárunk fel. Az adott társulást biogeográfiai szempontok szerint vizsgáljuk. Feltárjuk a flóraelemeket, a fajgarnitúrát, cönotípusokat, életformákat, az ökológiai mutatók közül a növényfajok hőmérsékleti igényét, vízigényét, pH-igényét, degradációtűrését és természetvédelmi értékét. A megállapításokat a Növényismeret könyv adatbázisával hasonlítjuk össze. A vizsgált területekről felvételezést és fotókat készítünk.

A bonctani gyakorlathoz tervezett kísérletek segítséget adnak a szervek testen belüli pontos helyének megállapításához, és hozzájárulnak az élőlények önfenntartó, szabályozó, reprodukciós működésének megértéséhez. A tábor a tanulók környezettudatos magatartását nagymértékben segíti.

Ezen kívül sor kerülhet egyéb laboratóriumi gyakorlatokra is, ahol a növénytan, állattan biokémia, molekuláris biológia, genetika és élettan témaköreihez kapcsolódó kísérleteket végezhetnek el a diákok, ilyen módon gyarapítva gyakorlati ismereteiket is.

CÉLTERÜLET: ÖKOISKOLA, A TERMÉSZETKÖZELI OKTATÁS FEJLESZTÉSE

TEVÉKENYSÉGEK

HETI SZAKKÖR

(22 alkalom év, 6 óra/alkalom)

A munkára nevelés (Áta)

Népi, paraszti kultúránk egész embert kívánt. Döbbenetes, mi mindenhez értettek eleink. E sokféleségben minden ember megtalálhatta az önkifejezés lehetőségeit. A faragás, fonás-szövés, fazekasság, énekelés, zenélés, a közös tánc mind ezt szolgálták.

Az ünnepek kiemelkedő eseményei voltak elődeink életének. Rendszerbe fogták a hétköznapi világát. Ennek a kincsnek a fiatalokkal való megismertetésére vásárolt és alakított ki egy paraszti gazdaságot az iskola, melynek használatát az éves munkaterv tartalmazza.

Mára már sok jó kezdeményezés van, ami ezek továbbadását célozza. Ebbe a folyamatba be kell kapcsolni iskolánkat énekversenyek, néptáncbemutatók szervezésével. Már kis korban fel kell kelteni a diákok érdeklődését a hagyományok őrzése iránt. Ezt csak úgy érhetjük el, ha a tanárok is szeretik és ismerik népi kultúránkat. Ha ők is járják az országot, hogy minél több helyet megismerjenek. Erre nem lehet egységes programot megadni. Életformává kell tenni az iskolában. Ezt szolgálhatja ezen felül a határon kívüli magyarsággal való kapcsolattartás.

Az iskolai oktatásban, főleg a humán tárgyak tanításakor, valamint az ünnepeken nagyon sok nemzeti öntudatra nevelő lehetőség van. Ezeket ki kell használni. Ahol lehet, be kell építeni a tananyagba. Meg kell ismertetni és szerettetni diákjainkkal kultúránkat, nyelvünk kincseit, hazánk tájait és természetesen nagy elődeinket.

Ezt szolgálná a heti egy alkalommal sorra kerülő átai mezei iskolai program, amelynek keretében diákjainknak a hagyományos világ néhány aktív pillanatának megélését kínáljuk. Az évszaknak, az éppen esedékes és lehetséges helyzetnek megfelelő aktív cselekvési teret kínálunk egy már-már rekonstruált parasztgazdaság keretei között.

A hagyományos parasztgazdaság színterein – kert, istálló, gyümölcsös – igyekszünk olyan tapasztalati élményt nyújtó feladatokat adni diákjainknak, amelyeknek konkrét hasznuk van és nem haladja meg a gyerekek képességeinek határait. A feladat hétről hétre változik, hiszen a növénytermesztésben az évszakok ritmusa, az időjárás, a zöldséges és gyümölcsös pillanatnyi állapota határozza meg a tennivalókat.

Az állattartás- és gondozás, etetés, takarmány előkészítés – sem teljesen azonos módon ismétlődő folyamatok láncolata. A diákok itt is az éppen aktuális tennivalók elvégzésében segídeknek úgy, hogy közben megtanulják az állatok – ló, juh, baromfiak, sertés, nyúl, kutya – legjellemzőbb sajátosságait, az etetés, gondozás néhány elméleti és gyakorlati eljárását.

Igyekeztünk a heti beosztásnál figyelembe venni az osztályok életkorát, az előző ilyen alkalom, alkalmak tevékenységi területét – szerencsésebb, ha mindig egy másik évszakot vagy tevékenységi

kört mutatjuk be, próbálunk ki – éppen azért, hogy minél szélesebb élmény- és tapasztalatszerzési alkalmat tudjunk biztosítani.

Mindannyian tudjuk, hogy ez nap csak egy rövid ízelítő, egy olyan alkalom, amikor a tanulók tevékenyen megélhetik a kapcsolatot a szerves világ részleteivel. Mindazonáltal sokuknak ez az első olyan szintér, ahol növények és állatok között hasznos tevékenységet folytathatnak, kipróbálhatják egyszerű szerszámok használatát, saját ügyességüket, erejüket.

Olyan, az osztályban esetleg alig észrevehető gyermekekről derül ki ebben a helyzetben, hogy ügyesek, hozzáértőek, szorgalmasak és kitartóak, alaposak, akiről semmi ilyet nem feltételeztek társai, tanárai. Sokan ekkor döbbennek rá, hogy ez a szülőktől – nagyszülőktől eltanult néhány egyszerű szerszám használatában való jártasság milyen hasznos és jó képesség, és sokan ekkor szembesülnek tapasztalatlanságukkal, ügyetlenségükkel. Ezzel együtt azt reméljük ezektől az alkalmaktól, hogy sikerül ráirányítani diákjaink figyelmét, hogy az alapos kétkezi munka végeztével a szemmel is látható, fogható teljesítmény igenis élmény értékű, s az ezzel járó fáradtságért, erőfeszítésért, ügyességért járó dicséret pedig mindenkinek jól esik.

A gondjainkra bízott fiatalok – 12-18 évesek – már az információrobbanást követő időszakban kezdenek eszmélni és magukat, helyüket a világban meghatározni, ezzel együtt alig van kapcsolatuk a teremtett világ többi lényével. Számos képességük kipróbálására soha sem volt még alkalmuk.

Az élelmiszerpiacon tapasztalható számos ellentmondás, a módosított élelmiszerek, az ebből következő helytelen táplálkozás és annak minden következménye őket és szüleiket egyaránt érinti. Sokan ezeken az alkalmakon szembesülnek azzal, hogy az alapvető élelmiszerek egy jelentős hányadát akár maguk is megtermelhetik, ismerve így annak eredetét, összetételét. Hetente egy hétköznapi nap, esetleg szombati alkalmak egyben egy közös ebédkészítés-fogyasztás színterei is, ahol az elemi szakácsismeretekkel bíró osztálytársak megvillanthatják képességeiket. Az osztályok által szervezett disznóölések a szülők jelentős hányadának bevonásával történnek, vidám, családias, gasztronómiai élményekben is gazdag együttlét lehetőségét kínálják.

A városi életforma, a javarészt szellemi tevékenységet folytatók szemléletében nagyon régóta – bevallva vagy bevallatlanul – jelen van egyfajta „lenézés”, „lesajnálás” a vidéki, kétkezi munkát végzők életformájával szemben, igen gyakran úgy, hogy igazán nem is ismerik annak részleteit.

Nagyon reméljük, hogy a tapasztalati élményeken túl a vidéken mezőgazdálkodással foglalkozók megítélésében is sikerül némi megítélési hiányosságot pótolni.

TERMÉSZETTUDOMÁNYI SZAKKÖR

(20 alkalom/év, 4 óra/alkalom)

A természettudományi szakkörök bizonyos munkafázisainak kivitele a természetes közegbe jobb előrelépést biztosít a diákok számára, mint a laboros munka „mesterséges” körülményeivel. Ezért az iskola tulajdonában lévő átai mezei iskolának az adottságait figyelembe véve olyan

munkafolyamatokat viszünk ki, amelyek vizsgálata ezen a terepen sokkal előnyösebb, célravezetőbb, többretű munkafolyamatokat tesz lehetővé.

Földrajzsakkör (5 alkalom)

Biológiaszakkör (6 alkalom)

Kémiaszakkör (4 alkalom)

Fizikaszakkör (5 alkalom)

ÖKO LOVAS TÁBOR Bogád – Áta

(1 alkalom/év/6 nap)

Minden évben szervezünk diákjaink számára egy nyári lovas/lovásíjász tábort Bogádon, amely az évközi kemény munka megkoronázása, az ott tanultak mindennapivá tételének helyszíne, fóruma lehet. A szokványos heti foglalkozásokkal szemben ez a hét ugyanis olyan együttélést biztosít diák-diák és diák-állat között, amely valóságosan is életszerűvé teszi az amúgy „edzés” jellegű foglalkozásokon tanultakat. A diákok ez alatt az egy hét alatt a valóságban is elődeink életformáját élik, kiteve magukat az időjárás viszonyosságainak, az együttélés konfrontációinak és civilizációs kényelemtől való távolságtartásnak, amely unikálisnak számít mai világunkban.

A tábor ideje alatt igyekszünk a munka, a szórakozás, a pihenés és az emberi kapcsolatok építésének olyan harmóniáját kialakítani, ami mintegy „évszázadokkal” repíti vissza a résztvevőket egy más ritmusú, tempójú világba. Megtanulják, hogy együtt kell kelni és feküdni az állatokkal, hogy a róluk való gondoskodás alapfeltétele az életnek, s hogy a társaikkal való együttműködés micsoda plusz erőt, energiát jelenthet az előrehaladásban.

Az egy hét csúcspontjai az esti tábortüzek, ahol megbeszéljük velük a nap tapasztalatait (külső és belső élmények), közös éneklésekkel és a régi ember életformáját idéző történetekkel mulatjuk az időt.

A tábor alatt szigorú napirend szerint élnek a diákok, együtt az állatokkal, gyakorlatilag egy működő gazdaság részeseivé válnak. A mindennap ismétlődő feladatok az egy hét alatt úgy beléjük rögzülnek, hogy már önmagában ez fegyelemre, egymásra figyelésre, alázatra tanítja őket.

A tábor befejezéseként minden alkalommal egy nagyobb lovastúrát szervezünk Átára, az iskola ottani gazdaságába és vissza, illetőleg egy bemutató alkalmat a szülők számára, hogy lássák csemetéik előrelépésének mértékét.

LOVAS FEJLESZTŐ FOGLALKOZÁSOK

(30 alkalom/év/3 óra/alkalom)

A Bogád Kápolnásdomb nevű telephelyen a lovászattal és az ahhoz kapcsolódó életformával összefüggő hagyományörző foglalkozások lebonyolítását szeretnénk diákjaink számára biztosítani. Kifejezett célunk a lovagláson, lovásíjászon keresztül egy fegyelmezett, harmonikus, képességeit

ismerő és kibontakoztató fiatal közösség építése.

Életkortól, előképzettségtől, a szabadidő mértékétől függően kínálunk lehetőséget minden jóindulatú, lovat és magyar hagyományokat tisztelő és szerető fiatalember számára, hogy kipróbálhassa magát egykori őseink által magas színvonalon végzett harcászati tevékenységben, amely egyben egy másfajta életvitelre való nevelésben csúcsosodhat ki.

A lovasbemutatón eredményesen szerepelni tudó lovasíjász, amíg ezen képesség kialakításáig eljut, sajátos utat jár be, személyisége, fizikai képességei jelentős változásokon megy át.

Individualista világunkkal ellentétben jó lovas/lovasíjász csak az lehet, aki képes egy nagyszerű lényre (ló) úgy figyelni, hogy annak minden rezdülését abban a pillanatban érzékeli, a maga viselkedését ennek megfelelően rendezi. A lóval való harmonikus együttműködés lényege a lovak világára jellemző hierarchikus rend felismerésében és ennek megfelelő viselkedésen keresztül valósul meg.

A domináns egyed (lovas) jeleket ad (nyomást gyakorol) a lónak (alárendelt egyed), az a nyomásnak enged, és a kért mozgást (esetleg mozdulatlanságot) viselkedésében megvalósítja. Nyomás és nyomásra történő engedés, ez a harmonikus, erőszakmentes lovaglás lényege. Ennek a semmiképpen sem hétköznapi élethelyzetnek közelébe igyekszünk segíteni tanítványainkat, kiegészítve a lóról célba találó íjász pontos, koncentrált mozgásával.

Köreinkben azok a fiatalok képesek tartósan építkezni, akik hajlandók alávetni magukat egy ilyen együttműködés részleteinek. A lovaglás – ülés, irányítás, járásmódváltás stb. – tanulásával alakul ki az a képesség, hogy a tanuló megtanulja, hogyan tudja dominanciáját elfogadtatni a nála tízszer, hússzor erősebb „ló társával”. Ez nagyfokú érzékenységet, figyelmességet, határozottságot és némi bátorságot igénylő helyzet, így óhatatlanul ezek a tulajdonságok, képességek erősödnek. Számos lovasfoglalkozás (50-100 óra) szükséges ahhoz, hogy valaki elemi szintű, harmonikus lovas munkát tudjon végezni.

A talajon történő íjászgyakorlatok a pontos tartás, töltés, feszítés, oldás kialakítását segítik. Mindezt célszerű automatikus (külön figyelem nélküli) szintre fejleszteni, mert egy 20-30 km/h sebességgel haladó lovon nincs lehetőség az eszközhasználat elemi részleteinek tanulására. A két tevékenység (lovaglás, íjászat) csak akkor kapcsolható egybe, ha mindkettőt készség szinten begyakorolják, elsajátítják. Mindez végtelenül sok gyakorlással fejleszthető csak magas színvonalra (lásd Kassai-iskola).

Remélt eredmények: a lovasíjász tanuló nemcsak fizikai képességeinek kibontakozását remélheti a tanulástól és a gyakorlástól, de olyan lelki és szellemi gyarapodásnak, tökéletesedésnek az útján járhat, amit kevés sport vagy élethelyzet kínál.

Mindenekelőtt meg kell tanulnia tisztelni a lovat, ki kell alakítani azt a határozott viselkedést, amit a ló elfogad mint számára domináns társat. Tudnia kell finom, apró mozdulatokkal mindezt

kifejezésre juttatni. Mivel a tanulók többsége egy-egy lóhoz érzelmileg jobban kötődik, így kialakul egy gondoskodó, felelősséget viselő magatartás, ami hosszú távon nagyon fontos erény lehet. Az íjászzal pedig megtanulja, hogyan lehet mozdulatait a végletekig tökéletesíteni, a pontos pillanat (oldás) felismerésének mikéntjét. A rendszeres gyakorlás a heti életritmusnak egyfajta rendet szab, a lovasíjász (ahogy a sportolók általában) jó időbeosztó, fegyelmezett, pontos, megbízható.

CÉLTERÜLET: LELKI ÉS FIZIKAI EGÉSZSÉG FEJLESZTÉSE

TEVÉKENYSÉGEK

I. Lelkigyakorlat külső helyszínen a 12. évfolyamos osztályok számára

(5 osztály, 1-1 alkalom/osztály, 6 óra/alkalom, 30 óra/év)

Az emberi élet alapvető és szükségszerű sajátossága, hogy időről-időre meg kell állni, el kell csendesedni, vissza kell nézni és értékelni az eseményeket, majd előre kell tekinteni és tervezni. Még fokozottabban így van ez a lelki élet terén is. Sajnos a mai felgyorsult világban egyre kevesebb a lehetőség az elcsendesedésre, egyre nagyobb odafigyelést és elszántságot igényel, hogy egy kicsit kizárjuk a figyelmünket folyamatosan elterelő külső hatásokat, híreket, eseményeket, feladatokat stb..

Éppen ezért a katolikus iskola egy fontos nevelési formája, eszköze a lelkigyakorlatok, a csendes napok évenkénti megtartása. A különböző évfolyamok életkori sajátosságainak, érdeklődési körüknek, valamint aktuális problémáiknak megfelelően különböző tematikus lelki napokon vesznek részt. A lelki nap során minden osztály egy külön, számára meghívott külső előadó, atya vagy házaspár segítségével dolgozza fel a témát, amely előadásokból és interaktív kiscsoportos beszélgetésekből épül fel. A kiscsoportos beszélgetéseket iskolánk volt diákjai, hitüket gyakorló fiatal egyetemisták vezetik. A 4-6 év során egymást követő lelkigyakorlatok sorából kiemelkedik a 12.-es évfolyam osztályainak lelkigyakorlata. Ezek az osztályok minden alkalommal elutaznak valahová vidékre, egy lehetőleg kimondottan erre a célra kialakított lelkigyakorlatos házak, és ott töltik kétnapos lelkigyakorlatukat. Ezek általában csendes, a külvilágtól elszigetelt kis helyek, ahol teljes ellátásban részesülnek a diákok, hogy semmi ne terelje el a figyelmüket. Ezeknek a lelkigyakorlatoknak a célja még egy utolsó megállás, összegzés és előrettekintés a nagybetűs életbe való kilépés előtt, s Számvetés az eddig gyűjtött és felhasznált talentumokról, a hivatásról, a pályaválasztásról, az élet nagy kérdéseiről. Az előadókat természetesen az osztályt ismerő pedagógusok segítik az aktuális szervezési feladatok lebonyolításában. Az előadók fiatalokkal foglalkozó, a „nyelvüket beszélő” papok, szerzetesek. A lelkigyakorlatok során az alábbi programokra kerül sor: előadások, elmélkedések, kiscsoportos beszélgetések, személyes beszélgetések, szentgyónás, szentmise, elcsendesedés, közös és egyéni imádság, valamint alternatív programok pl.: kirándulás, filmnézés, játék stb.

II. Nyári diáktábor 1.

Ciszterna

(1 alkalom / év, 24 óra/ alkalom, 7 tanár, bejövő 9-es diákok)

A tanévkezdés előtt, augusztus utolsó hetének második felében rendezzük a hagyományos ciszterci

diáktábort, a „Ciszternát” Mattyon, vagy másik alkalmas külső helyszínen. A tábor célja a tanárokkal, az atyákkal és diáktársakkal való megismerkedés, közösségépítés és az évkezdéshez szükséges hasznos információk átadása. A tábor során a diákok megismerkedhetnek az új osztálytársakkal és évfolyamtársakkal, még az iskolakezdés előtt. A három nap programját, bár tanári koordináció mellett, de a diákönkormányzat tagjai, valamint az iskola cserkészei vezetik. A tábor során sok-sok játék és sport, közös éneklés, imádság, nagy esti tábortűz, táncvár vár a diákokra. Mindemellett megismerkedhetnek új osztályfőnökeikkel, részt vesznek alternatív tanórákon, találkoznak a ciszterci szerzetesekkel leendő tanáraikkal, vidám, oldott keretek között. A táborban a táborvezető tanárokon kívül további 15-20 tanár vesz részt, hosszabb-rövidebb ideig. A helyszínre különbuszokkal, együtt utazunk ki, illetve vissza. A tábor során a diákok ellátása biztosított, a résztvevők nagyobb létszámú diákhálókból vannak elhelyezve, ágyakon, de hálósákokban. A táborban való részvételt szeretettel javasoljuk minden beiratkozó diák számára. A tábor három napja során számos programra kerül sor: ismerkedős játékok, közösségi játékok, sportjátékok és sportvetélkedők, néptánc, kézműves foglalkozások, tábortűz, énektanulás, megismerkedés az osztályfőnökökkel, szaktanárokkal, atyákkal igazgató úrral, lelki beszélgetések, imádság, lelki programok stb.

III. Nyári diáktábor 2.

PiCiszterna

(1 alkalom / év, 16 óra/ alkalom, 4 tanár, bejövő 7-es diákok)

A tanévkezdés előtt, augusztus utolsó hetének második felében rendezzük a hatosztályos képzésre jelentkezett diákok számára a hagyományos ciszterci diáktábort, a „PiCiszternát” Átán, az intézmény mezei iskolájában. A tábor célja a tanárokkal, az atyákkal és diáktársakkal való megismerkedés, közösségépítés és az évkezdéshez szükséges hasznos információk átadása. A tábor során a diákok megismerkedhetnek az új osztálytársakkal még az iskolakezdés előtt. A két nap programját, bár tanári koordináció mellett, de a diákönkormányzat tagjai, valamint az iskola cserkészei vezetik. A tábor során sok-sok játék és sport, közös éneklés, imádság, nagy esti tábortűz, táncvár vár a diákokra. Mindemellett megismerkedhetnek új osztályfőnökükkel, részt vesznek alternatív tanórákon, találkoznak a ciszterci szerzetesekkel és leendő tanáraikkal vidám, oldott keretek között. A táborba a tábor vezető tanárokon kívül további 5-7 tanár látogat ki hosszabb-rövidebb időre. A helyszínre vonattal, együtt utazunk ki, illetve vissza. A tábor során a diákok ellátása biztosított, a résztvevők nagyobb létszámú diákhálókból vannak elhelyezve, ágyakon, de hálósákokban. A táborban való részvételt szeretettel javasoljuk minden beiratkozó diák számára. A tábor két napja során számos programra kerül sor: ismerkedős játékokra, közösségi játékokra, sportjátékokra és sportvetélkedőkre, néptáncra, kézműves foglalkozásokra, tábortűzre, énektanulásra, az osztályfőnökökkel való megismerkedésre, szaktanárokkal, atyákkal igazgató úrral

Fontos alkalom a közösségi ételkészítés, a főzőverseny, amikor a diákoknak egészséges ételeket egészséges módon kell elkészíteniük, így lehetőség nyílik az egészséges táplálkozással kapcsolatos kérdések, problémák megvitatására, valamint azok gyakorlati megoldására.

Az „Egészség-sarokban”: lehetőség nyílik a diákok körében a testtömeg-index megállapítására, valamint vérnyomás- és vércukormérésre, majd a kapott eredményekről való beszélgetésre. Ilyen módon szembesülhetnek személyes egészségük állapotával, valamint készíthetnek tervet annak hosszú távú megőrzésével kapcsolatosan.

Az elsősegélynyújtó-sarokban: felnőtt és csecsemő ambulanciák segítségével kipróbálhatják a tanulók az újraélesztés gyakorlati protokollját, elsajátíthatják a legfontosabb elméleti és gyakorlati ismereteket. Sebimitációs készlet, valamint imitátorok és elsősegélynyújtó diáktársaik aktív segítségével kipróbálhatják az egyszerű balesetek ellátásának módját gyakorlatban is és megbeszélhetik ezek elméleti hátterét.

Lelki egészségfejlesztő, érzékenyítő programok: találkozási, beszélgetési lehetőség fogyatékkal élő (mozgássérült, látássérült, hallássérült) emberekkel; gyógyászati segédeszközök kipróbálása: elektromos és hagyományos kerekesszékek, mozgássérült-kerékpárok akadálypályán való kipróbálása, öregségi szimulátor (látást, hallást, valamint mozgáskorlátozottságot szimuláló rendszer) kipróbálása. Találkozási, beszélgetési lehetőség van hajléktalan, illetve szociálisan hátrányos helyzetű emberekkel. Megismerkedhetnek a segítő szolgálatok által képesítés nélkül végezhető egyszerű munkák (pl. hardver szétszerelés kipróbálása).

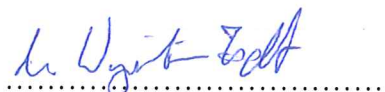
VI. MELLÉKLETEK

- a Pedagógiai Program végrehajtásához szükséges nevelő-oktató munkát segítő eszközök és felszerelések jegyzéke
- a középszintű érettségi témakörei

A Ciszterci Rend Nagy Lajos Gimnáziuma és Kollégiuma nevelőtestülete által a 2020. augusztus 31-én tartott nevelőtestületi értekezleten elfogadott intézményi Pedagógiai Programot jóváhagyom.

Pécs, 2022. október 21.

dr. Nyisztor Zsolt
igazgató

A Ciszterci Rend Nagy Lajos Gimnáziuma és Kollégiuma Pedagógiai Programját a Szülői Választmány és a Diákönkormányzat véleményezte.

Pécs, 2022. október 21.

Szülői Választmány elnöke

Diákönkormányzat elnöke

A Ciszterci Rend Nagy Lajos Gimnáziuma és Kollégiuma fenntartójaként az intézmény 2020. augusztus 31-én tartott nevelőtestületi értekezleten elfogadott Pedagógiai Programját jóváhagyom.

Pécs, 2022. október 24.

Bérczi László Bernát O. Cist.
zirci apát